LUMEA

număr special de anul nou 1974

LUMEA

1974

la multi ani

IANUARIE

L		7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29	
M	2	9	16	23	30	
J	3	10	17	24	31	
V	4	11	18	25		
S	5	12	19	26		
D	6	13	20	27		

FEBRUARIE

L		4	11	18	25	
M		5	12	19	26	
M		6	13	20	27	
J		7	14	21	28	
V	1	8	15	22		
S	2	9	16	23		
D	3	10	17	24		

MARTIE

L		4	11	18	25	
M		5	12	19	26	
M		6	13	20	27	
J		7	14	21	28	
V	1	8	15	22	29	
S	2	9	16	23	30	
D	3	10	17	24	31	

APRILIE

L	1	8	15	22	29	
M	2	9	16	23	30	
M	3	10	17	24		
J	4	11	18	25		
V	5	12	19	26		
S	6	13	20	27		
D	7	14	21	28		

MAI

L		6	13	20	27	
M		7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29	
J	2	9	16	23	30	
V	3	10	17	24	31	
S	4	11	18	25		
D	5	12	19	26		

IUNIE

L		3	10	17	24	
M		4	11	18	25	
M		5	12	19	26	
J		6	13	20	27	
V		7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29	
D	2	9	16	23	30	

IULIE

L	1	8	15	22	29	
M	2	9	16	23	30	
M	3	10	17	24	31	
J	4	11	18	25		
V	5	12	19	26		
S	6	13	20	27		
D	7	14	21	28		

AUGUST

L		5	12	19	26	
M		6	13	20	27	
M		7	14	21	28	
J	1	8	15	22	29	
V	2	9	16	23	30	
S	3	10	17	24	31	
D	4	11	18	25		

SEPTEMBRIE

L		2	9	16	23	30
M		3	10	17	24	
M		4	11	18	25	
J		5	12	19	26	
V		6	13	20	27	
S		7	14	21	28	
D	1	8	15	22	29	

OCTOMBRIE

L		7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29	
M	2	9	16	23	30	
J	3	10	17	24	31	
V	4	11	18	25		
S	5	12	19	26		
D	6	13	20	27		

NOIEMBRIE

L		4	11	18	25	
M		5	12	19	26	
M		6	13	20	27	
J		7	14	21	28	
V	1	8	15	22	29	
S	2	9	16	23	30	
D	3	10	17	24		

DECEMBRIE

L		2	9	16	23	30
M		3	10	17	24	31
M		4	11	18	25	
J		5	12	19	26	
V		6	13	20	27	
S		7	14	21	28	
D	1	8	15	22	29	

LUMEA

1 (531)

1 ianuarie 1974

ROMÂNIA – PREZENȚĂ ACTIVĂ PE MERIDIANELE LUMII

Lumea văzută de la București. Ion Cârje 2
Prietenie, colaborare, solidaritate internaționalistă. Vasile Crișu 4
România, Ceaușescu în conștiința Americii Latine. Anca Voican 8
România – dialog cu toate țările lumii. Radu Pascal 12

ANUL INTERNAȚIONAL 1973 – PUNCTE DE REPER

Europa – certitudini și perspective. Corneliu Vlad 16
Vietnam 1973 – un simbol activ. Paul Diaconescu 19
Orientul Apropiat. Degajarea unui mic spațiu „într-un cimp de mine". Rodica Georgescu 20
„Anul Europei" s-a mutat în '74? Florica Șelmaru 23

ANCHETA NOASTRĂ

Personalități politice europene răspund la întrebarea: Ce așteptați de la anul internațional 1974? 14-15-31

ÎN '73, TRIMIȘII „LUMII" AU CONSEMNAT ȘI...

...un revelion la 6 000 metri. Cornel Răducanu 26
...o călătorie printre stele. Vasile Crișu 26
...geografia poeziei. Radu Dobre 27
...Pandj-Chambeh, 6 Dey, 1352. Dumitru Constantin 27
...zidurile Babilonului. Mihai Matei 28
...der Dom. Stelian Țurlea 28
...frumoasele anacronisme. George Serafin 29
...alte ipostaze ale Romei. Rodica Dumitrescu 29
...între două continente. Ilie Șerbănescu 29
...tangoul la Buenos Aires. Anca Voican 30
...amurg la Szentendre. Liana Enescu 30

„...Într-o ambianță neoficială" 32-33-37

1 000+1 34-35

POLEX

Fișier de politică externă 36

Umor 38-39

Copertele I și II: SERGIU GEORGESCU

NUMĂRUL URMĂTOR AL REVISTEI VA APĂREA VINERI 4 IANUARIE 1974

În acest număr:

ROMÂNIA — prezență activă pe toate meridianele

Lumea văzută de la București

PUNCTE DE REPER ALE ANULUI:

- Securitatea europeană
- Vietnam
- Orientul Apropiat
- Relațiile interoccidentale

1973 ÎN IMAGINI

CE AȘTEPTAȚI DE LA VIITORUL AN?

— răspund personalități politice din Europa —

Post-scriptum al trimișilor noștri

Oameni politici „într-o ambianță neoficială"

• „Contrapunct" pe glob

Anul internațional văzut din București

În cuvîntarea rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Dorim ca anul 1973 să marcheze noi progrese în dezvoltarea proceselor pozitive care au loc în viața internațională, să ducă la soluționarea, în spiritul păcii, a noi și noi probleme care confruntă omenirea, să fie anul ținerii Conferinței europene pentru securitate, anul unui nou și important pas înainte pe calea conlucrării rodnice între națiuni. Împreună cu toate popoarele iubitoare de pace, dorim ca noul an să ducă la încetarea războiului din Vietnam și în întreaga Indochină, la stingerea conflictului din Orientul Mijlociu, la întărirea securității și destinderii internaționale. România intră în noul an hotărîtă să-și aducă contribuția activă la normalizarea climatului internațional, la instaurarea păcii și securității în lume".

Conducătorul partidului și statului nostru exprima în acest mesaj de Anul Nou, în chip sintetic, două din trăsăturile definitorii ale politicii externe a României socialiste — optimismul ei, caracterul ei militant.

Optimismul românesc nu izvorăște numai din caracterul robust și tenace al poporului nostru, plămădit de-a lungul unei existențe milenare, rezistent la încercările cele mai dure și receptiv la cele mai profunde satisfacții și bucurii, ci, mai ales, credem noi, din viziunea politicii partidului și statului nostru asupra propriilor noastre destine, asupra devenirii lumii contemporane. Este un optimism care se bazează pe concluziile unor temeinice analize științifice asupra evoluției lumii, a factorilor care o propulsează înainte, a rolului și locului țării noastre în acest amplu proces istoric. Este un optimism stimulat permanent de faptul că aprecierile și concluziile partidului și statului nostru cu privire la prefacerile din lumea contemporană sînt pe deplin confirmate de mersul evenimentelor, de viața internațională. Caracterul militant al politicii noastre izvorăște din concepția că marile probleme ale vieții internaționale interesează toate popoarele și că este dreptul și datoria fiecărei țări — mari sau mici — de a-și aduce contribuția la reglementarea problemelor care confruntă lumea contemporană, în conformitate cu interesele supreme ale păcii și securității internaționale.

România socialistă a intrat, într-adevăr, în noul an hotărîtă să-și aducă contribuția activă la edificarea unei lumi mai drepte și mai bune și, la capătul acestui an, putem vedea cu mîndrie și satisfacție că țara noastră a desfășurat o activitate bogată și curajoasă în consolidarea relațiilor ei cu lumea, în întărirea cursului nou spre destindere și colaborare intervenit în viața internațională, în încurajarea tendințelor și fenomenelor pozitive care se produc pe arena lumii. România socialistă a aplicat cu vigoare în practica relațiilor sale internaționale, ca și în domeniul construcției interne, orientările și obiectivele stabilite de Congresul al X-lea și Conferința Națională ale partidului — program amplu, coerent și cuprinzător, care a angajat plenar energiile întregului nostru popor.

Partidul și statul nostru au acționat cu fermitate pentru adîncirea în continuare a prieteniei și alianței frățești dintre România și celelalte țări socialiste, pentru amplificarea legăturilor de colaborare în cele mai diverse domenii de activitate. Să relevăm contribuția de seamă pe care numeroasele contacte și convorbiri dintre conducerea noastră de partid și de stat și conducătorii de partid și de stat din celelalte țări frățești au adus-o la consolidarea și dezvoltarea relațiilor multilaterale dintre țara noastră și celelalte țări socialiste. Chezășia dezvoltării continue a relațiilor de strînsă prietenie dintre România și celelalte țări care construiesc noua orînduire o constituie așezarea la baza raporturilor reciproce a principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, respectării independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și întrajutorării frățești.

Este bine cunoscută marea contribuție pe care au adus-o la dezvoltarea relațiilor dintre țara noastră și celelalte țări socialiste vizitele tovarășului Nicolae Ceaușescu, convorbirile sale cu conducătorii de partid și de stat din aceste țări, strălucită confirmare a punctului de vedere al partidului și statului nostru, potrivit căruia întîlnirile și discuțiile la nivel înalt pe linie de partid și de stat sînt mijloace deosebit de eficace pentru valorificarea marilor posibilități de extindere și dezvoltare a relațiilor dintre țările socialiste.

Și în acest an, partidul și statul nostru au acționat pentru extinderea și adîncirea relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și țările care au pășit pe calea dezvoltării independente. După vizita istorică întreprinsă anul trecut în opt țări ale Africii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat, anul acesta, o vizită într-un șir de state ale Americii Latine, strălucită manifestare a voinței poporului român de a dezvolta raporturile sale de prietenie și solidaritate cu țările care au ales calea dezvoltării de sine stătătoare, a progresului economic și social. Vizita a fost apreciată, după cum se știe, ca un moment de cea mai mare importanță în activitatea internațională a României socialiste, ca o puternică expresie a solidarității militante cu țările angajate pe calea dezvoltării independente, ca o contribuție remarcabilă la afirmarea ideilor socialismului, la cauza păcii și colaborării în întreaga lume.

În anul care a trecut, țara noastră s-a preocupat activ de dezvoltarea relațiilor de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduirea lor social-politică, în spiritul coexistenței pașnice. Un rol cardinal în această direcție l-au avut vizitele președintelui Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în unele țări ale Europei occidentale și Statele Unite ale Americii. Documentele politice semnate cu acest prilej, acordurile și înțelegerile cu caracter economic, cultural, tehnico-științific au asigurat o bază trainică pentru adîncirea colaborării dintre țara noastră și aceste țări, au însemnat contribuții majore la îmbunătățirea generală a climatului politic internațional, la stimularea cursului spre destindere și colaborare între țări.

Un nou temei pentru sporirea prestigiului și autorității internaționale a țării noastre l-a constituit activitatea neobosită pe care România socialistă a depus-o, și în acest an, pe calea cultivării unor noi relații între state, pentru așezarea acestora pe principiile suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, avantajului reciproc și respectului mutual. În concepția țării noastre, aplicarea acestor principii constituie garanția dezvoltării fiecărei națiuni, a colaborării internaționale, active și rodnice, a construirii unei lumi mai bune și mai drepte. Partidul și statul nostru au demonstrat, printr-o activitate susținută, că aplicarea acestor principii în raporturile dintre state, edificarea unor raporturi noi între națiuni sînt nu numai necesare, dar și posibile, că merită să faci totul pentru triumful acestor principii, menite să dea un chip nou lumii în care trăim.

Ca țară europeană, România a înțeles să-și aducă întreaga contribuție, și în acest an, pentru instaurarea unui climat nou, de pace și securitate, pe continentul nostru, pentru desfășurarea cu succes a Conferinței general-europene de securitate și cooperare. Și în acest domeniu, partidul și statul nostru au elaborat o viziune coerentă, de ansamblu, care conturează atît perspectivele edificării securității pe continent, cît și mijloacele practice prin care ea poate fi înfăptuită. Țara noastră militează pentru instituirea unui sistem riguros și ferm de angajamente și obligații reciproce privind principiile noilor raporturi dintre state, pentru elaborarea unor măsuri corespunzătoare în vederea aplicării și respectării lor riguroase, astfel încît fiecare națiune europeană să beneficieze de garanția dezvoltării sale libere, să se afle la adăpost de orice agresiune sau imixtiune, să poată participa la intensificarea cooperării intereuropene, neîngrădită de nici un fel de bariere artificiale. Securitatea pe continentul nostru nu poate fi separată de dezangajarea militară, de problemele dezarmării în general. Instaurarea securității europene trebuie să ducă, în concepția țării noastre, la retragerea trupelor străine de

„România intră în noul an hotărîtă să-și aducă contribuția activă la normalizarea climatului internațional, la instaurarea păcii și securității în lume. Considerăm că, acționînd unite, popoarele pot pune bazele unei lumi mai bune, mai drepte, eliberate de coșmarul războaielor, ale unei lumi în care fiecare națiune să se poată dezvolta liber, bucurîndu-se nestingherit de roadele muncii sale, de cuceririle civilizației umane".

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou 1973)

pe teritoriul altor state, la reducerea efectivă a trupelor naționale, la desființarea blocurilor și pactelor militare opuse, la lichidarea diviziunii actuale a Europei.

Evoluția situației politice europene în anul care a trecut, desfășurarea cu succes a primei faze a Conferinței de la Helsinki, evoluția rodnică a fazei a doua, dezvoltarea fără precedent a contactelor dintre factorii de răspundere din țările europene, normalizarea relațiilor dintre unele țări occidentale și unele țări socialiste, intensificarea cooperării economice și cultural-științifice au confirmat justețea aprecierii țării noastre, potrivit căreia pe continentul european există forțe social-politice capabile să imprime un curs nou vieții continentului, să facă să prevaleze tendințele sănătoase manifeste pe continentul european încă cu mulți ani în urmă, să determine intensificarea și consolidarea relațiilor de prietenie și colaborare între toate țările continentului, indiferent de orînduirea socială.

Partidul și statul nostru au militat neobosit pentru a asigura poporului român, patriei noastre, locul ce li se cuvine în rîndul națiunilor lumii, locul și rolul unei națiuni suverane, independente, egale în drepturi, capabilă să aducă o contribuție efectivă la dezvoltarea progresistă a lumii contemporane. În același timp, însă, partidul și statul nostru au militat pentru recunoașterea acestui drept tuturor națiunilor lumii, pentru democratizarea relațiilor internaționale, pentru eliminarea din sfera raporturilor interstatale a practicilor anacronice de presiune, amestec sau dictat, pentru respectarea riguroasă a dreptului fiecărui popor de a hotărî asupra căilor dezvoltării sale, de a-și afirma și promova interesele pe arena internațională.

Încrezătoare în forța rațiunii, a înțelepciunii și voinței politice de a găsi soluții celor mai complexe și ascuțite probleme în litigiu, țara noastră s-a pronunțat și a militat pentru reglementarea problemelor internaționale pe calea tratativelor, pentru soluționarea politică a diferendelor și conflictelor. Anul încheiat a confirmat pe deplin și justețea acestei aprecieri.

Țara noastră a salutat cu satisfacție Acordul de la Paris, care a dus la încetarea focului în Vietnam, ca și Acordul de restabilire a păcii și înțelegerii naționale în Laos, sprijină activ eforturile poporului vietnamez pentru întărirea păcii și reconstrucția pașnică a patriei, pentru dezvoltarea de sine stătătoare pe calea progresului economico-social. Evenimentele din Orientul Apropiat au dovedit, și în acest an, că reglementările problemelor conflictuale din zonă nu pot interveni pe calea armelor. Evoluția evenimentelor a confirmat justețea poziției adoptate de țara noastră, care s-a pronunțat dintotdeauna pentru soluționarea politică a conflictului, pentru reglementarea crizei prin aplicarea hotărîrii Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, care preconizează retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, instaurarea unei păci trainice, juste, care să garanteze suveranitatea și integritatea tuturor statelor din această regiune, rezolvarea problemei poporului palestinian în conformitate cu aspirațiile sale legitime.

Anul care s-a încheiat a pus din nou în relief aportul hotărîtor al conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la elaborarea politicii externe a României socialiste, ca și la aplicarea sa în practică. În Hotărîrea plenarei C.C. al partidului, din noiembrie 1973, se subliniază: „Plenara aprobă pe deplin activitatea desfășurată pe plan internațional de conducerea partidului, de Comitetul Executiv și de Prezidiul Permanent al C.C. al P.C.R., de Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri ale Republicii Socialiste România. În mod deosebit plenara subliniază contribuția hotărîtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la înfăptuirea practică a politicii externe a României socialiste, profunzimea analizelor și realismul aprecierilor făcute de secretarul general al partidului, președintele Consiliului de Stat, înalta sa responsabilitate și principialitate în îmbinarea îndatoririlor interne și internaționale ale partidului și statului. Inițiativele, contactele internaționale, vizitele întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în diferite țări ale lumii au determinat rezultate rodnice în adîncirea relațiilor de prietenie cu celelalte țări socialiste, cu partidele comuniste, cu alte partide și organizații muncitorești, democratice, progresiste, au dus la intensificarea legăturilor cu statele angajate pe calea dezvoltării independente din Africa, Asia, America Latină, cu mișcările de eliberare națională, cu forțele revoluționare antiimperialiste ; totodată, aceste vizite au marcat contribuții de seamă la statornicirea unor noi raporturi între state, bazate pe principiile dreptului internațional, la promovarea procesului de destindere, la cauza păcii, cooperării și înțelegerii între popoare".

Viziunea țării noastre asupra lumii este, așadar, limpede, luminoasă, ea pătrunde în sensul adînc al evoluției lumii, al fenomenelor și evenimentelor, oricît de complexe și contradictorii, descifrînd cu clarviziune sensurile majore ale devenirii lumii, identificînd, în același timp, obstacolele și dificultățile care intervin în mersul evenimentelor, preconizînd soluțiile cele mai adecvate pentru depășirea acestor bariere. Nu-i o viziune idilică, ci optimistă, izvorîtă din concepția marxist-leninistă a partidului asupra vieții și societății, din imensa lui încredere în forța și capacitățile poporului nostru, ale tuturor popoarelor lumii, în puterea de nebiruit a omenirii de astăzi de a imprima vieții internaționale un curs nou, după chipul și asemănarea sa.

La a 26-a aniversare, Republica noastră se prezintă, așadar, ca o țară în plin avînt, cu un chip nou și un glas nou, înregistrînd remarcabile succese în edificarea societății socialiste, beneficiind de tot mai mulți prieteni pe toate meridianele lumii, bucurîndu-se de locul demn, unanim apreciat, pe care îl merită în rîndul națiunilor lumii.

Ion Cârje

Prietenie, colaborare, solidaritate internaționalistă

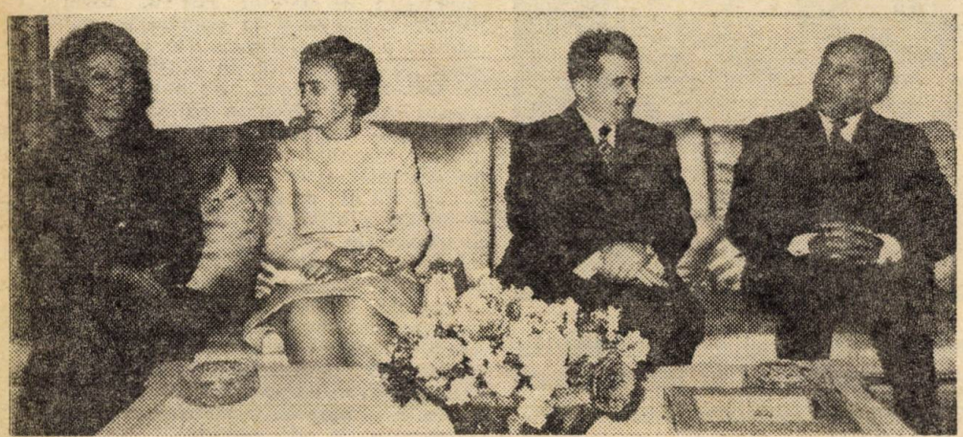

Ianuarie

„Actuala vizită a celui care, pe drept cuvînt, poartă titlul de Erou al Republicii Socialiste România, este de natură să stimuleze puternic cooperarea dintre cele două țări în toate sferele de activitate", scrie ziarul „Pakistan Times", referindu-se la vizita președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu în Pakistan. Declarația solemnă comună deschide o eră nouă de colaborare trainică și îndelungată între cele două popoare.

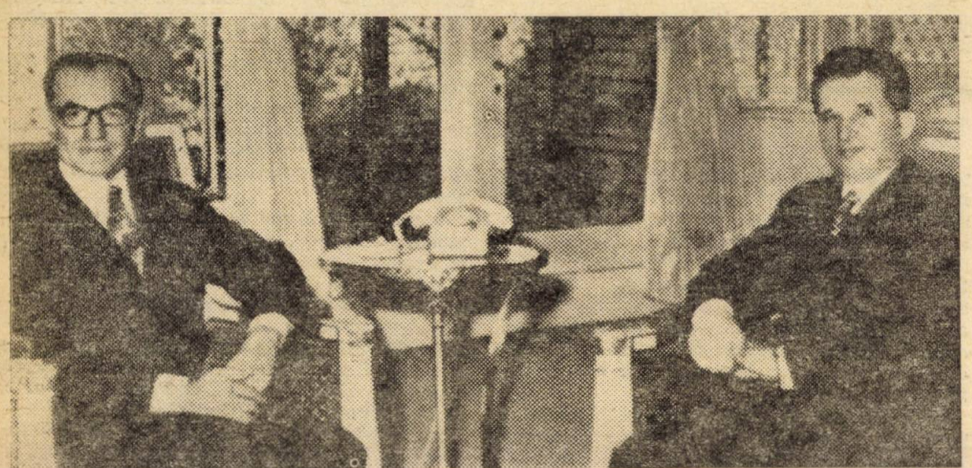

Vizita neoficială la Teheran — o nouă contribuție de însemnătate deosebită la dezvoltarea relațiilor dintre România și Iran. Convorbirile dintre cei doi șefi de stat au scos în evidență existența unor condiții favorabile pentru lărgirea și aprofundarea relațiilor româno-iraniene în toate domeniile de activitate.

Februarie

Tovarășul Nicolae Ceaușescu se întîlnește cu delegația condusă de Agostinho Neto, președintele M.P.L.A. La încheierea vizitei, a fost semnat un comunicat comun — primul document de acest gen în istoria relațiilor dintre P.C.R. și M.P.L.A.

Un eveniment memorabil, desprins din calendarul politic al anului 1973, l-a constituit vizita întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarășa Elena Ceaușescu, în Cuba. O evocăm acum, la cumpăna anilor, nu numai pentru momentul de excepțională însemnătate înscris în cronica relațiilor reciproce, dar și pentru că această călătorie pe îndepărtatele meleaguri latino-americane a adus o nouă mărturie grăitoare a sentimentelor noastre trainice de prietenie și solidaritate cu țările socialiste, conferind unei simple cifre valoare de simbol. Cu Republica Cuba, țările socialiste care au primit vizita conducătorului partidului și statului român se ridică astăzi la 12, număr ce însumează practic, cu excepția Albaniei, toate celelalte state ce construiesc noua orînduire. Reținînd faptul că tovarășul Nicolae Ceaușescu este singurul conducător de partid și de stat care a vizitat 12 țări socialiste, ne apare, cu limpezimea cristalului, amploarea activității neobosite, pătrunsă de înaltă principialitate, desfășurată de conducerea noastră pentru dezvoltarea continuă a prieteniei, alianței frățești și colaborării cu toate țările socialiste, preocupare centrală a politicii externe românești.

Congresul al X-lea și Conferința Națională ale P.C.R. au definit din nou și reafirmat conținutul raporturilor noastre cu celelalte țări socialiste, subliniind importanța întăririi și extinderii lor multilate-

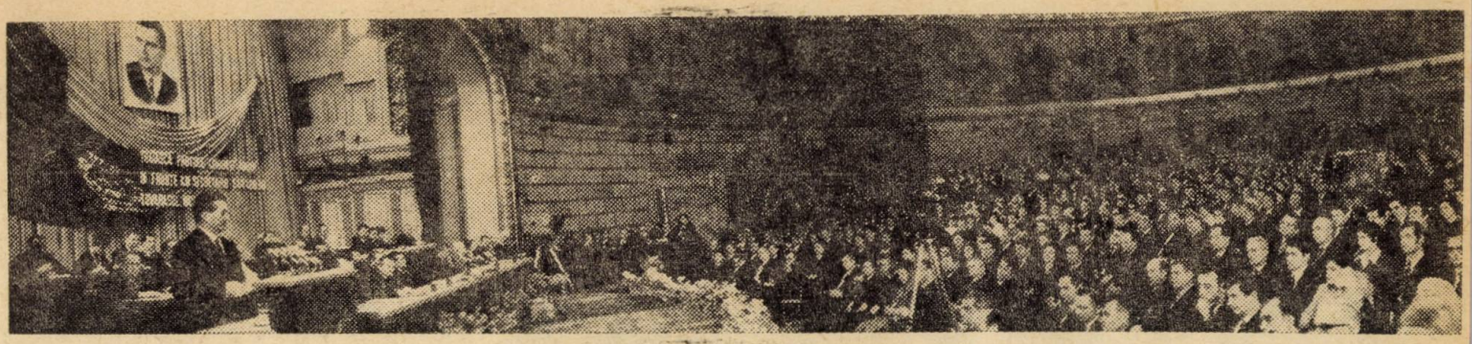

rale, fapt ce corespunde atît intereselor poporului nostru, cît şi ale celorlalte popoare, intereselor de creştere şi afirmare tot mai pregnantă a forţei sistemului socialist mondial, a influenţei sale în lume.

Evenimentele internaţionale demonstrează că, în epoca noastră, rolul hotărîtor în dezvoltarea istorică îl are socialismul, ţările socialiste influenţînd tot mai mult, prin potenţialul lor în creştere, balanţa raportului de forţe pe arena mondială. Construirea societăţii noi este o operă vastă, care cere rezolvarea unei uriaşe complexităţi de probleme, de aceea ea nu este scutită de greutăţi, de insuccese temporare, de greşeli. Caracteristice ţărilor socialiste sînt însă întărirea şi consolidarea continuă, perfecţionarea mecanismului economic şi social, înflorirea multilaterală a societăţii. Este, de asemenea, ştiut faptul că raporturile noi, internaţionaliste între ţări au apărut pentru prima dată în istorie odată cu sistemul mondial socialist, că ele nu au antecedente în dezvoltarea omenirii. De aceea, desfăşurarea lor cunoaşte un proces firesc de continuă perfecţionare, de adaptare la condiţiile şi cerinţele de dezvoltare ale tuturor ţărilor socialiste. Partidul şi statul nostru pornesc de la considerentul că punerea pe primul plan a ceea ce este comun şi uneşte ţările socialiste, a intereselor supreme ale cauzei socialismului şi luptei antiimperialiste, fundamentarea relaţiilor dintre ele pe respectarea neabătută a principiilor marxism-leninismului şi internaţionalismului socialist, ale respectării independenţei şi suveranităţii naţionale, deplinei egalităţi în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc şi întrajutorării frăţeşti creează terenul cel mai propice dezvoltării unor legături de strînsă colaborare şi prietenie între toate ţările socialiste. Este edificator şi — ne îngăduim s-o spunem — are valoare de exemplu faptul că, acţionînd consecvent în acest spirit, România are relaţii bune, de prietenie, colaborare şi solidaritate internaţionalistă cu toate ţările socialiste, păşind ferm, împreună cu toate popoarele care făuresc noua orînduire, pe drumul socialismului şi comunismului.

Partidul şi statul nostru au continuat şi în 1973 să promoveze cu hotărîre această orientare, de prim ordin în politica externă românească, de adîncire şi de diversificare a raporturilor cu ţările socialiste pe cele mai diverse planuri, o contribuţie deosebită în determinarea rezultatelor rodnice obţinute aducînd, şi de această dată, activitatea desfăşurată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în cadrul căreia un rol însemnat a revenit vizitelor, convorbirilor, întîlnirilor şi schimburilor de vederi cu conducători de partid şi de stat din aceste ţări. Astfel, în prima parte a lunii martie, tovarăşul Nicolae

Cu prilejul împlinirii a 55 de ani de viaţă şi a 40 de ani de activitate revoluţionară a conducătorului partidului şi statului nostru, partidul, guvernul, clasa muncitoare, ţărănimea, intelectualitatea, întregul popor român au adus un înalt omagiu activităţii de eminent revoluţionar a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, contribuţiei sale deosebite la lupta pentru eliberarea naţională şi socială a poporului român, pentru promovarea intereselor fundamentale de progres şi prosperitate ale naţiunii noastre, pentru triumful măreţ al cauzei socialismului şi comunismului în patria noastră, pentru progresul şi pacea popoarelor lumii întregi.

Ceauşescu a făcut o vizită la Praga, unde a purtat convorbiri cu secretarul general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, Gustav Husak, şi cu alţi conducători cehoslovaci ; la 15 şi 16 iulie, conducătorul partidului şi statului nostru s-a aflat în Iugoslavia, avînd o întîlnire de lucru, la Brioni, cu preşedintele Iosip Broz Tito ; în zilele de 30 şi 31 iulie, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a luat parte la întîlnirea tovărăşească din Crimeea a conducătorilor unor ţări socialiste. Cu prilejul vizitei în Crimeea, a avut convorbiri cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev, şi s-a întîlnit, de asemenea, cu Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P.C. Bulgar, preşedintele Consiliul de Stat al R.P. Bulgaria. În cadrul vizitei făcute în România, între 28 iulie şi 1 august, de o delegaţie a Partidului celor ce Muncesc din Vietnam şi a guvernului R.D. Vietnam, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a avut convorbiri cu conducătorul delegaţiei, Fam Van Dong, membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, prim-ministru al guvernului R.D. Vietnam ; între 29 august şi 3 septembrie a urmat, aşa cum arătam, vizita în Cuba.

Aceste vizite, întîlniri, schimburi de vederi şi convorbiri la cel mai înalt nivel, precum şi vizitele întreprinse de tovarăşul Ion Gheorghe Maurer în U.R.S.S. şi Iugoslavia, alte numeroase contacte pe linie de partid şi de stat, efectuate la diferite nivele atît cu ţările socialiste menţionate cît şi cu R. P. Ungară, R. D. Germană, R. P. Polonă, R. P. Albania, R. P. Chineză, R.P.D. Coreeană, R.P. Mongolă — constituie o expresie elocventă a preocupării deosebite manifestate de România socialistă pentru dezvoltarea continuă a raporturilor de prietenie şi solidaritate frăţească cu toate statele ce construiesc noua orînduire, de îmbogăţire a colaborării şi ridicare a ei pe o treaptă superioară, corespunzătoare realizărilor remarcabile obţinute de fiecare din aceste state pe planul vieţii politice şi economico-sociale. Cu acest prilej, a fost, de asemenea, reconfirmată nu numai necesitatea, dar şi utilitatea discuţiilor de la partid la partid, de la conducere la conducere, pentru mai buna cunoaştere şi apropiere a ţărilor noastre, a consultărilor în probleme de interes reciproc, precum şi în chestiuni de ordin general care interesează aceste ţări.

Desfăşurarea evenimentelor a arătat încă odată, în mod pregnant, că acţionînd consecvent pentru colaborare şi prietenie cu toate ţările socialiste, se pot asigura unitatea şi coeziunea forţelor socialismului, creşterea prestigiului şi autorităţii lor pe arena internaţională. Menirea relaţiilor de colaborare dintre ţările socialiste, bazate pe egalitate şi respect reciproc, este de a favoriza şi stimula progresul economic şi

Martie

Vizită prietenească neoficială în Republica Socialistă Cehoslovacă a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, la invitaţia tovarăşului Gustav Husak, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia. Convorbirile de la Praga — a căror sinteză o constituie Comunicatul comun semnat — au avut ca obiect examinarea posibilităţilor dezvoltării în continuare a relaţiilor româno-cehoslovace, prilejuind totodată, un schimb de păreri asupra unor probleme actuale ale vieţii internaţionale şi ale mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale

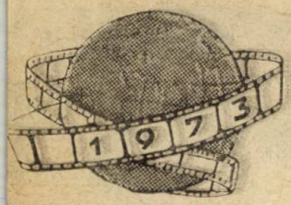

Președintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohammed Nimeiri, și soția sa, Buseina Nimeiri, împreună cu președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu, în vizită la întreprinderea bucureșteană „Tricodava". Declarația solemnă comună, semnată la încheierea convorbirilor, reprezintă o vie și pregnantă mărturie a bunelor relații româno-sudaneze.

Aprilie

„Un fericit prilej pentru o mai bună cunoaștere, pentru dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări și popoare" — astfel caracterizează presa olandeză vizita oficială a președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Olanda. Chintesență a rezultatelor fructuoase ale convorbirilor avute în timpul vizitei, Declarația solemnă comună proclamă principiile esențiale pe care cele două țări înțeleg să-și așeze relațiile reciproce, precum și relațiile cu celelalte state.

social al fiecărei țări socialiste, de a asigura afirmarea tot mai puternică a specificului și forței creatoare a fiecărui popor. Ca urmare a activității susținute desfășurate în acest spirit de conducerea noastră de partid și de stat, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, relațiile politice, economice, culturale și tehnico-științifice dintre România și celelalte țări socialiste s-au situat și în anul ce se încheie pe coordonate ascendente. Elementul caracteristic al acestei evoluții dinamice îl constituie reliefarea, cu prilejul fiecărei acțiuni, a marilor resurse și posibilități de diversificare și aprofundare a raporturilor menționate, evidențierea perspectivei istorice largi pe care o oferă, în beneficiul fiecărui stat socialist în parte, precum și al sistemului socialist în ansamblul său, în beneficiul cauzei generale a păcii și înțelegerii între popoare, situarea relațiilor dintre țările socialiste pe baze principiale, sănătoase.

Un loc central în ansamblul relațiilor economice ale României cu celelalte țări socialiste l-au ocupat colaborarea și cooperarea economică și tehnico-științifică pe baze multilaterale în cadrul C.A.E.R. Țara noastră a participat și participă activ la perfecționarea, adîncirea cooperării economice, în producție și tehnico-științifice între țările membre, în spiritul prevederilor „Programului complex", adoptat cu doi ani în urmă la București, pe baza respectării independenței și suveranității fiecărei țări socialiste, a liberului consimțămînt, a avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești. România s-a pronunțat pentru promovarea, în acest cadru, a unor forme de cooperare moderne, de eficiență ridicată, în scopul sporirii potențialului economic al fiecărei țări participante, creșterii mai rapide a forțelor de producție în toate statele membre, apropierii și egalizării treptate a nivelurilor lor de dezvoltare economică. Pornind de la rolul deosebit pe care îl au schimburile economice, colaborarea și întrajutorarea reci-

Mai

Prima vizită a unui șef de stat român în Italia a marcat un moment important în dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări. Sintetizînd interesul deosebit pe care Italia l-a manifestat față de vizita președintelui Nicolae Ceaușescu, față de rezultatele convorbirilor oficiale și a documentelor semnate, ziarul „Il Popolo" scrie: „Declarația solemnă comună semnată este o adevărată Cartă a prieteniei, un codice etic de comportament internațional".

Poporul sanmărinez și conducătorii săi au văzut în vizita președintelui Nicolae Ceaușescu — primul șef de stat care vizitează San Marino — mesajul unei națiuni prietene, o expresie luminoasă a bunelor relații statornicite între cele două țări, a dorinței lor sincere de a acționa împreună pentru realizarea pe continentul nostru și în lume a unui climat de destindere, securitate și colaborare.

procă atît pentru accelerarea progresului fiecărei națiuni socialiste cît și pentru întărirea generală a forțelor socialismului și păcii, România dezvoltă, de asemenea, o cooperare multilaterală, activă, cu celelalte țări socialiste. Amploarea legăturilor economice ale României cu toate statele care construiesc noua orînduire este oglindită, sintetic, de faptul că aceste țări ocupă primul loc în comerțul nostru exterior, ponderea lor fiind, în 1972, de peste 53 la sută în totalul schimburilor.

Plenara C.C. al P.C.R. din 27—28 noiembrie 1973 cu privire la activitatea internațională a partidului și statului, referindu-se la bogata și multilaterala activitate desfășurată de țara noastră în slujba cauzei socialismului, păcii și colaborării internaționale, sublinia cu satisfacție adîncirea în continuare a prieteniei și alianței frățești între România și celelalte țări socialiste, amplificarea legăturilor de colaborare în cele mai diverse domenii de activitate. „Plenara — se arată în Hotărîrea adoptată — dă o înaltă apreciere activității desfășurate de secretarul general al partidului la întîlnirea prietenească a conducătorilor partidelor comuniste și muncitorești din unele țări socialiste care a avut loc în Crimeea în vara acestui an. În același timp, întîlnirile și convorbirile cu conducători de partid și de stat ai altor țări socialiste, din Europa, Asia și America Latină, au contribuit la întărirea relațiilor reciproce de prietenie și colaborare tovărășească, în interesul popoarelor noastre, al cauzei generale a socialismului și păcii".

Vasile Crișu

În încheierea călătoriei sale în Italia și San Marino, președintele Nicolae Ceaușescu a făcut o vizită solemnă Papei Paul al VI-lea. Convorbirile (care au durat peste cincizeci de minute) au prilejuit o cunoaștere a preocupărilor și realizărilor poporului și statului român, pentru pace și progres social și, în același timp, a contribuției Vaticanului la cauza păcii.

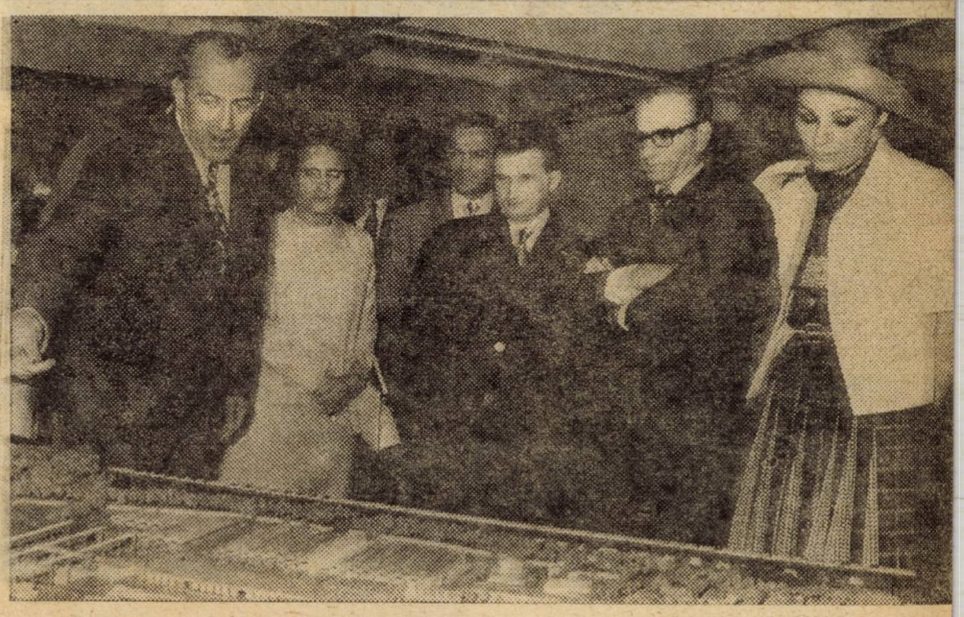

Vizita în România a Șahinșahului Iranului și a împărătesei Farah s-a desfășurat în atmosfera de cordialitate și înțelegere care caracterizează raporturile de prietenie dintre cele două țări și popoare. Semnarea Declarației solemne comune și a unor importante documente, ca și călătoria prin țară a înalților oaspeți iranieni (fotografia reprezintă vizita la Combinatul de celuloză și hîrtie din Suceava) pun în evidență dorința României și Iranului de a aprofunda colaborarea, de a conlucra pentru afirmarea principiilor noi în viața internațională.

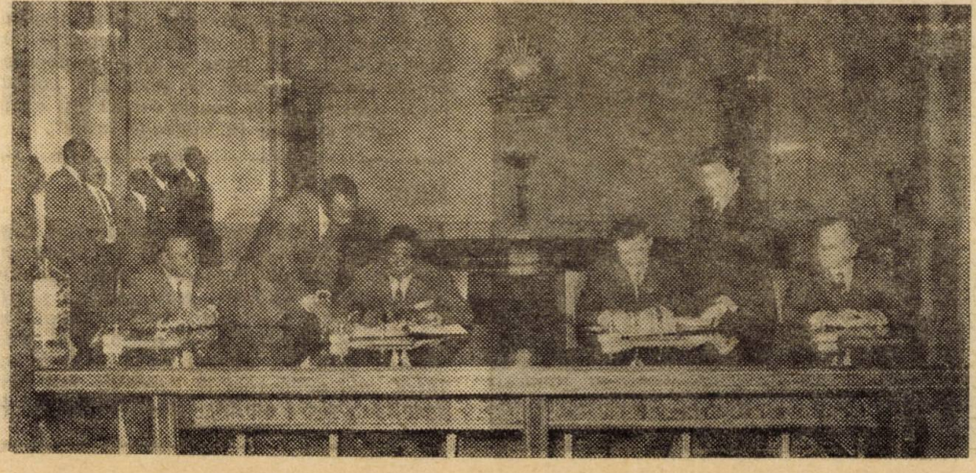

Vizita în România a președintelui Republicii Volta Superioară, generalul Sangoule Lamizana, reprezintă un nou moment de seamă în evoluția raporturilor României cu statele independente din Africa. În încheierea vizitei, la Palatul Consiliului de Stat a avut loc ceremonia semnării Declarației solemne comune a Republicii Socialiste România și Republicii Volta Superioară, document de o importanță deosebită pentru relațiile dintre cele două țări.

România, Ceaușescu în conștiința Americii Latine

Iunie

Cu prilejul vizitei neoficiale de prietenie în țara noastră a prințului Norodom Sianuk și a prințesei Monique Sianuk, șeful statului cambodgian a exprimat, în numele poporului khmer, al Frontului Unit Național și al Guvernului Regal de Uniune Națională, în numele său personal, cea mai profundă și frățească gratitudine Republicii Socialiste România pentru sprijinul total și activ față de cauza și lupta justă a națiunii cambodgiene.

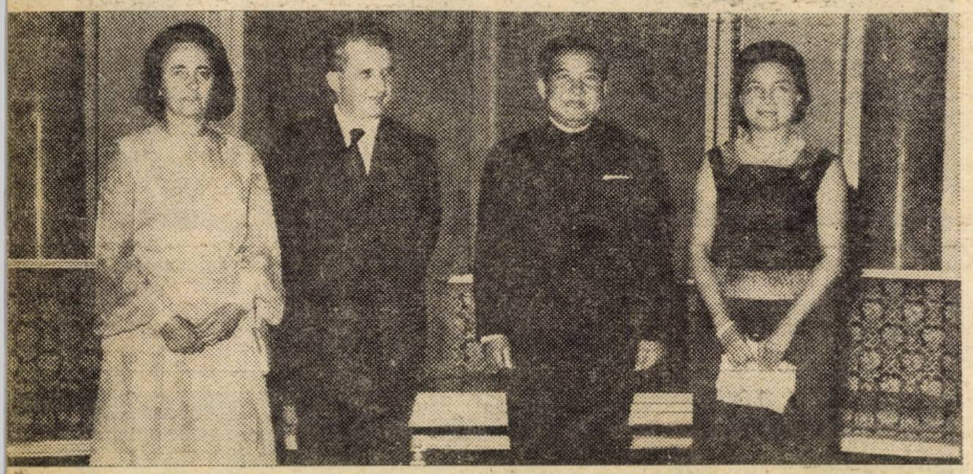

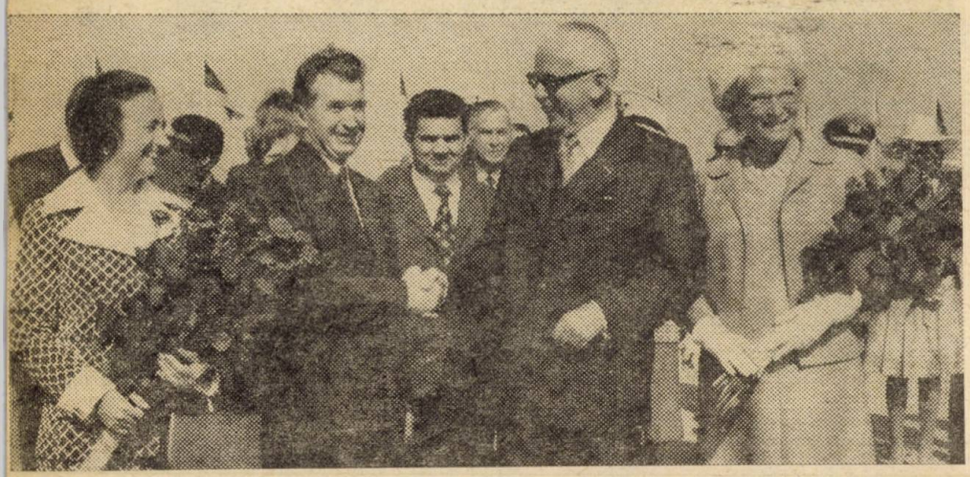

Călătorie de 24 de zile, primii noștri pași mari prin „lumea nouă", lume pe care am văzut-o așteptîndu-ne, pregătindu-se să ne primească, străduindu-se să fie — cît de frumos au spus-o gazdele — „la înălțimea ospitalității noastre, dar mai ales a oaspeților".

„Istoric" —acesta a fost și rămîne cuvîntul de titlu al evenimentului de excepțională amplitudine politică, eveniment-premieră : vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în America Latină, în șase țări ale continentului, șase țări care ne-au primit cu inima deschisă — Cuba, Costa Rica, Venezuela, Columbia, Ecuador, Peru.

Am înțeles nerăbdarea latino-americanilor de a ne cunoaște, de a ne vorbi și, mai ales, de a ne auzi vorbind. Era prima vizită în aceste țări a unui șef de stat român și, pentru mai multe state, prima luare de contact directă cu șeful unui stat socialist, conducător al partidului comunist aflat la putere. Pentru Cuba, prima țară socialistă din America, eram singura țară socialistă latină din Europa, adevăr pe care îl repetau des în acea atmosferă cînd apropierile se năsteau spontan. Eram, pentru toți, latini, ceea ce însemna oameni calzi și deschiși, ca și ei, tot latini. Cultură și limbă cu sonorități care nu se resping ci se apropie, origine comună — atîtea date care făceau ca întinderile de mînă, oricît de oficiale, să fie mai prietenești și mai calde.

Declarațiile comune, tratatele, acordurile vor rămîne documente de referință.

←

„În persoana dumneavoastră, noi salutăm — a afirmat președintele Gustav Heinemann în prima zi a sosirii la Bonn a președintelui Nicolae Ceaușescu — pe șeful de stat al unei țări care a stabilit încă de mult timp relațiile diplomatice cu Republica Federală Germania". Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Federală Germania s-a concretizat în semnarea unor documente de mare importanță. Președintele Nicolae Ceaușescu : „Ceea ce s-a scris în Declarația solemnă, în Acordul de colaborare și în celelalte acorduri va crea condiții mai bune pentru cooperarea dintre statele noastre, va servi atît popoarelor noastre, cît și cauzei securității europene și păcii în întreaga lume".

Iulie

Continuînd dialogul rodnic început anul trecut la Brazzaville, vizita președintelui Marien N'Gouabi deschide noi perspective dezvoltării colaborării multilaterale româno-congoleze. Declarația solemnă comună reprezintă un rezultat al colaborării fructuoase care s-a dezvoltat în ultimii ani între cele două țări și deschide noi perspective pentru amplificarea acestor relații în viitor.

Devenite tradiționale, contactele româno-iugoslave la cel mai înalt nivel s-au desfășurat, de fiecare dată, sub semnul voinței reciproce de a întări raporturile prietenești și de a adînci mereu mai mult colaborarea rodnică a celor două țări socialiste vecine și prietene. Comunicatul comun semnat în finalul întîlnirii de lucru dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito, care a avut loc pe insula Brioni, subliniază : „Cei doi președinți au constatat identitatea sau marea apropiere în legătură cu problemele internaționale actuale".

Tratatul de prietenie și cooperare cu Costa Rica a fost primul document de acest fel semnat de România cu o țară nesocialistă. Declarațiile solemne comune au fost primele asemenea documente semnate de unele din aceste țări cu alte state. Sînt acte în premieră, care au dat anvergură evenimentului, acreditîndu-i, o dată în plus, atributul istoric. Cele aproape 50 de documente își sporesc greutatea dacă ținem seama de principiile relațiilor de tip nou pe care le consacră în procesul cunoașterii și cooperării dintre România și țările latino-americane vizitate, colaborare bazată pe egalitatea în drepturi, respectul independenței și suveranității, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, de a-și putea făuri existența așa cum o dorește și o concepe. Documente de o deosebită semnificație politică, declarațiile comune au asigurat, cu răspundere și deplină angajare, cadrul principial și juridic corespunzător, garantînd succesul acțiunilor pentru aplicarea exemplară a acestor principii, punînd bazele unei conlucrări de perspectivă, pe termen lung — în afirmarea și în împlinirea ei.

Sînt rezultatul succesului înregistrat de mandatul dat de România președintelui Nicolae Ceaușescu, al mesajului său de pace și prietenie, al cunoașterii reciproce realizate cu prilejul vizitei, al faptului că pe pămînt latino-american gîndurile noi și proaspete rodesc din plin. Pămînt al speranțelor, pămînt bogat în oameni și resurse, pămînt de „lume nouă" — este firească dorința de a nu trăi învechit. Vor să fie în pas cu lumea, care, și ea, bătrînă cum este nu uită să fie înțeleaptă, din ce în ce mai înțeleaptă : a respecta dreptul celuilalt înseamnă pacea.

Prin acordurile și înțelegerile convenite în domenii diverse, românii și latino-americanii au dovedit că-și vor pune gîndurile în aplicare. Ei au acționat pentru colaborarea lor bilaterală și pentru conlucrarea din organizațiile internaționale, în vederea edificării unei lumi mai drepte și mai bune, care să facă posibile manifestarea liberă și afirmarea personalității fiecărui popor. Vizita și documentele semnate au consolidat, astfel, terenul relațiilor noastre cu America Latină. Aveam o tradiție, amintită cîndva de Titulescu în vorbe frumoase, pe măsura ei, dar niciodată poporul român nu s-a înfățișat atît de deplin și remarcabil continentului latino-american, dornic să ne cunoască așa cum sîntem azi. Vizita a devenit, cu fiecare etapă, istorică, pentru că am fost, de fiecare dată, noi înșine, neobosiți noi înșine.

Ne-am prezentat prin vocea și activitatea celui mai autorizat reprezentant al României socialiste, oaspete așteptat și binevenit. „Sinceritatea atașamentului față de normele suveranității individuale și a respectului față de structurile interne ale fiecărui popor sînt garanțiile concrete ale menținerii bunelor relații între statele de pe orice meridiane ale lu-

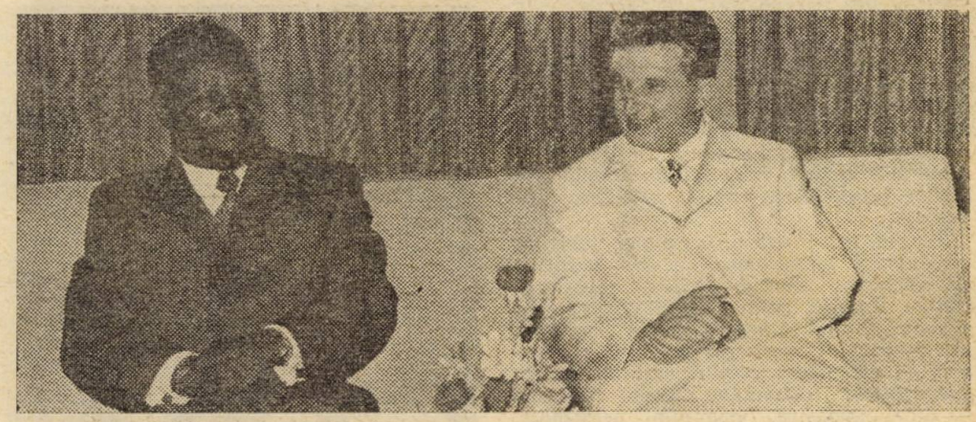

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit cu generalul de armată Jean Bedel Bokassa, președintele Republicii Africa Centrală, în vizită în țara noastră. Cu prilejul convorbirii dintre cei doi președinți, desfășurate în aceeași atmosferă de înțelegere și caldă prietenie ce caracterizează raporturile dintre cele două state, a avut loc un schimb de vederi cu privire la promovarea, în continuare, a relațiilor Republicii Socialiste România cu Republica Africa Centrală.

Peste 3000 de oameni ai muncii au participat la mitingul prieteniei și solidarității româno-vietnameze desfășurat la București, cu ocazia vizitei delegației de partid și guvernamentală a R. D. Vietnam, condusă de tovarășul Fam Van Dong. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a manifestat profunda satisfacție pentru victoria obținută de poporul vietnamez în lupta pentru libertatea și independența patriei, pentru încheierea Acordului de la Paris cu privire la încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam.

August

În cursul vizitei oficiale în România, efectuată între 5 și 7 august, secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a fost primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Cu acest prilej, a avut loc un larg schimb de vederi privind activitatea și întărirea rolului Organizației Națiunilor Unite, participarea României la acțiunile organizației, precum și în legătură cu principalele probleme ale situației actuale.

mii. De aceea, îl primim ca pe un bun prieten, ca pe un ilustru conducător pe președintele Nicolae Ceaușescu", ne declara, în preajma vizitei, președintele ecuadorian Guillermo Rodriguez Lara. Din declarațiile șefilor de stat care l-au găzduit mai tîrziu, era evident că șeful statului român reprezenta un interlocutor potrivit pentru preocupările și interesele, limbajul și mentalitatea, într-un cuvînt — pentru universul latino-american, străbătut de aspirații de entitate națională, frămîntat de consolidarea atributelor suverane, a căilor proprii, refractar amestecului în treburile interne, dornic de noi prietenii, de egalitate și respect reciproc.

În America Latină era așteptat reprezentantul unei țări care militează activ pentru aceleași aspirații și idealuri, care acționează ferm în lumina acestei viziuni. Iar vizita a confirmat cum înțelegem să ne ducem politica, noi, România, țară socialistă, într-o lume care ne cunoștea, ne simpatiza, ne aștepta, dorind, însă, ca și noi, să dea dimensiunea cuvenită legăturilor noastre. Modul de a desfășura convorbirile, actele politice ale vizitei au arătat cum înțelegem să ne purtăm cu alții, astfel încît să contribuim la creșterea prestigiului socialismului, la defrișarea terenului pentru îmbunătățirea relațiilor țărilor latino-americane cu alte țări socialiste.

Sîntem, am simțit-o, un popor iubit pe continentul latino-american. Ne bucurăm de simpatie sinceră pentru caracterul nostru deschis, pentru latinitatea pe care o avem, și unii și alții, în sînge și în grai. „În această călătorie pe drumurile Americii — se adresa șefului statului român președintele columbian Misael Pastrana — dumneavoastră, domnule președinte, veți simți în cuvintele cordiale ale oamenilor trăsăturile limbii romanice a patriei dumneavoastră". Și același interlocutor declara: „Cunoaștem preocupările dv. ca om al păcii, care a vizitat cele mai diferite colțuri ale omenirii, folosind limbajul înțelegerii și chemînd la colaborare între țări și popoare. Nu ne sînt străine scrierile dv. avînd drept scop să imprime concetățenilor dv. principiile înțelegerii și ale voinței spre progres în cadrul conviețuirii umane. Dinamismul și energia personalității dv. au fost puse, în special în acești ultimi ani, în serviciul unei permanente lupte pentru crearea unei societăți, care, dincolo de divergențele naturale, să dea răspuns dorințelor arzătoare ale omenirii pentru relații mai echitabile".

Vizita a deschis, deci, cunoașterii, porți noi. Prin glasul și activitatea celui

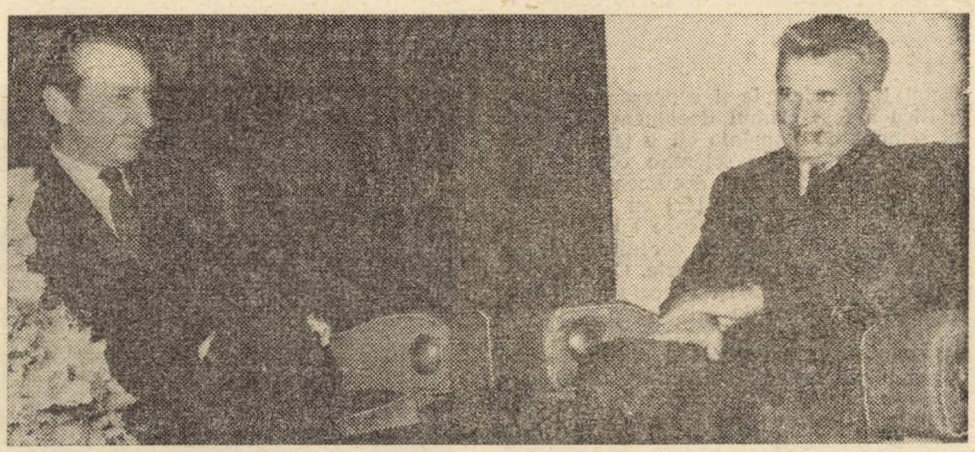

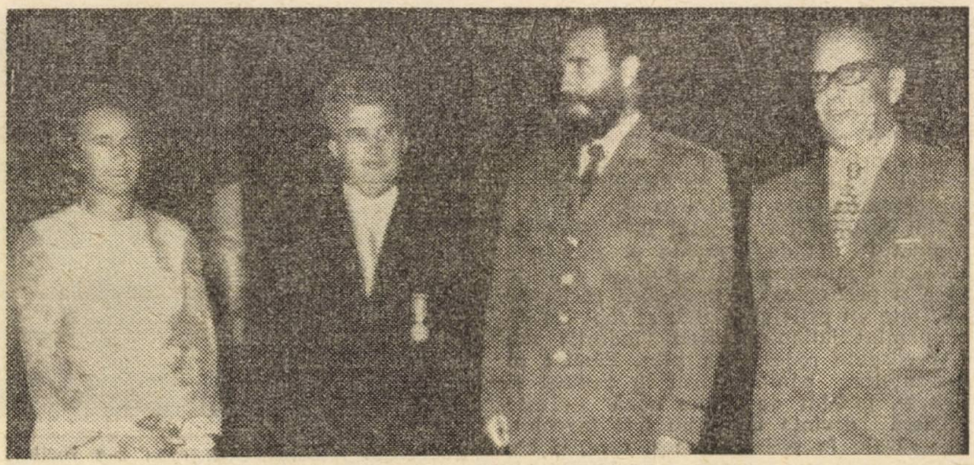

Cuba — prima țară cu care începe vizita președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în America Latină, primul turneu al unui șef de stat român pe continentul latino-american. Nicolae Ceaușescu: *„Acordăm o atenție deosebită colaborării cu Cuba socialistă și sîntem convinși că înțelegerile la care am ajuns în aceste zile cu privire la extinderea colaborării vor servi de minune atît intereselor popoarelor noastre, cît și cauzei socialismului în general".* Fidel Castro: *„...să continuăm dezvoltarea acestor legături, să continuăm dezvoltarea acestei cooperări fructuoase pentru ambele țări". La sfîrșitul celor 5 zile ale vizitei, a fost dat publicității un Comunicat comun.*

Etapa costaricană a vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în America Latină are o durată de două zile. Un rezultat de importanță majoră al vizitei îl constituie Tratatul de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Costa Rica, *semnat de președinții Nicolae Ceaușescu și José Figueres Ferrer. S-au încheiat convenții de cooperare în domeniul economic, industrial, tehnico-științific, cultural.*

Septembrie

Venezuela. O vizită de prietenie, o vizită de colaborare. Subliniază aceasta Comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei : „Președinții României și Venezuelei au evidențiat semnificația acestei întîlniri care — pentru prima dată în istoria celor două țări — reunește pe șefii acestor state, precum și importanța coincidențelor punctelor de vedere ce s-a manifestat în timpul convorbirilor pe care aceștia le-au avut. Ei apreciază că, prin aceasta, începe o nouă și fructuoasă etapă în relațiile dintre ambele țări".

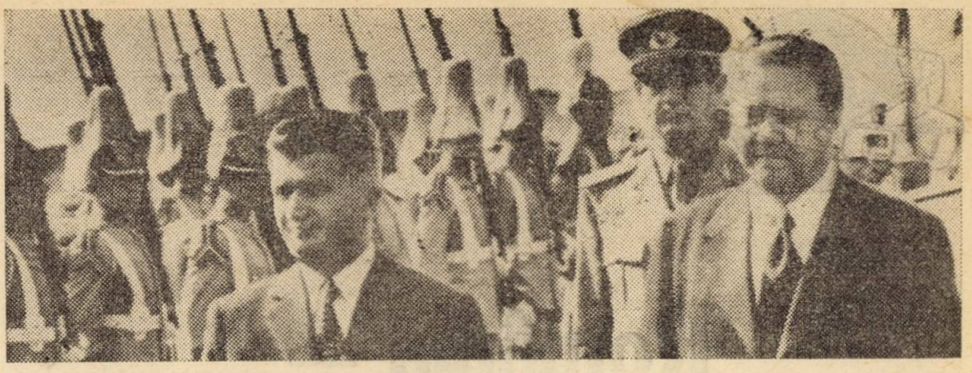

A patra etapă a turneului latino-american : Columbia. Misael Pastrana Borrero, președintele Republicii Columbia : „Cunoaștem preocupările dv. ca om al păcii, care a vizitat cele mai diferite colțuri ale omenirii, folosind limbajul înțelegerii și chemînd la colaborare între țări și popoare. Dinamismul și energia personalității dv. au fost puse, în special în acești ultimi ani, în serviciul unei permanente lupte pentru crearea unei societăți care, dincolo de divergențele naturale, să dea răspuns dorințelor arzătoare ale omenirii pentru relații mai echitabile".

„Amintiți-vă că lăsați aici prieteni buni" — spunea președintele Guillermo Rodriguez Lara tovarășului Nicolae Ceaușescu la despărțirea de pe aeroportul Mareșal Sucre din Quito. Remarcabilă prin bogata ei substanță, Declarația solemnă comună a Republicii Socialiste România și a Republicii Ecuador este întregită în planul rezultatelor concrete ale vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu de semnarea unui șir de acorduri printre care Acordul de cooperare economică, industrială și tehnică, Acordul comercial, Acordul de colaborare culturală și Protocolul de colaborare și cooperare în domeniul petrolier.

Peru — ultima etapă a vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în America Latină. Declarația comună semnată de președinții Nicolae Ceaușescu și Velasco Alvarado — un corolar de cea mai înaltă valoare principială și practică. Această vizită — declara președintele peruan — „a servit pentru a culmina cu negocieri rodnice prin care am concretizat, ca un fericit augur al unei colaborări și mai pozitive și mai ample în viitor, participarea comună a celor două guverne ale noastre în proiecte importante privind dezvoltarea minieră, industrială și feroviară a Perului".

mai înalt reprezentant al său, România a putut fi admirată și apreciată pentru eforturile și spiritul său de abnegație, pentru dimensiunile reale ale capacității sale creatoare, tactul în ceea ce privește respectul valorilor altora, grija de a nu se oferi ca model și, în același timp, dorința de a învăța de la alții. „Dumneavoastră, domnule președinte Ceaușescu, luptător măreț, om care vine din sufletul poporului său, credincios propriilor sale convingeri, care a făcut un cult din abnegația și inteligența cu care-și servește compatrioții, vreau să vă exprim felicitările noastre pentru sarcina pe care o îndepliniți cu strălucire pe acest drum plin de succese, care creează legături și raporturi efective cu țările pe care le-ați vizitat", declara președintele Guillermo Rodriguez Lara.

Această cea mai cuprinzătoare călătorie a anului românesc 1973 — vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în America Latină — rămîne, incontestabil, o nouă consacrare a tipului de diplomație promovată de România : deschisă, a cărei forță stă în forța ideilor și argumentelor proprii, a principiilor și normelor promovate, înclinată spre considerarea intereselor reciproce, diplomație de mare viitor. Contactele cu cercuri foarte largi, cu lideri politici de diverse orientări dau, o dată în plus, garanția construcției durabile a relațiilor de prietenie și colaborare, ce va fi continuată independent de schimbările de guvern izvorîte din mecanismele politicii interne a fiecărei țări vizitate.

Petrecută în septembrie, vizita a fost bogată ca o toamnă. Vizită într-o zonă în plină mișcare a conducătorului unei țări care militează energic pentru ca lumea noastră să fie în continuă mișcare. Am simțit forța de afirmare a ideilor socialismului, contribuția vizitei la mai buna cunoaștere a modului de a munci, de a gîndi, de a dialoga al poporului nostru. România a demonstrat atașamentul la cel mai simplu postulat al diplomației din toate timpurile : dialogul înseamnă cel puțin doi. Am cîștigat milioane de noi prieteni, prieteni suverani, prietenii noștri, prietenii păcii.

Anca Voican

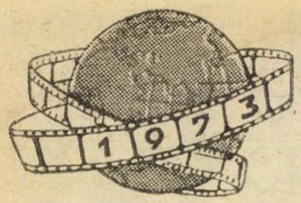

România — dialog cu toate țările lumii

Dinamism, clarviziune și principialitate — sînt calități de aur ale politicii externe românești. Sub acest întreit semn de nobilă recunoaștere, România socialistă desfășoară acțiuni diplomatice pe care, deseori, le-am auzit calificate prin epitetul, de aleasă folosință, al curajului politic. Rememorăm doar cîteva din declarațiile de certă greutate istorică și vom întîlni, în anul care s-a scurs, aprecieri de natură a confirma — dar și de a adînci prin nuanță și sporită reflexie — sensul și dimensiunile determinante ale politicii noastre externe.

Simpla evocare a marilor prefaceri la scară politică globală nu poate astăzi omite rolul de promotor și, de atîtea ori, de pionier al României. Cu prilejul vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu în S.U.A., președintele Richard Nixon aducea un prestigios omagiu șefului statului român și politicii noastre externe, atunci cînd, amintind discuțiile avute în urmă cu șase ani, vedea în ele „factorii progreselor care s-au înregistrat". Iar aceasta, pentru că președintele Ceaușescu, „dintre toți oamenii de stat din lume, a jucat unul din cele mai însemnate roluri ale unui om de stat de pe glob, prin faptul că a văzut ansamblul problemelor mondiale cu care sîntem confruntați și nu numai pe acelea care implicau propria sa țară sau o altă țară cu al cărei conducător el putea discuta într-un anumit moment".

Reținem, din cronica anului, și alte mărturii cu pilda ce ni se pare a fi aceeași. Este vorba de insistentele reveniri, în timpul vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în R. F. Germania, asupra luciditații și stăruinței dovedite de România în promovarea unei politici noi în Europa, prin acțiunea de normalizare a raporturilor interstatale, justețea stabilirii, în 1967, a relațiilor diplomatice cu R.F.G., avînd darul de a fi cu prisosință confirmată de evoluția ulterioară a evenimentelor. Cîteva cuvinte simple, adevărate ; le rostea, la Bonn, în vara aceasta, tovarășul Ceaușescu. Era ambianța anului 1973, erau însă rememorate zilele din vara anului 1967, cînd cancelarul Willy Brandt făcea prima vizită la București, după stabilirea relațiilor diplomatice : „Dacă îmi aduc bine aminte — spunea șeful statului român — era tot o zi călduroasă, ca și astăzi. Am putea spune că, de fapt, unii abia începeau să se gîndească la faptul că e posibil să se treacă de la perioada de îngheț la o perioadă de colaborare și căldură". Ideea era generos reluată de președintele Heinemann : „România — afirma domnia-sa — și-a asumat de ani de zile un rol de pionierat pentru înfăptuirea multor idei". Ceea ce, pe malurile Rinului, spunea președintele vest-german, o recunoștea, dincolo de Atlantic, în acest an 1973, președintele american care vedea, în persoana șefului statului român, omul politic care „a dat dovadă de înțelepciune și înțelegere și a contribuit enorm la deschiderea unor dialoguri care, altfel, ar fi rămas, poate, închise pentru totdeauna".

Este, aici, într-adevăr, vorba de clarviziune și curaj. De curajul de a vedea lucrurile așa cum stau. De curajul de a vedea realitatea politică în devenirea ei esențială. Dar, mai cu seamă, de curajul de a acționa în direcția, în spiritul și în sprijinul acelor tendințe noi care disting fundamental epoca noastră. Este vorba de voința și acțiunea politică de a debloca ferm căile de comunicare înghețate de o prea îndelungată și funestă stare de încordare între state, de a vedea în principiile relațiilor de tip nou instrumentul dinamic menit să învingă balastul atîtor anacronisme care au împovărat și, din păcate, mai continuă să împovăreze raporturile între națiuni. Convingerea de neclintit în justețea acestei concepții politice, profund obiective, luminează esența relațiilor promovate de România socialistă cu alte țări, inclusiv cu țările occidentale. Marile momente ale anului politic 1973 aduc o nouă confirmare a realismului și vitalității dovedite de politica externă românească în raporturile de prietenie și colaborare cu țări diferite structural, prin orînduirea lor socială, state cu politici diferite, de mărimi și ponderi diverse, aparținînd unor alianțe diferite.

E de ajuns enumerarea țărilor occidentale vizitate, numai în acest an, de președintele Nicolae Ceaușescu, pentru a contura sfera largă a legăturilor pe care România le întreține și le dezvoltă cu asemenea state. Consecventă principiilor sale de politică internațională, România, prin personalitatea președintelui ei, a înscris, în acest an, în evoluția relațiilor ei externe, momente de referință istorică, fie că a fost vorba de mica Republică San Marino sau de Vatican, fie că a fost vorba de marea putere occidentală care sînt Statele Unite sau de țări, precum R. F. Germania, Italia sau Olanda — state cu personalități și ponderi distincte, dar care, toate, primind, pentru prima oară, vizita șefului statului nostru, au știut să vadă și să recunoască în acțiunea politico-diplomatică a României esența sa principială și forța sa înnoitoare.

Reînnodînd tradiții istorice și clădind cu tenace dăruire legături noi, România socialistă a consacrat o politică deschisă, depășind, atunci cînd a fost cazul, rigidități de tot felul, stimulînd, cu curaj și clarviziune, premise vitale pentru dezvoltarea încrederii, colaborării și destinderii internaționale în relațiile dintre state, indiferent de orînduirea lor socială sau ponderea lor politică, economică și militară. În acest sens, contactele la nivel înalt promovate de România socialistă constituie o nouă expresie a efortului pentru extinderea zonelor de cooperare internațională, înțeleasă ca o necesitate obiectivă a progresului fiecărei țări în parte, a civilizației umane în general, ca o condiție sine qua non a instaurării unui climat de destindere și securitate în lume.

Se spune, deseori, că lumea contemporană este o lume a interdependențelor, că în virtutea acestui adevăr primordial, fiecare țară are ceva de dat și de primit. România a fost una din acele țări care, printre primele, a înțeles și acționat în spiritul acestei legi care guvernează evoluția contemporaneității politice. Participînd activ la circuitul valorilor materiale și spirituale, România — țară socialistă, promovînd cu consecvență prietenia, în-

Octombrie

Răspunzînd invitației președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii India, dr. Varahagiri Venkata Giri, a făcut o vizită în țara noastră, vizită care, în perspectiva celor 3 zile, apare ca o contribuție în plus la dezvoltarea și amplificarea bunelor relații, sentimentelor de stimă și adîncă prețuire care, în ciuda distanțelor, diferențelor etnice, sociale și politice s-au întreținut de-a lungul vremii, între România și India. Imaginea reprezintă un aspect al vizitei celor doi șefi de stat la uzinele „23 August" din Capitală.

trajutorarea, solidaritatea cu toate țările socialiste — și-a extins și aprofundat relațiile cu toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, fiind pe deplin convinsă că dezvoltarea relațiilor țărilor socialiste cu celelalte state servește cauza păcii și bunei înțelegeri, contribuie la instaurarea egalității în drepturi între toate statele.

Evoluția vieții internaționale a confirmat pe deplin această viziune a politicii externe românești.

Contactele la cel mai înalt nivel pe care șeful statului nostru le-a avut, în acest an, cu prestigioși exponenți ai lumii occidentale au întărit un sentiment de legitimă mîndrie. În urmă cu cîțiva ani, se vorbea în Occident, cu mai multă sau mai puțină înțelegere, despre așa-numitul „fenomen românesc". Astăzi, România și politica ei și-au cîștigat locul de merit al unei realități pe deplin recunoscute, al unui factor de acțiune originală și de pozitivă influență pe arena internațională, organic integrat marilor mutații politice cărora le dă curs și pe care le sprijină activ. Distingem însă, în aceasta, și valoarea unei continuități de esență istorică a acestor preocupări, lucru admis astăzi și prețuit de oameni ale căror concepții politice nu coincid — și nu pot coincide — întotdeauna cu ale noastre. Amintim, de pildă, cuvintele premierului italian — în timpul vizitei, în Italia, a președintelui Nicolae Ceaușescu — care, evocînd tradițiile de politică internațională românească, îl cita pe bărbatul de stat Mihail Kogălniceanu, atunci cînd acesta vorbea despre glorioasa strădanie a națiunii române „de a-și asigura propria ființă în marea familie a națiunilor".

Dedicate obiectivelor naționale și internaționale urmărite cu stăruință de România, vizitele făcute, anul acesta, de șeful statului român în Europa occidentală și S.U.A. — ca, de altfel, toate întîlnirile avute de tovarășul Nicolae Ceaușescu la București și peste hotare — s-au caracterizat prin ceea ce s-a numit „atmosferă de lucru intens". E o formulă pe care agențiile de presă au consacrat-o, avînd darul de a fi lapidară și, neîndoios, precisă. Pentru martorii nemijlociți ai acestor evenimente, ea spune însă mult mai mult. Vedem în ea expresia de totală dăruire a celui mai înalt factor de răspundere pentru destinele națiunii, expresia muncii sale concrete de arhitect și constructor al relațiilor bilaterale ale României. Nu avem intenții bilanțiere. Volumul mare al acordurilor și înțelegerilor încheiate în timpul acestor vizite vorbește de la sine. E de ajuns să constatăm că, și în anul care s-a scurs, România și partenerii ei din Occident s-au înzestrat prin noi și eficiente instrumente de colaborare și cooperare, menite să deschidă etape calitativ superioare, cu valențe istorice, în cronica relațiilor țării noastre cu celelalte state.

Într-adevăr, calificativul **istoric** a consacrat definitoriu vizitele întreprinse de președintele Ceaușescu, adevărate momente politice de referință în evoluția europeană și internațională.

Ne vom referi la un fapt care, prin el singur, justifică valoarea acestor acte. Sînt, astăzi, de notorietate internațională documentele comune, declarațiile solemne semnate de președintele Nicolae Ceaușescu cu șefii de stat din Europa și S.U.A., ca, de altfel, și de pe alte continente. Vedem în aceste documente, devenite o practică de lucru a diplomației românești, roadele limpezi ale eforturilor pentru întronarea principiilor noi de legalitate și etică internațională în raporturile interstatale. A le repeta aici, încă o dată, ni se pare firesc : respectarea suveranității și independenței naționale, a egalității depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu forța, avantajului reciproc și respectului mutual. Vedem în ele cheia de boltă a instaurării unui sistem nou de relații internaționale, între națiuni libere și independente, stăpîne pe destinele lor. Fructuoasele convorbiri purtate și semnarea declarațiilor solemne au atestat, o dată în plus, posibilitatea dezvoltării unor relații largi între toate statele, indiferent de sistemul lor politic sau alianțele din care fac parte.

Vedem, așadar, în aceste vizite, încă o dovadă a muncii nobile pentru România socialistă, pentru prestigiul ei și al socialismului în lume. Vedem, deopotrivă, o contribuție cu înrîuriri istorice în planul mai larg al Europei și al lumii, pentru promovarea cursului spre destindere și cooperare, un substanțial aport la cauza păcii și înțelegerii internaționale.

În deplină consonanță cu relațiile sale fundamentale frățești, de colaborare și prietenie cu toate țările socialiste, cu raporturile multilaterale întreținute cu țările în curs de dezvoltare, cu cele care au pășit pe calea independenței, cu mișcările de eliberare națională, legăturile României cu statele lumii capitaliste — legături promovate în spiritul coexistenței pașnice și principiilor noi de conviețuire între state — reprezintă o dimensiune de prim ordin a politicii externe generale a țării noastre, politică izvorîtă din conștiința misiunii sale de pace și colaborare.

Radu Pascal

Decembrie

O vizită de prietenie la Alger. Oaspeții români sînt întîmpinați de președintele Houari Boumediene. „Între președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și președintele Houari Boumediene au avut loc convorbiri, în cadrul cărora au fost abordate probleme privind dezvoltarea în continuare a relațiilor de prietenie, pe multiple planuri, dintre Republica Socialistă România și Republica Algeriană Democratică și Populară, dintre popoarele român și algerian" — se arată în comunicatul dat publicității la Alger.

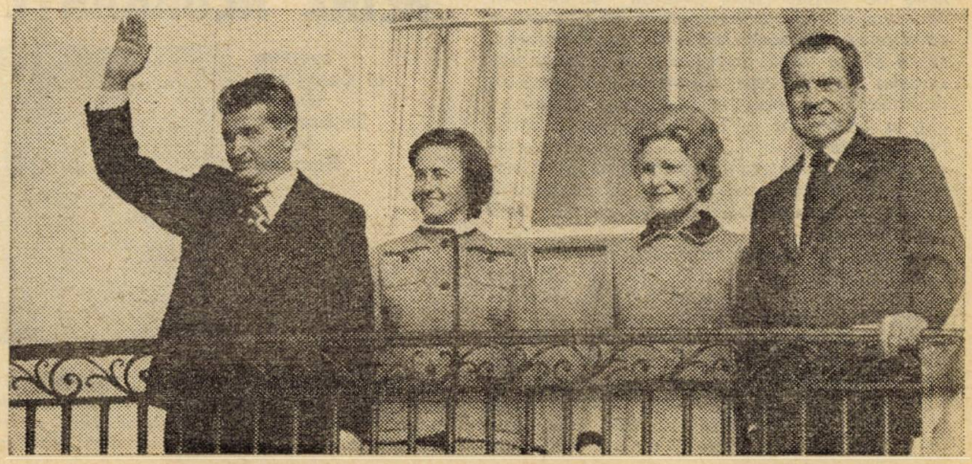

4—8 decembrie : Vizita în Statele Unite ale Americii. Richard Nixon : „Președintele României este purtătorul de cuvînt al ceea ce el numește țări care nu sînt mari puteri. El este curajos, este sincer, uneori critic față de politica noastră, uneori critic față de politica altor țări, dar pledează întotdeauna politica sa proprie, și aceasta este o calitate pe care noi, în America, o admirăm. Noi îl admirăm. Admirăm poporul său pentru credința în independența sa, în suveranitatea sa și pentru hotărîrea sa de a o apăra". Documente încheiate : Declarație comună a președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și a președintelui Statelor Unite ale Americii, Richard Nixon, Declarația comună privind cooperarea economică, industrială și tehnică dintre cele două țări, acorduri, acorduri-cadru și convenții de cooperare.

Personalități politice europene ne răspund la întrebarea:

Ce așteptați de la anul internațional 1974?

LUIGI LONGO

președintele Partidului Comunist Italian

Pentru a ne face o idee cu privire la perspectivele și la sarcinile care ne stau în față în anul 1974, trebuie să ținem seama în mod clar de moștenirea pe care ne-o lasă 1973.

Fără îndoială, și în acest an procesul de destindere, de cooperare internațională și de afirmare a principiilor coexistenței pașnice între state cu orînduiri sociale diferite a făcut noi și interesanți pași înainte. S-a constatat acest lucru în relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A., dintre S.U.A. și Republica Populară Chineză. Acest fapt s-a constatat, de asemenea, și în relațiile dintre statele europene din estul și din vestul continentului, în realizarea unor importante acorduri, dintre care ultimul, în timp, a fost cel dintre R.F.G. și Cehoslovacia. În același timp, prin inițierea conferinței de la Helsinki privind securitatea și cooperarea pe continent și a tratativelor de la Viena pentru reducerea forțelor armate și a armamentelor în Europa au fost create noi posibilități pentru a duce mai departe acest proces pe continentul nostru, pentru a se putea trece la o politică de reducere a armamentelor și pentru a se putea crea în mod real bazele unei acțiuni care să ducă la depășirea treptată a blocurilor opuse.

Aceste rezultate, aceste progrese au fost obținute, în primul rînd, datorită politicii consecvente și tenace de pace desfășurată de U.R.S.S., eforturilor altor țări socialiste, între care și România, inițiativei desfășurate în lume de forțele păcii, precum și afirmării unor noi și realiste tendințe în politica externă a unor țări occidentale. Cu toate acestea, există și vor trebui depășite încă serioase obstacole. Forțele care acționează împotriva destinderii se dovedesc îndîrjite și puternice atît în S.U.A. cît și în Europa occidentală. Pentru aceasta, vor fi necesare o mai mare vigilență, o mai largă, mai puternică și mai tenace inițiativă a forțelor și a statelor care în lume și în Europa luptă pentru crearea unei păci durabile.

Această necesitate apare cu și mai multă claritate, dacă privim orizontul mondial așa cum se prezintă el în pragul anului nou. Situația din Orientul Mijlociu nu este nici pe departe încurajatoare și constituie un pericol pentru pacea lumii. Este deschisă încă lupta pentru asigurarea unei păci drepte și trainice în întreaga Indochină. Din Chile pînă în Grecia există popoare oprimate și torturate de tirania fascistă, impusă cu brutalitate de grupurile cele mai reacționare interne și internaționale.

Însăși marea mișcare a țărilor exploatate de către colonialismul vechi și nou, care vor să folosească resursele lor naturale în scopul propriei dezvoltări, a făcut să explodeze o criză profundă în ansamblul lumii capitaliste, agravînd dezechilibrurile în interiorul acestor țări și a determinat creșterea tensiunii în raporturile dintre Europa occidentală și Statele Unite, dintre Europa occidentală și restul lumii.

Dacă se ține seama de acest întreg ansamblu de probleme, sarcinile noi care ne așteaptă nu sînt mai puțin complexe și serioase decît în raport cu cele din trecut. Obiectivul de primă importanță rămîne pacea. Pacea înțeleasă ca rezolvare a conflictelor care rămîn în continuare deschise, cu respectarea libertății și a independenței tuturor țărilor, ca singura alternativă a amenințării cu distrugerea termonucleară și, în Europa, ca edificare a unui sistem de securitate colectivă în care să fie posibilă realizarea unor noi țeluri de progres civil și social. Dar în noua realitate mondială, concepem pacea ca o condiție îndreptată spre construirea unei reașezări a relațiilor internaționale care să permită să se ajungă la o rezolvare a marilor probleme de azi și din viitorul apropiat ale umanității ; mă refer la problemele dezarmării, ale subdezvoltării, ale aprovizionării energetice și alimentare, ale apărării și transformării naturii, ale libertății și independenței statelor și popoarelor, ale luptei împotriva fascismului, a rasismului, a căror existență dezonorează umanitatea, ale edificării, în Europa și în întreaga lume, a unui sistem de cooperare pe baze de egalitate, mai ales între țările dezvoltare din punct de vedere industrial și cele în curs de dezvoltare.

Sînt convins că obiective de o asemenea mare și înaltă importanță vor putea să constituie în noul an un teren de întîlnire și de conlucrare comună atît pentru statele mari și mici, cît și pentru toate curentele politice și ideologice care reflectă exigențele și aspirațiile cele mai profunde ale unor mari mase populare.

HEINZ NEUKRANTZ

secretar al Consiliului Uniunii Sindicatelor Libere Germane

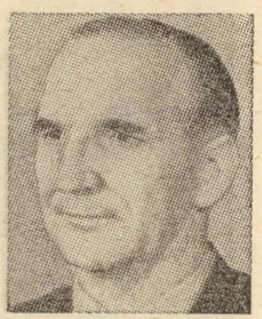

Datorită creșterii continue a forțelor socialismului și politicii internaționale a țărilor socialiste frățești, anul 1973 a însemnat pentru popoarele noastre progrese considerabile pe calea destinderii și întăririi securității. Sindicaliștii din R.D.G. speră, de aceea, că și în noul an se va păși cu consecvență pe această cale a păcii, pentru ca destinderea și pacea să se instaureze în întreaga lume. Aceasta va crea, totodată, condiții mai favorabile pentru edificarea în continuare a socialismului, pentru îmbunătățirea condițiilor de viață, materiale și culturale, ale oamenilor muncii din țările noastre.

Deoarece pozițiile puternice ale socialismului mondial – cea mai bună bază a afirmării depline a principiilor coexistenței pașnice între state cu orînduiri sociale diferite – pot fi, în primul rînd, întărite printr-o tot mai strînsă colaborare a țărilor și popoarelor noastre, sperăm foarte mult să dezvoltăm în continuare activitatea noastră, comună în cadrul C.A.E.R. în folosul tuturor. Milioanele de membri ai Uniunii Sindicatelor Libere Germane sînt hotărîți să participe la integrarea economică socialistă, să dezvolte și să consolideze pe mai departe legăturile cu frații lor de clasă din Uniunea Sovietică și din toate celelalte țări ale comunității socialiste de state.

Totodată, noi sperăm ca, în 1974, pe baza hotărîrilor celui de-al VIII-lea Congres mondial al sindicatelor să realizăm noi progrese pe calea unității de acțiune internațională a sindicatelor, pentru ca interesele fundamentale ale oamenilor muncii să fie pretutindeni tot mai eficient afirmate și clasa muncitoare să poată avea o și mai mare influență asupra evoluției pașnice în lume.

sir ALEC DOUGLAS HOME

ministrul de externe al Marii Britanii

Sper că popoarele Europei vor avea motive să spună că viața lor s-a îmbunătățit. Ele doresc să aibă relații mai bune și să vadă reducîndu-se barierele care în mod artificial le separă ; ele așteaptă ca importantele convorbiri de la Geneva și Viena să-și aducă o contribuție practică.

Depinde de guverne să facă tot ceea ce pot pentru ca această speranță să devină o perspectivă certă.

MITIA RIBICICI

vicepreşedintele Prezidiului R.S.F.I.

Cu prilejul Anului Nou, doresc să spun popoarelor noastre, oamenilor muncii din cele două ţări socialiste vecine şi prietene, ceva bun, optimist, ceva despre perspectiva luminoasă şi continuitatea pozitivă a progresului economic, cultural şi politic al Iugoslaviei şi României socialiste.

Optimismul nostru se justifică, desigur, dacă privim toate rezultatele obţinute în dezvoltarea economică a statelor noastre, precum şi marele prestigiu de care politica României şi Iugoslaviei se bucură în lume. Sînt convins că anul 1974 va aduce noi rezultate în privinţa colaborării în continuare dintre popoarele şi statele noastre, în privinţa extinderii şi consolidării relaţiilor bilaterale în toate domeniile, în primul rînd în domeniul economic.

Colaborarea bilaterală şi acţiunile comune în rezolvarea politică a marilor probleme internaţionale, colaborare caracteristică pentru România şi Iugoslavia, în care se distinge contribuţia imensă a preşedinţilor Ceauşescu şi Tito, nu este importantă numai pentru popoarele noastre, numai pentru sudul balcanic al Europei şi pentru securitatea europeană, ci şi, pe un plan mult mai larg, pentru întărirea păcii şi stabilităţii în lume. Apoi, optimismul nostru se întemeiază pe faptul că epoca noastră este caracterizată de spiritul tratativelor dintre marile puteri, că trăim în era realizării politicii de coexistenţă paşnică, adică în era în care se conturează tot mai mult constatarea privind necesitatea colaborării dintre ţările celor două sisteme sociale – socialismul şi capitalismul, iar, în acelaşi timp, nu putem pune pe ultimul loc şi rolul ţărilor nealiniate în relaţiile internaţionale. Dacă anul 1973 a confirmat politica de nealiniere ca o forţă politică reală în lumea contemporană, dacă anul 1973 a demonstrat că ţările nealiniate pot contribui, în situaţii cu totul concrete, la pacea şi rezolvarea pozitivă a problemelor internaţionale deschise, atunci anul 1974 va da, desigur, un nou impuls puternic instaurării de noi relaţii în viaţa internaţională, într-o lume schimbată – despre care preşedintele dumneavoastră, Ceauşescu, a spus că se află la începutul restructurării şi instaurării de noi relaţii între popoarele şi statele lumii –, o lume în care forţele păcii trebuie să împiedice politica imperialismului, hegemonismului, dominaţiei.

Optimismul nostru se întemeiază, de asemenea, pe faptul că Organizaţia Naţiunilor Unite capătă un rol tot mai mare, că, prin intrarea Chinei şi a celor două state germane, ea a devenit o organizaţie mondială universală, că reprezintă un loc important pentru gruparea tuturor forţelor iubitoare de pace din lume, că este un stimulent puternic pentru orientarea, în continuare, a procesului de emancipare a popoarelor şi a procesului anticolonialist de pe toate continentele. Este limpede că, în toate aceste procese, Europa ocupă un loc foarte important, deoarece ea nu poate fi privită separat, în afara înlănţuirii tuturor proceselor politice. Desigur, anul 1974 va fi anul eforturilor, în continuare, pentru crearea unui nou sistem de securitate şi colaborare în Europa, pentru apropierea tuturor popoarelor şi statelor ei, pentru o nouă contribuţie la transformarea progresistă a relaţiilor mondiale în general. Este foarte pozitiv faptul că, paralel cu statele socialiste europene, şi Europa occidentală unită a adoptat un mod de abordare pozitiv, calitativ nou de rezolvare a problemei Orientului Apropiat.

Dar, concomitent cu faptul că insuflăm cetăţenilor noştri speranţe şi încredere în forţele păcii, paralel cu tendinţele încurajatoare atît din lume cît şi din Europa, trebuie să spunem şi un alt adevăr, iar acesta nu este cîtuşi de puţin încurajator ; el ne avertizează asupra tuturor primejdiilor care ne pîndesc. Iugoslavia şi România se bucură de un mare prestigiu internaţional pe care l-au cîştigat prin luptă grea pentru afirmarea principiilor egalităţii în drepturi, neamestecului şi coexistenţei în lume. Conducerile ţărilor noastre se bucură de acest mare prestigiu într-o situaţie internaţională destul de grea, pentru care nu sînt caracteristice numai înţelegerea, consensul şi destinderea dintre cei mari, ci şi o serie întreagă de focare de criză deschisă, care cer precauţie şi care, în mod obiectiv, pot duce lumea pe marginea pericolului unui război.

Împovărarea lumii cu problemele mari şi neclarificate de pe toate continentele, încălcarea acordului de la Paris cu privire la Indochina, faptul că clasa muncitoare din Chile nu a reuşit să apere instituţiile democratice şi perspectiva socialistă în faţa atacurilor feroce ale forţelor imperialist-reacţionare de dreapta care l-au asasinat pe preşedintele Allende, faptul că se află în creştere escaladarea rasismului în sudul Africii, că, în 1973, a reînviat focul războiului în Orientul Apropiat, de proporţii nemaivăzute pînă acum, faptul că, chiar şi în Europa, despre care spunem că este insula păcii şi securităţii, s-a produs o creştere a forţelor fasciste de dreapta şi a terorismului internaţional – toate acestea la un loc, în lumea contemporană care este tot mai mult interdependentă, constituie o ipotecă foarte grea pe care o ducem cu noi în noul an. Noi, iugoslavii, considerăm că situaţia de conflict din Orientul Apropiat continuă să prezinte un mare grad de nesiguranţă, dacă nu se va încheia printr-o soluţie politică stabilă. Acesta este lucrul care îngrijorează cel mai mult poporul şi guvernul nostru. Dacă Israelul nu va fi silit să accepte o soluţie politică şi realizarea tuturor rezoluţiilor Naţiunilor Unite, în primul rînd rezoluţia 242, aceasta nu numai că va avea consecinţe politico-morale de nebănuit, dar, în acelaşi timp, în spatele acestui focar de criză deschis se vor crea tendinţe de întărire militară a marilor puteri şi de extindere a influenţei lor. Iar, pe acest fundal, nu se află, în mod direct, numai lumea arabă şi continentul african dar, în acelaşi timp, şi sudul Europei şi toate ţările care trăiesc şi colaborează în Mediterana. De aceea, noi, iugoslavii, spunem că rezolvarea crizei din Orientul Apropiat constituie, totodată, şi o rezolvare a securităţii şi colaborării în Europa. Noi nu concepem securitatea europeană ca o colaborare între cele două blocuri, ci ca un proces de emancipare a popoarelor europene şi de depăşire a relaţiilor de bloc.

Pacea, stabilitatea politică şi socială constituie o premisă esenţială pentru progresul intern în continuare al ţărilor noastre, deoarece numai în asemenea condiţii se pot dezvolta pînă la capăt forţele creatoare ale oamenilor muncii, ale popoarelor din România şi Iugoslavia.

KALEVI SORSA

Primul ministru al Finlandei

Privind acest deceniu ca un întreg, mă aştept ca tendinţele pozitive în politica internaţională să continue şi să se dezvolte. Mă pot referi la convorbirile privind limitarea armamentelor strategice, la negocierile pentru reducerea trupelor şi la conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa. Spunînd acestea, sînt conştient că desfăşurarea evenimentelor din acest an nu a fost întru totul încurajatoare, aşa cum a arătat criza din Orientul Apropiat. Dar este limpede că trebuie să nu fim descurajaţi de temporare eşecuri, întrucît e natural ca drumul către pace şi destindere să ceară hotărîre şi răbdare.

Avem mari speranţe în Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa. După cum ştiţi, Finlanda a susţinut activ convocarea acestei conferinţe. Sperăm că faza a doua, de la Geneva, va conduce cît mai curînd la rezultate concrete, în aşa fel încît a treia fază să poată începe, pe cît posibil, în 1974. Va fi necesar să se facă planuri pentru ceea ce va urma după conferinţă, deoarece e clar că nu este posibil ca, în timpul ei, să se rezolve toate problemele ordinii de zi. E posibil ca principiile care vor sta la baza fazei următoarei conferinţe să fie construite chiar pe principiile conferinţei.

Criza din Orientul Mijlociu este în strînsă legătură cu securitatea europeană. Am acordat permanent şi continuăm să acordăm un sprijin activ acţiunilor Naţiunilor Unite în Orientul Mijlociu şi considerăm că pacea poate fi restabilită numai prin aplicarea rezoluţiei 242. Să sperăm că, în cele din urmă, se va ajunge la o soluţie de pace durabilă în această regiune.

Cînd privesc la planurile de viitor, în întregul lor, pentru anul 1974, sînt încrezător.

ANUL INTERNAȚIONAL 1973

Urmărind îndeaproape, de-a lungul celor 12 luni ale anului, actualitatea internațională, corespondenții și trimișii revistei „Lumea" conturează succint evoluții și evenimente semnificative. Fără a-și propune să epuizeze datele unui an politic bogat în evenimente, grupajul reflectă tendințe princi-

Europa — certitudini și perspective

Corespondență din Geneva de la Corneliu Vlad

Cuvîntul EUROPA a fost rostit, de-a lungul anului 1973, cu o frecvență și — mai important — cu o încărcătură de semnificații inegalabilă în istoria politică a continentului. Este un lucru firesc și pe deplin îndreptățit de evenimentele din cronica anului. În acest răstimp, reprezentanții tuturor statelor europene interesate, ai Statelor Unite și Canadei s-au regăsit laolaltă — într-o suită de reuniuni desfășurate la diferite nivele — pentru a dezbate, ca state suverane și independente, în condiții de deplină egalitate a tuturor participanților, edificarea unui nou sistem de relații în Europa, bazat pe principiile noi ale dreptului internațional.

Pe un generic unitar — **Conferința pentru securitate și cooperare în Europa** — au avut loc mai întîi, în primăvară, la Helsinki, consultările pregătitoare multilaterale, începute la 22 noiembrie 1972 ; apoi, în vară, tot în capitala Finlandei s-a desfășurat faza întîi a Conferinței propriu-zise, ținută la nivelul miniștrilor de externe, urmată, începînd din toamnă, la Geneva, de faza a doua a Conferinței, faza de lucru în comisii — aflată în curs, și care și-a îngăduit un răgaz, acum, în momentul trecerii de la un an la altul. Procesul fiind însă în plină desfășurare, anul 1974 urmează să consemneze încheierea fazei a doua și încununarea tuturor eforturilor susținute în plan general european în ultimii ani, de către cea de-a treia etapă a Conferinței, care, în concepția României ca și a altor țări, trebuie să beneficieze de prezența șefilor de stat sau de guvern ai țărilor participante.

Acestea sînt, laconic relatate, punctele de reper calendaristice ale Conferinței europene. În ce privește semnificația lor, ea este mult mai greu de exprimat într-o formulă concentrată.

Orice analiză, însă, și orice bilanț trebuie să sublinieze, înainte de toate, triumful — și materializarea — în 1973, a ideii de convocare a unei conferințe general-europene, idee lansată pentru prima oară — ne amintim — de Declarația de la București din iulie 1966, a statelor socialiste europene. În acel an, cînd autorul unei ample lucrări consacrate Europei, apărută în Occident, reflecta, în termenii eroului shakespearean — „Europa se află, într-un fel, la jumătatea drumului dintre a fi și a nu fi ; ea nu mai este doar o utopie fondată pe realitatea geografică, dar nu este încă o structură definită, adică stăpînă propriului său domeniu și sigură pe granițele lui" — statele socialiste europene prezentau un program realist și constructiv, vizînd înfăptuirea unei securități trainice în Europa, dezvoltarea largă a cooperării între toate țările continentului, statornicirea unor relații interstatale europene noi, capabile să garanteze fiecăreia din națiunile Europei dreptul de a se afla pe deplin la adăpost de orice amestec din afară, de a se consacra plenar făuririi propriului destin.

Obiectiv pe cît de important pe atît de cutezător, răspunzînd năzuințelor celor mai profunde ale popoarelor continentului, dar față de a cărui posibilitate de realizare nu au lipsit, îndeosebi la început, opiniile rezervate, neîncrezătoare, critice, Conferința general-europeană avea să se deschidă, în capitala Finlandei, la 3 iulie 1973. „N-ar fi surprinzător — declara atunci unul din participanți — ca această zi să se înscrie în manualele de istorie ca un jalon al epocii noastre". Întrunirea Conferinței învedera, fără putință de tăgadă, tăria și vitalitatea crescîndă a ideilor de pace, colaborare și securitate în Europa.

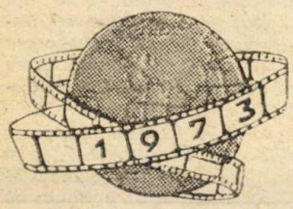

Vietnam : În sfîrșit, la o conferință de presă despre pace, o lectură despre pace : la capătul a 57 de luni de tratative, complicate și anevoioase, Acordul pentru încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam a fost semnat la Paris, la 27 ianuarie, și a intrat în vigoare în cursul nopții următoare. După aproape 30 de ani de lupte practic neîntrerupte, glasul armelor încetează.

Washington, 20 ianuarie : Richard Nixon — al 13-lea președinte al Statelor Unite ale Americi ales pe două termene. Este a patra inaugurare prezidențială la care participă Richard Nixon : în 1953 și 1957 ca vicepreședinte, în 1969 și 1973 ca președinte... „Să continuăm să demolăm zidurile de ostilitate care scindează lumea și să construim în locul lor relații de înțelegere — astfel ca, în ciuda profundelor divergențe între sistemele de guvernămînt, popoarele lumii să se împrietenească între ele". Sînt cuvintele cu care președintele Nixon își încheie discursul său inaugural.

PUNCTE DE REPER

pale ale lumii anului 1973, caracterizată, în ansamblu, de afirmarea tot mai puternică a forțelor ce se pronunță pentru instituirea dreptului și echității în viața internațională, pentru pace și cooperare între toate statele, indiferent de sistemul social-politic, mărime și potențial.

Intensa activitate politico-diplomatică la scară europeană a cunoscut, în 1973, forme și modalități variate, ritmuri diferite de lucru, diverse nivele de reprezentare. Întrunirii ambasadorilor din capitala Finlandei, impregnată de o activitate laborioasă, căutătoare și tenace, i-a urmat momentul solemn — imortalizat și în tradiționala „fotografie istorică" a reuniunii șefilor diplomațiilor statelor europene — care avea să fie, la rîndul său, succedată de o nouă etapă de muncă susținută, în 12 organe subsidiare de lucru, trei comisii și în Comitetul de coordonare al Conferinței, ce angajează, și acum, aproape 600 de delegați — diplomați, economiști, specialiști în drept internațional, experți în diferite alte domenii, preocupați de găsirea formulelor optime de exprimare clară, precisă și detaliată a tuturor relațiilor dintre statele Europei.

Un complex angrenaj, fără precedent în istoria continentului, s-a pus în mișcare pentru a da destinderii în Europa o semnificație activă, mergînd dincolo de simpla reducere a tensiunii, spre definirea căilor cele mai concrete menite să asigure fiecăruia din statele europene garanția că se va putea consacra, la adăpost de orice folosire a forței sau de amenințare de recurgere la aceasta, făuririi propriei vieți și colaborării fructuoase în plan internațional. „Este vorba, observa plastic cineva, de a construi în comun un puternic accelerator pentru particulele elementare ale păcii, securității și cooperării".

Faza geneveză a Conferinței, denumită adesea și „faza hotărîtoare", are darul de a da contururi mai precise și mai amănunțite marilor deziderate ale întăririi păcii și dezvoltării cooperării pe continent. Structura organizatorică a Conferinței, în acest stadiu al ei, este concepută tocmai ca instrument corespunzător acestui efort comun al celor 35 de state participante. Securitatea și cooperarea — cei doi poli ai cîmpului de forțe al realității europene de azi — sînt pe larg cuprinse în preocupările delegațiilor statelor participante.

Fără a mai intra în detalii, să observăm, totuși, că problematica securității — sub raport juridic, politic și militar — este dezbătută de către organele de lucru ale comisiei întîi, chemată să consfințească în documente principiile și normele ce trebuie să stea la baza raporturilor țărilor europene, adoptînd, în același timp, și măsuri corespunzătoare pentru aplicarea lor în practică. „Primul mare obiectiv pe care Conferința îl poate aborda în mod fructuos — ne spunea, cu cîtva timp în urmă, domnul Kalevi Sorsa, premierul Finlandei, țara gazdă a primei faze — constă în consolidarea securității pe continent, a actualei situații în relațiile dintre statele europene, favorabilă deschiderii".

O adevărată securitate în Europa — subliniază însă tot mai mulți factori de răspundere din țările continentului — nu poate exista fără a se avea în vedere și problemele dezangajării militare, ale dezarmării. „Aspectul politic al securității europene care formează obiectul Conferinței — ne spunea domnul Pierre Graber, șeful Departamentului Politic Federal al Elveției, țara gazdă a celei de a doua faze a Conferinței — nu poate fi separată de problemele securității militare". În Europa sînt amplasate cele mai puternice forțe militare — terestre și aeriene — și există o mare cantitate de arme convenționale și nucleare, precum și de tehnică de luptă. Pe continentul nostru se află o concentrare de forțe și mijloace fără precedent ca amploare în timp de pace în vreuna din regiunile globului, iar țările participante la Conferință — observa unul din delegați — suportă circa 85 la sută din cheltuielile militare ale lumii.

Tematica privitoare la intensificarea, între statele europene, a schimburilor și cooperării economice, tehnico-științifice, culturale și în diverse alte domenii, dezvoltarea largă, neîngrădită de nici un fel de bariere artificiale, a colaborării intereuropene fac obiectul activităților din organele subsidiare ale comisiilor a doua și a treia. „Se poate spune — ne mărturisea, tot în cursul acestui an, Janez Stanovnik, secretarul executiv al CEE/ONU — că statele europene sînt animate, într-o măsură tot mai mare, de dorința lărgirii cooperării economice pe baza avantajului reciproc, convinse fiind că aceasta poate contribui la ameliorarea raporturilor lor".

Să citățm, spre exemplificare, cîteva cifre furnizate de CEE/ONU : în ultimii 15 ani, comerțul între țările din estul și vestul Europei s-a dezvoltat în ritm susținut (în medie cu 10 la sută pe an), adică mai rapid decît comerțul mondial. Numărul acordurilor de cooperare industrială este de circa 600, din care aproximativ o treime au fost încheiate în ultimii doi-trei ani. În primul semestru al anului 1973,

Februarie

Este întreruptă în mod prematur și nedrept viața unui luptător remarcabil pentru libertatea și independența patriei sale : Amilcar Cabral care, timp de peste un deceniu, s-a aflat în fruntea mișcării de eliberare din Guineea-Bissau.

Erupție monetară occidentală. „Times" pune punctul pe i : „Atîta timp cît nu se va accepta o reformă monetară în care dolarul să aibă aceleași drepturi și îndatoriri ca și celelalte monede, bursele vor continua să sufere cutremure de genul celui din această săptămînă".

Henry Kissinger după convorbirile de la Pekin (timp de 2 ore) cu președintele Mao Tzedun : „Normalizarea relațiilor noastre cu R.P. Chineză nu este îndreptată împotriva nimănui. Ea este îndreptată spre edificarea unei noi structuri de pace, la care să poată participa toți și de care să beneficieze toți".

ANUL INTERNAȚIONAL 1973

între aceste țări, numărul acordurilor comerciale bilaterale pe termen lung era de 93 din 126, matematic posibile.

Sînt, acestea, perspective încurajatoare, dovedind o evoluție ascendentă ; evoluție, la care însă trebuie să adăugăm faptul că, în acest domeniu, țărilor europene, conferinței lor, le rămîn încă multe de făcut pentru eliminarea consecințelor diviziunii continentului, creată în perioada „războiului rece", pentru înlăturarea tuturor restricțiilor, discriminărilor și barierelor ce grevează dezvoltarea schimburilor de valori și care, în planul relațiilor comerciale, se traduc în faptul că, în volumul global al comerțului european, schimburile Est-Vest reprezintă încă numai 5 la sută.

Contribuția României la cauza general-europeană, așa cum este ea definită în actualul moment, este văzută și din țara noastră și dincolo de hotarele ei, activă, constructivă, realistă.

Întemeindu-și eforturile pe convingerea fermă că edificarea unui climat de încredere și conlucrare pașnică între state, a unei autentice securități europene presupune instaurarea unor relații noi între state, România — participantă activă atît la pregătirea Conferinței cît și în timpul desfășurării ei — s-a pronunțat și a militat cu stăruință pentru traducerea în viață a acestor obiective esențiale.

„Dorim ca — declara tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la recenta plenară a C.C. al P.C.R. — **Conferința general-europeană să consfințească în documente principiile și normele ce trebuie să stea la baza raporturilor dintre țările europene, adoptînd totodată și măsuri corespunzătoare pentru aplicarea lor în viață. Popoarele așteaptă ca această Conferință să ducă la intensificarea schimburilor și cooperării economice, tehnico-științifice, culturale dintre țările continentului, la dezvoltarea largă, neîngrădită de nici un fel de bariere artificiale, a colaborării intereuropene".**

În acest spirit, animată de dorința de a-și aduce contribuția sa concretă la realizarea dezideratului securității europene, România a desfășurat și desfășoară o intensă activitate pe diferite tărîmuri — politico-diplomatic, economic, tehnico-științific, cultural —, domenii complexe ale conlucrării europene. Aportul substanțial, original și principial al României socialiste la vasta operă de construcție a unei Europe noi este, astăzi, unanim recunoscut și apreciat.

Să punctăm, totodată, cîteva din contribuțiile țării noastre la bunul mers al lucrărilor de pînă acum ale Conferinței general-europene. În ultimul moment al lucrărilor reuniunii pregătitoare de la Helsinki, delegația română a avansat o formulă fericită, adoptată prin consens, pentru soluționarea problemei invitării țărilor neeuropene riverane Mediteranei, care au solicitat să-și spună punctul lor de vedere în legătură cu problemele Conferinței. România s-a numărat, de asemenea, printre promotorii principali ai adoptării principiilor consensului și rotației în desfășurarea activităților Conferinței, fapt menit să asigure tuturor statelor interesate o participare plenară la desfășurarea lucrărilor Conferinței.

În prima perioadă a desfășurării fazei a doua a Conferinței — cînd majoritatea organelor subsidiare de lucru erau absorbite de soluționarea unor probleme de procedură și de definirea modalităților de desfășurare a lucrărilor de fond — o serie de ziariști menționau, în comentariile lor, faptul că, în ce privește domeniul securității politice a statelor, propunerea României privind adoptarea de măsuri care să facă efectivă nerecurgerea la forță, laolaltă cu ideile avansate de alte state participante, a imprimat, încă de la bun început, activităților în subcomisia întîi un curs favorabil abordării de fond a problematicii. Iar exemplele în acest sens sînt departe de a fi epuizate.

Anul 1973 nu constituie, însă, un răstimp providențial, chemat a da o rezolvare tuturor problemelor continentului. Așa cum au spus reprezentanții a numeroase state la Conferință, aceasta are șansa istorică de a realiza un reviriment decisiv în viața continentului. Conferința va fi capabilă ca, după inventarierea evoluțiilor din ultima vreme și a posibilităților reale existente, să imprime un dinamism nou, propice dezvoltării favorabile a climatului general-european, în vederea împlinirii idealurilor de pace, securitate, prosperitate și colaborare rodnică între națiuni, idealuri care animă toate popoarele Europei.

Izvorînd din certitudinile anului 1973, perspectivele anului 1974 sînt de bun augur.

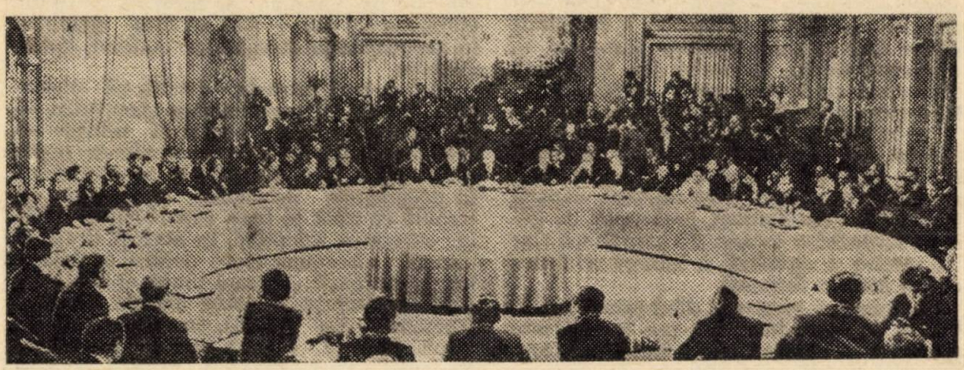

Paris, Avenue Kléber, 26 februarie, ora 10 : Conferința internațională cu privire la Vietnam. La masa circulară, în formă de coroană, cu o circumferință de aproape 30 de metri, tapisată în culoarea aurului vechi, iau loc 12 miniștri de externe, precum și secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim. La 2 martie, Acordul de la 27 ianuarie avea să-și primească la Paris consacrarea internațională oficială. Negocierile ce au dus la actul final s-au desfășurat. Se spune că unul dintre negociatori a străbătut în avion o distanță apropiată de cea de la Pămînt la Lună...

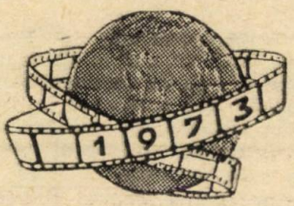

14 mai, Cape Kennedy : este lansată stația circumterestră „Skylab". La bord (în imagine de la stînga la dreapta) : medicul biolog Joseph Kerwin, tehnicianul spațial Paul Weitz și Charles Conrad (42 de ani — zburător pe Gemini 5, Gemini 11 și Apollo 12), comandantul expediției. Programată pentru 85 de experiențe fără precedent în știință, activitatea celor trei astronauți a început cu una dintre cele mai banale operațiuni și anume... repararea acoperișului.

4 și 11 martie : alegeri legislative în Franța. Dramatice. Coaliția guvernamentală — U.D.R., Republicanii Independenți, Centrul „Democrație și Progres" — a rămas la cîrma statului. Dar trăsătura caracteristică a momentului electoral a constituit-o progresul remarcabil al formațiilor de stînga grupate în jurul „Programului comun de guvernare".

Vietnam 1973 — un simbol activ

Corespondență din Paris de la Paul Diaconescu

Printre atîtea evenimente fericite sau dureroase care au marcat cele 365 de zile și nopți ale acestui an, cronicarul de mîine al epocii noastre va trebui să închine un capitol Vietnamului. Istoria va înregistra acea zi de 27 ianuarie 1973, în care sala de conferințe din Avenue Klêber a cunoscut emoția sobră a semnării Acordului de încetare a focului.

Am consemnat atunci atmosfera momentului, impresiile, sentimentele sugerate de gesturile și chipurile oamenilor care și-au înscris numele sub documentele păcii, precum și entuziasmul sutelor de parizieni veniți să aprobe un act îndelung așteptat de toate popoarele lumii. Între timp, în cele 11 luni care s-au scurs, lumea a cunoscut numeroase alte prilejuri de bucurie, dar și de îngrijorare. Poate tocmai de aceea, 27 ianuarie 1973 rămîne în agenda anului încheiat ca o zi luminoasă, ca o dovadă a posibilității de înțelegere între oameni, chiar și atunci cînd între ei a fost ridicat — timp de ani și ani — zidul războiului, chiar și atunci cînd sînt despărțiți de mentalități și ideologii total diferite.

În aceste zile de bilanț, un cunoscut publicist francez scria, de altfel: „Pentru echipajele cosmonauților care orbitează acum în jurul Terrei, observațiile științifice asupra planetei noastre sînt, probabil, dublate de tot atîtea meditații filozofice și politice asupra frămîntărilor și destinelor omenirii. Prin telescoapele lor puternice ei pot zări, desigur, trupele rămase față în față în Peninsula Sinai sau autostrăzile pustii duminica într-o serie de țări europene. Dar în zborul lor vor descoperi și alte imagini nevăzute de predecesorii lor: miile de ogoare noi înverzite în Vietnamul de Sud, acolo unde, în urmă cu un an doar, se căscau craterele bombelor și obuzelor. Pe harta și istoria Terrei — 1973, iată o imagine a speranței!"

Autorul se referă, în fapt, la întinsele zone eliberate din Vietnamul de Sud, unde Guvernul Revoluționar Provizoriu desfășoară un amplu efort economic. Într-adevăr, pe o suprafață de aproximativ un milion de hectare, pămîntul și-a reluat menirea sa primordială, redînd oamenilor bucuria incomparabilă a semănatului și a culesului. Continuînd ideea autorului citat mai sus, cosmonauții, care au capacitatea de a îmbrățișa planeta de la o distanță inaccesibilă muritorilor de rînd, ar putea medita asupra sensului acestor imagini noi, întîlnindu-se, desigur, cu considerațiile făcute de istoricii aplecați asupra aceluiași eveniment. Meandrele fluviilor vietnameze se pot asemăna, probabil, cu meandrele pe care le face adeseori istoria pentru a-și găsi albia definitivă. Or, albia definitivă a popoarelor din această parte a lumii, ca și a întregii omeniri de altfel, nu poate fi decît pacea. Istoria Vietnamului dovedește că această căutare este uneori foarte dificilă și dureroasă, dar că aflarea soluției depinde numai de voința și de eforturile oamenilor.

Vom mai nota că acest an se încheie cu o nouă întîlnire între cei doi oameni ale căror dialoguri multiple au netezit drumul către semnarea acordului de încetare a focului. Le Duc Tho și Henry Kissinger au avut, joi 20 decembrie, la Paris, patru ore și jumătate de convorbiri. Un bilanț al situației din Vietnam după 11 luni de la semnarea Acordului? Perspectivele lui 1974 în asigurarea unei păci durabile în această parte a lumii? Declarațiile făcute presei după întrevedere au fost prea succinte pentru a permite comentarii. Cei doi au hotărît, însă, să reia contactele ori de cîte ori ele se vor dovedi necesare.

Rămas în continuare la Paris, Le Duc Tho a declarat sîmbătă: „Am trecut în revistă situația din Vietnamul de Sud. Am condamnat violarea unor clauze importante ale Acordurilor de la Paris de către Statele Unite și guvernul de la Saigon... Am convenit să menținem această tribună. Vom continua să studiem unele puncte de vedere deja exprimate asupra Acordului de la Paris".

Anul 1973 sau anul unor importante negocieri interoccidentale. Vizita la Washington a cancelarului Willy Brandt (în imagine cu președintele Nixon) a fost precedată de vizitele în S.U.A. ale premierilor Heath și Andreotti. Va fi urmată de întîlniri Pompidou-Heath, Pompidou-Nixon, Pompidou-Brandt.

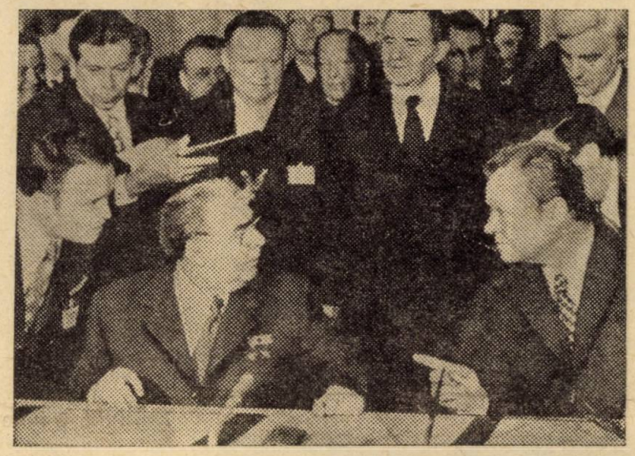

„Neue Ruhr-Zeitung" despre vizita la Bonn (18—22 mai) a secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev: „Brandt și Brejnev vor să înmormînteze trecutul și să contureze viitorul, fără a face abstracție de deosebirile dintre ei. Formulele-cheie sînt: schimburile și cooperarea, pacea și destinderea, securitatea și bunăstarea. Acordurile sovieto-vest-germane semnate la Bonn, în dimineața de 19 mai, constituie, în acest sens, un bun început".

Reykjavik: întîlnirea Nixon-Pompidou sau „dezacorduri în surdină".

ANUL INTERNAŢIONAL 1973

Războiul s-a încheiat. Republica Democrată Vietnam cunoaşte, în sfîrşit, pacea. Dar în Vietnamul de Sud armele n-au tăcut definitiv, ciocniri mai grave sau mai mărunte au avut loc între armata saigoneză şi forţele G.R.P. Drumul dificil al păcii reflectă unul din adevărurile fundamentale ale istoriei contemporane: pînă cînd poporul din Vietnamul de Sud nu va avea libertatea să-şi hotărască singur soarta, conform voinţei şi aspiraţiilor sale naţionale, fără nici un amestec din afară, acordurile semnate la Paris, în ianuarie, nu vor putea căpăta adevărata lor semnificaţie şi valoare. Încă un motiv pentru ca istoria să înregistreze învăţămintele „anului vietnamez 1973", încă un prilej pentru ca opinia publică mondială — care a contribuit în imensă măsură la realizarea Acordurilor de la Paris — să ceară respectarea cu stricteţe a normelor dreptului internaţional, singurele capabile să instaureze şi să consolideze în lume relaţii de înţelegere şi colaborare, de prietenie şi pace.

Vietnam — 1973 este o realizare şi o speranţă. Istoria va confirma, fără îndoială, acest simbol activ.

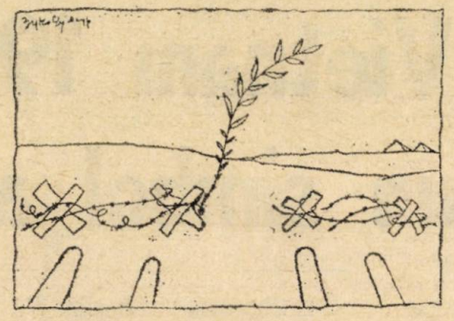

Orientul Apropiat : speranţe de pace...
(Din **„Politika" — Belgrad**)

Orientul Apropiat — degajarea unui mic spaţiu „într-un cîmp de mine"

De la trimisul nostru special la Geneva, Rodica Georgescu

Lucru neobişnuit : sîmbătă, 22 decembrie, culoarele Palatului Naţiunilor erau deosebit de animate. Toată lumea era în aşteptarea rezultatelor celei de-a doua — şi ultima — şedinţe a conferinţei pentru pace în Orientul Apropiat. Reunite la 11,35 (ora locală) cu uşile închise, delegaţiile ţărilor participante (Egipt, Israel, Iordania, Statele Unite şi U.R.S.S.) s-au despărţit după numai un sfert de oră de deliberări, ceea ce, pentru unii observatori de aici, apărea de rău augur. Părere care s-a dovedit însă neîntemeiată. Căci, aşa cum se anunţa în declaraţia secretarului general al O.N.U., citită în faţa ziariştilor de purtătorul de cuvînt al lui Kurt Waldheim, „în cadrul conferinţei s-a degajat un consens pentru continuarea lucrărilor prin crearea unui grup de lucru militar, precum şi a altor grupuri pe care conferinţa ar dori să le formeze la o dată ulterioară". Reprezentanţii militari ai Egiptului şi Israelului vor relua deci negocierile asupra dezangajării forţelor în Sinai, negocieri care fuseseră întrerupte la km 101 pe şoseaua Cairo-Suez. Concluziile şi recomandările grupurilor de lucru vor fi prezentate conferinţei, care va continua cel puţin la nivel de ambasadori, urmînd ca miniştrii de externe să se întîlnească din nou la Geneva de fiecare dată cînd evoluţia evenimentelor o va cere.

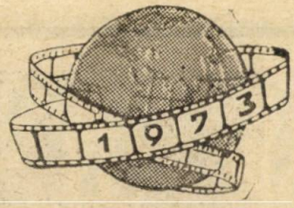

„Recolta" convorbirilor Nixon-Brejnev la Washington, Camp David şi San Clemente : 10 documente încheiate între U.R.S.S. şi S.U.A.

Helsinki, 3 iulie — moment istoric : pentru prima oară, statele continentului sînt reunite la aceeaşi masă a conferinţei pentru a discuta despre destinele Europei. Kurt Waldheim, invitat de onoare al conferinţei : „Asistăm acum la o răscruce în istoria omenirii. După o lungă perioadă de tensiune, ne aflăm în faţa posibilităţii de realizare a unui cadru nou, a unor noi metode în abordarea relaţiilor interstatale. Prezenţa miniştrilor de externe ai Europei scoate în evidenţă hotărîrea unanimă de a contribui la edificarea unei noi Europe a păcii şi progresului".

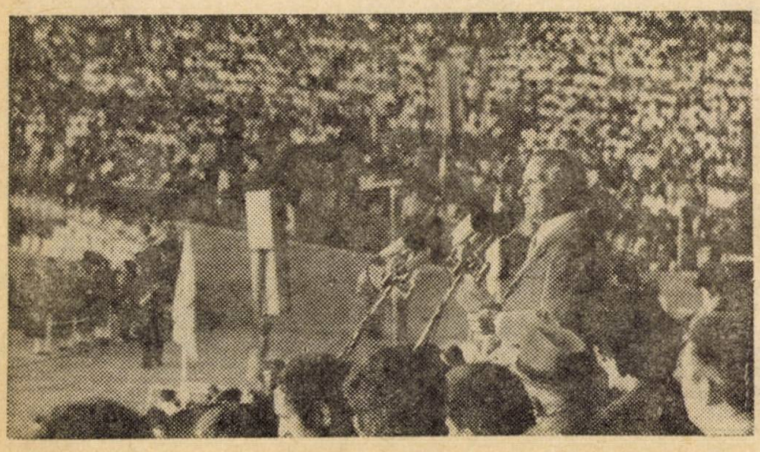

Berlin : Erich Honecker, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., deschide cel de al X-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor. Sub deviza „Pentru solidaritate antiimperialistă, pace şi prietenie" se întîlnesc aproape 20 000 de tineri reprezentînd aproximativ 1 500 de organizaţii sociale şi politice de diferite orientări.

Dacă, după prima ședință inaugurală de vineri, climatul pe culoarele Palatului Națiunilor era dominat de aprecieri mai degrabă rezervate, sîmbătă, atmosfera era evident mult mai destinsă, devenind chiar optimistă după conferințele de presă ale principalilor protagoniști ai conferinței. „Cred că începutul conferinței de la Geneva a fost bun, declara presei Kurt Waldheim. Am impresia că toți participanții sînt interesați să găsească o soluție. Domnește un spirit conciliant și acest lucru este încurajator". Totuși, adaugă secretarul general al O.N.U., rămîn încă multe puncte divergente, „ceea ce ne determină să presupunem că această conferință va fi lungă". Waldheim a afirmat din nou că O.N.U. va fi reprezentată la lucrările grupului militar egipteano-israelian, fără a preciza deocamdată modalitățile acestei participări.

Speranțe, este adevărat cu unele rezerve, au exprimat și ceilalți participanți la această primă fază a întîlnirii de la Geneva. „Am degajat un spațiu mic într-un cîmp de mine. Este un mic început. O șansă ni se oferă tuturor : arabilor, palestinienilor, europenilor, americanilor, israelienilor, și ea nu trebuie pierdută", declara ziariștilor Tahsin Bachir, purtătorul de cuvînt al delegației egiptene. La o întrebare privind posibilitatea ca Egiptul să recunoască statul Israel, el a reamintit conținutul rezoluției 242 a Consiliului de Securitate, subliniind : „Recunoașterea ca entitate juridică nu va interveni decît după soluționarea dificultăților și aplicarea rezoluțiilor O.N.U.", care implică și reglementarea drepturilor poporului palestinian. Palestinienii, arăta Tahsin Bachir, nu au fost invitați la conferință și aceasta fiindcă nu au fost recunoscuți. Poate că la congresul Organizației pentru Eliberarea Palestinei, ce se va desfășura în ianuarie, — menționa purtătorul de cuvînt egiptean —, ei își vor defini mai clar poziția, „astfel încît să putem să facem progrese într-un mod pozitiv". „Noi dorim o participare completă a tuturor părților interesate, sublinia Tahsin Bachir. Această participare se poate situa la diverse nivele, nu neapărat la Geneva, ci și în alte capitale".

La cîteva ore după anunțarea reluării discuțiilor militare egipteano-israeliene, ziariștii au umplut pînă la refuz sala în care urma să aibă loc conferința de presă a ministrului de externe israelian. Un optimism prudent a dominat declarațiile lui Abba Eban : „lucrările primei faze a conferinței de pace sînt semnificative și importante". El a subliniat că guvernul său „participă la conferință într-un spirit cu totul deschis în ce privește viitorul teritoriilor administrate, cum este Sinaiul". Din convorbirile cu Henry Kissinger, arăta ministrul de externe israelian, „am ajuns la convingerea că viitoarele negocieri se vor desfășura după principiul celor de la km 101" ; ele vor fi, deci, „negocieri directe între reprezentanții militari", în prezența unui reprezentant al O.N.U. Întrebat despre conținutul convorbirii sale de vineri seara cu ministrul de externe al Uniunii Sovietice, Andrei Gromîko, șeful diplomației israeliene a dat dovadă de discreție, subliniind, însă, că nu a fost vorba despre o simplă „vizită de curtoazie". „Este semnificativ că după o întrerupere de șase ani — declara el — a putut avea loc o asemenea întîlnire la acest nivel. Faptul că ea a fost considerată posibilă, ba chiar necesară, reprezintă unul din rezultatele favorabile ale acestei conferințe".

Cel mai satisfăcut de reuniunea finală a conferinței s-a declarat secretarul de stat american, deoarece, după cum menționa el, conferința a permis nu numai întrunirea reprezentanților arabi și israelieni, ci și trecerea la hotărîri cu caracter concret.

Se consideră, aici, la Palatul Națiunilor, că o serie de puncte pendinte au fost aplanate în cadrul numeroaselor întîlniri și consultări, desfășurate, începînd de vineri dimineața și pînă sîmbătă după-amiază, între șefii delegațiilor participante la conferință. Conținutul acestor întrevederi a rămas necunoscut.

Fără a neglija dificultățile care continuă să se manifeste, în principal asupra fondului problemelor conflictuale din zonă, sau altele care ar putea interveni pe parcurs, sentimentele dominante aici, la Geneva, după încheierea primei faze a conferinței de pace asupra Orientului Apropiat sînt de satisfacție și speranță. Satisfacție, deoarece, în sfîrșit, pentru prima oară din 1949, după Rhodos, Republica Arabă Egipt, Israelul și Iordania s-au reunit în aceeași sală, oficial, în încercarea de a găsi modalitățile pentru rezolvarea pe căi politice a unui conflict care, pe parcursul a 25 de ani, a adus prejudicii atît de grave popoarelor regiunii Orientului Apropiat. Speranța — ca ziua de 21 decembrie 1973 să se înscrie în analele acestei regiuni a lumii

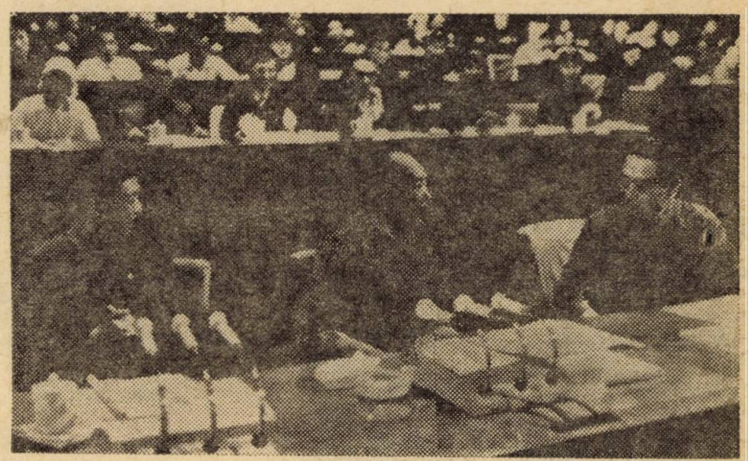

În prezidiul celui de al X-lea Congres Național al Partidului Comunist Chinez, desfășurat la Pekin, între 24 și 28 august : în centru — Mao Tzedun, reales de prima plenară a celui de-al X-lea Comitet Central în funcția de președinte al Comitetului Central ; în dreapta — Ciu En-lai, ales vicepreședinte al Comitetului Central și membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al Comitetului Central ; în stînga — Uan Hun-uen, ales vicepreședinte al Comitetului Central și membru al Comitetului Permanent al Biroului Politic al Comitetului Central.

Geneva, 18 septembrie. La Centrul internațional pentru conferințe se deschide cea de a doua fază a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, concepută ca un laborator în care se analizează fiecare problemă în parte, urmînd ca, prin sinteza pozițiilor exprimate, să se elaboreze documentele conferinței.

ca o dată istorică, deschizătoarea drumului spre instaurarea unei păci juste și durabile. Speranță ce răspunde, de altfel, dezideratelor tuturor statelor și popoarelor interesate în soluționarea trainică, de durată a situației din Orientul Apropiat și pe care conferința desfășurată în aceste zile la nivelul miniștrilor de externe, urmînd acum să continue în diferite alte forme, este chemată să le realizeze pe calea negocierilor.

Țara noastră a susținut cu fermitate necesitatea soluționării politice a problemelor conflictuale din zonă. Căci, după cum a demonstrat-o și ultimul conflict armat din Orientul Apropiat din toamna acestui an, politica de forță ca și recurgerea la acte de forță nu pot decît să împiedice rezolvarea problemelor, și chiar să le complice, să ducă la creșterea tensiunii. De aceea se impune, poate mai mult ca oricînd, astăzi, cînd s-a ajuns în fața unei posibilități de realizare a păcii, să prevaleze rațiunea, să se dea dovadă de răbdare, înțelegere și perseverență, să se îndrepte toate eforturile în direcția creării climatului care să permită reglementarea politică a conflictului. Desfășurarea conferinței de pace de la Geneva, înțelegerile parțiale la care s-a ajuns confirmă pe deplin viabilitatea tezei juste și realiste potrivit căreia singura cale rațională de soluționare a oricăror conflicte și diferende este cea a tratativelor. Transformarea Orientului Apropiat într-o regiune în care să domnească pacea și buna convietuire s-ar înscrie ca un aport din cel mai marcant la consolidarea cursului spre destindere, a păcii în întreaga lume.

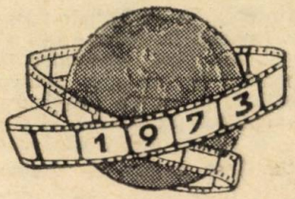

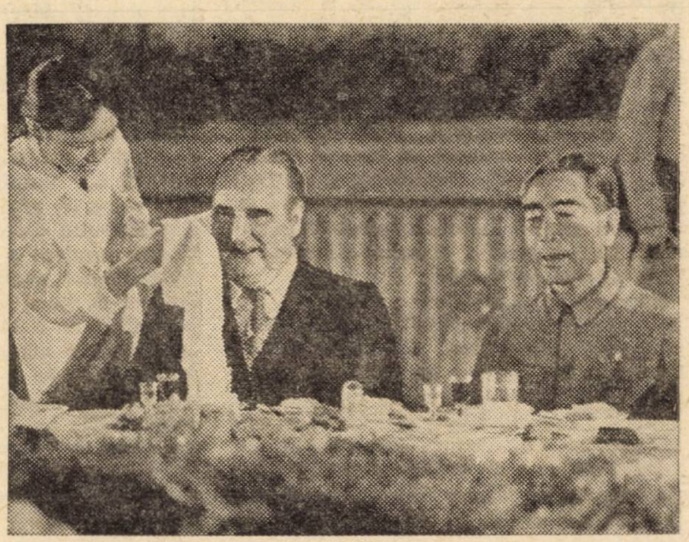

Georges Pompidou la Pekin (prima întîlnire a unui președinte francez cu conducători chinezi): „Toate aceste schimburi de opinii au arătat că contactele directe între conducătorii francezi și chinezi sînt extrem de utile, că ele permit constatarea multor convergențe și am hotărît să continuăm aceste contacte personale, prin toate mijloacele pe care le deținem".

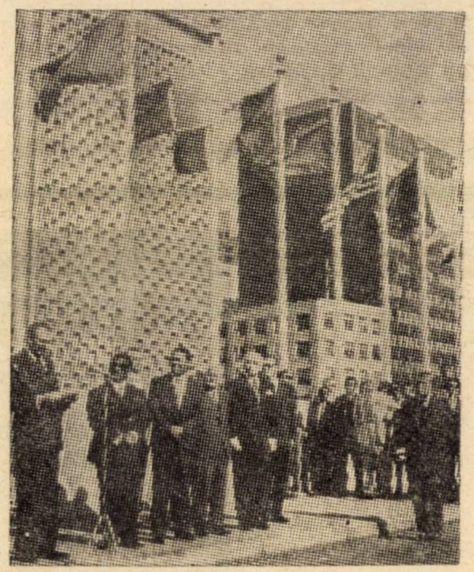

Moment solemn la New York: R.D. Germană și R.F. Germania devin membre ale Organizației Națiunilor Unite. La solemnitatea înălțării drapelelor sînt prezenți secretarul general al O.N.U., miniștri de externe ai R.D.G. și R.F.G., precum și ministrul de externe al statului Bahamas, al 135-lea stat devenit membru al Organizației.

Pentru a treia oară, în urma alegerilor de la 23 septembrie, Juan Peron preia președinția Republicii Argentina. În postul de vicepreședinte — pentru prima oară — o femeie: Isabel Peron (Maria Estela Martinez).

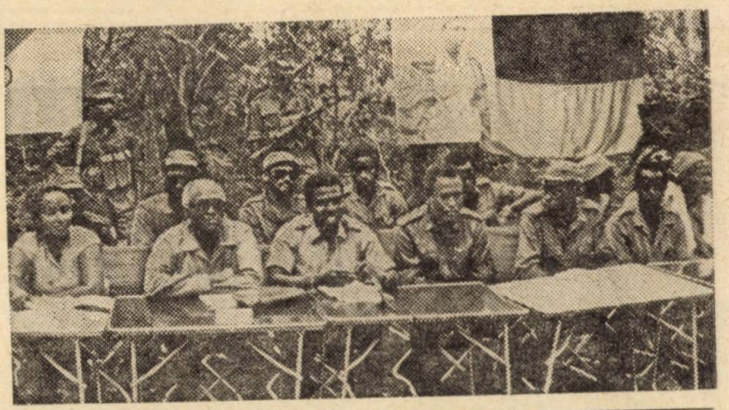

La 26 septembrie — proclamarea independenței Republicii Guineea-Bissau. În imagine, al treilea de la stînga: Aristides Pereira, secretar general al P.A.I.G.C., alături de Luis Cabral, președintele Consiliului de Stat al Republicii Guineea-Bissau.

„Anul Europei" s-a mutat în '74?

Cînd, după o absență de opt ani, Maria Callas revine pe scenă, e un moment memorabil. Solemn. Încărcat de emoție. Într-adevăr, glasul nu și-a păstrat fluiditatea de neuitat, schimbările de registru au asperități. Nici criticii nu îndrăznesc să insiste. Predominantă e prezența : a unei mari tragediene, a unei mari artiste — și a curajului de a lua totul de la început. Sau aproape. Cu luciditate : nu mai sînt ce eram la douăzeci de ani, important e că am pornit iar, la anul am să cînt mult mai bine...

Cînd, după o prezență de aproape douăzeci și cinci de ani, alianța atlantică — sau impresarul ei — își propune o „relansare", se scrie că este vorba despre „o doamnă cam marcată de vîrstă". Este adevărat că, în această materie, se îmbătrînește repede, mai cu seamă într-o vreme ca a noastră, de accelerare a timpului : la urma urmei, Tripla Alianță, încheiată în 1882, n-a trăit decît treizeci și trei de ani, treizeci și cinci dacă socotim de la punerea temeliei ei austro-germane. Și asta se întîmpla cu aproape șase decenii în urmă...

Totuși, dacă 1973 nu a devenit, cum își propunea politica Statelor Unite, „anul Europei" — cel puțin nu în sensul în care se dorea înțeles acest slogan — tentativele washingtoniene de a „revitaliza" alianța și relațiile cu partenerii vest-europeni nu au lipsit. Pe un teren minat însă de moștenirea, încă nelichidată, de altminteri, a luptelor monetare din anii precedenți — și într-un climat alterat de intenția Statelor Unite de a redobîndi recunoașterea rolului lor de „spiritus rector" (cu consecințele nu numai, sau, nu în primul rînd, spirituale care decurg de aci).

Dacă încercăm să sistematizăm evoluția relațiilor dintre vest-europenii din C.E.E. și Statele Unite de-a lungul anului care se încheie, descifrăm cu ușurință trei perioade : prima, din momentul în care 1973 a preluat de la predecesorul său cunoscutul și voluminosul contencios monetar și comercial ; a doua, de la 23 aprilie, odată cu faimoasa expunere făcută la dejunul anual al agenției „Associated Press" de Henry Kissinger cu privire la o „nouă Cartă atlantică" pentru adoptarea căreia adresa, pe deasupra auditorilor săi direcți, un apel energic și nu lipsit de avertismente aliaților europeni ai Statelor Unite ; a treia perioadă, în fine, a început la 6 octombrie, odată cu conflictul armat israeliano-arab. Particularitate a acestor etape, nici una nu a substituit celei anterioare alt lot de preocupări : fiecare a adus o contribuție suplimentară la temele și virulența controverselor, astfel încît acum, în pragul lui 1974, este practic pus în discuție întregul complex al relațiilor interatlantice. Timp de două zile, nota un observator referindu-se la recentul consiliu de la Bruxelles al miniștrilor de externe, „treisprezece europeni, un canadian și un american" au discutat în jurul posibilității „redefinirii unei politici comune și armonioase" pentru uzul alianței atlantice. Pare întemeiată ipoteza că dezbateri pe această temă vor continua și în anul care începe. După cum e sigur că a constituit miezul convorbirilor pe care secretarul de stat american le-a avut, înainte sau după sesiune — și după reuniunea la nivel înalt a „celor nouă" de la Copenhaga — în cîteva capitale vest-europene. Sosit la Bruxelles sîmbătă seară, el și-a asigurat o zi liberă înaintea începerii sesiunii. În cursul duminicii, a avut două asemenea întrevederi. Prima, cu reprezentanții Portugaliei, singura țară din alianță care, în conflictul din Orientul Apropiat, a acordat escala din Azore avioanelor-

CHILE

Santiago, 11 septembrie. Se anunță lovitura de stat militară din Chile. Puterea este preluată de junta militară (în imagine — de la stînga la dreapta : amiralul Morino, generalul Pinochet, șeful juntei, generalul Leigh, generalul Mendoza. În rîndul doi, în picioare, aghiotanții). Se confirmă că în timpul evenimentelor a murit președintele Salvador Allende. Mormîntul său de la Valparaiso este păzit zi și noapte.

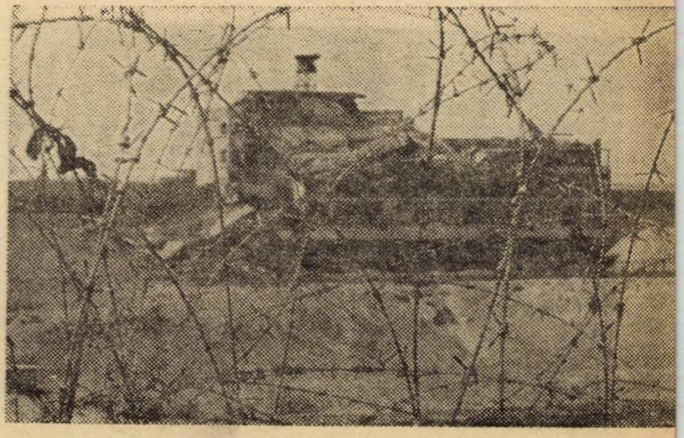

6 octombrie. Sîrmă ghimpată pe Canalul Suez. După 6 ani de la cel de al treilea război arabo-israelian, Orientul Apropiat — aflat timp îndelungat în situația de „nici pace, nici război" — se transformă din nou, într-o zonă de înfruntări militare de anvergură, care provoacă grele pierderi de vieți omenești și mari daune materiale, agravează starea de încordare din zonă, generează noi pericole pentru pacea și securitatea generală.

cargo americane cu armament pentru Israel. A doua, cu reprezentanții Olandei care, în aceleași împrejurări, s-a arătat de acord cu Statele Unite și care, ca urmare, este tratată cu maximă rigoare de țările arabe petroliere. Cu atît mai mult cu cît partenerii ei vest-europeni, temîndu-se să nu piardă propriile lor posibilități de aprovizionare, nu i-au sărit în ajutor, Henry Kissinger a confirmat guvernului olandez că, dacă va avea nevoie, Statele Unite îi vor furniza petrol : un admirator al lui Metternich nu putea pierde prilejul, nici de a sublinia carența de solidaritate dintre „cei nouă", nici de a demonstra generozitatea aliatului transoceanic față de prietenii credincioși. Mai ales, înaintea conferinței la nivel înalt ce urma să aibă loc la Copenhaga...

În după-amiaza zilei următoare, luînd cuvîntul în sesiune, secretarul de stat american a pledat cauza întăririi alianței atlantice, „piatra unghiulară a diplomației americane", și, de ce nu, cauza unității vest-europene, pe care Statele Unite „au încurajat-o totdeauna" și care, de altminteri, nu prezintă „incompatibilități cu solidaritatea atlantică". În ofensiva sa cuvîntare, Henry Kissinger a lansat și o întrebare : „Putem să rămînem niște aliați sau ne vom lăsa să devenim niște concurenți ?" Cum, la urma urmei, cele două calități nu sînt incompatibile, auditoriul a înregistrat formula cu oarecare perplexitate. A urmat cunoscuta și incisiva intervenție a lui Michel Jobert cu privire la absoluta lipsă de consultări cu aliații lor europeni de cîte ori Statele Unite iau hotărîri „esențiale pentru funcționarea alianței" sau în numele cărora cer apoi aliaților să se comporte într-un fel sau altul. A mai urmat protestul lui Kissinger împotriva unei asemenea interpretări... În dimineața următoare, cînd în unele delegații se diseca alternativa „aliați sau concurenți" — a fost o formulare de ordin retoric sau o amenințare ? — Kissinger, fidel preferințelor lui pentru convorbirile între patru ochi, avea ca invitat la micul dejun pe ministrul francez. (Cîndva, gastronomia diplomatică se desfășura la prînzuri și la dineuri. Se pare, însă, că problemele și numărul interlocutorilor s-au înmulțit în asemenea măsură încît pînă și micul dejun a trebuit sacrificat pe altarul politicii internaționale). După o oră și jumătate de convorbire, mașina lui Michel Jobert îi aducea la sediul alianței, al cărui prag îl treceau împreună, la braț — și nu fără un zîmbet amuzat și complice față de mirarea celor ce asistau la scenă. De fapt, ministrul francez știe că politica omologului lui american își propune

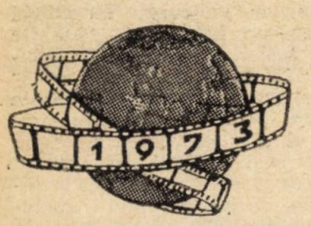

Negocierile de la Viena privitoare la reducerea trupelor și armamentelor și măsuri adiacente în Europa centrală sau un prim pas dintr-un șir de acțiuni și măsuri concrete în domeniul dezangajării militare și dezarmării pe continent, menite să contribuie la edificarea unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa.

Belgrad. Gustav Husak, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, — oaspete al președintelui Iosip Broz Tito. Importanța acestei vizite rezidă, pe de o parte, în faptul că este prima întîlnire iugoslavo-cehoslovacă la cel mai înalt nivel din ultimii 5 ani, iar pe de altă parte, ea a marcat — afirmă revista „Nin" — „încheierea procesului de normalizare a relațiilor dintre cele două partide și state, a servit la înlăturarea unor elemente care împovărau în trecut relațiile reciproce și la afirmarea principiilor colaborării iugoslavo-cehoslovace în viitor".

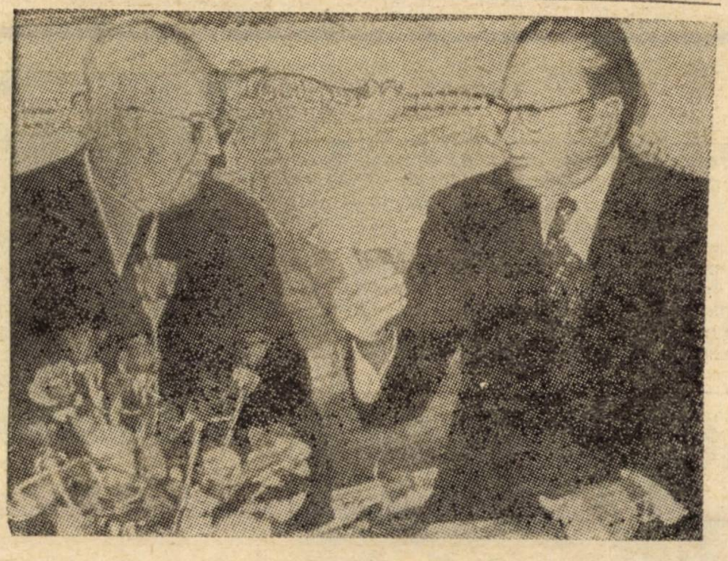

Consiliul celor zece țări membre ale O.P.A.E.P. (Arabia Saudită, Kuweit, Algeria, Libia, Irak, Abu Dhabi, Bahrein, Egipt, Siria și Qatar) declanșează, la 17 octombrie, „războiul petrolului", prin hotărîrea de a-și reduce producția de petrol cu 5 la sută în fiecare lună pînă la eliberarea teritoriilor ocupate de Israel și restabilirea poporului palestinian în drepturile sale.

să integreze practic pe „cei nouă" în „cei cincisprezece". Și, să „rezolve", astfel, întregul contencios monetar și comercial, politic și militar, energetic. Iar secretarul de stat american știe nu numai că politica franceză se opune unei asemenea formule-pachet, dar că poziția reprezentată de Jobert (care trecea drept un taciturn, dar care, în vremea din urmă, ia cuvîntul cu o frecvență crescîndă și cu o intransigență mereu egală) nu e lipsită de ecou la alți membri ai alianței. Și fiecare știe ce știe celălalt.

Observator atent al vieții politice, Jean Daniel scria în „Le Nouvel Observateur" că, „pentru a învinge «rebeliunea» vest-europenilor", Kissinger a realizat o „manevră abilă" : „a făcut ca, la Bruxelles, într-o conferință *atlantică*, participanții să trebuie să vorbească, de față cu el, despre problematica vest-europeană ; a făcut, de asemenea, ca la Copenhaga, într-o conferință *vest-europeană*, participanții să trebuie să vorbească, în absența lui, despre alianța atlantică". Nu e mai puțin adevărat, spun alții, că o frază din conferința de presă a secretarului de stat după sesiunea de la Bruxelles — „Noi trebuie să respectăm sensibilitatea aliaților noștri europeni, astfel încît ei să nu aibă impresia că au devenit niște obiecte ale politicii noastre" — ar fi urmarea convorbirii matinale cu ministrul francez. La drept vorbind, ar putea fi și a schimbului de replici polemice și publice din ajun. Sau a ambelor împrejurări, conjugate. Problemele sînt atît de multe și posibilitățile de a le asocia sau disocia atît de variate, pozițiile tuturor celor în cauză atît de diferențiate, încît ansamblul constituie un adevărat caleidoscop. Or, se știe, un caleidoscop e alcătuit din fragmente de sticlă care desenează mereu alte figuri.

În momentul de față, nu un spectru, ci un gînd umblă prin Europa (occidentală) : acela că penuria petrolieră care afectează țările Apusului european și Japonia reduce capacitatea competitivă a principalilor concurenți ai exporturilor S.U.A. pe piața mondială. După cum se știe, Henry Kissinger a propus în mod spectaculos crearea unui „grup de acțiune în domeniul energiei" : propunerea s-a produs însă ... exact înainte de reuniunea de la Copenhaga, pe a cărei ordine de zi figura problema creării — în cadrul C.E.E. însă — a unui grup cu profil similar. Unii se întreabă dacă, neobosit globe-trotter, secretarul de stat american nu călătorește atît în ultima vreme și pentru a pune pe picioare „grupul" pe care l-a propus. Și care ar „revitaliza" poate nu atît alianța, cît rolul preeminent al Statelor Unite în interiorul ei.

Poate că „anul Europei" se mută în 1974. Dar fără promisiunea de a fi euforizant în sfera relațiilor interatlantice. Și fără certitudinea Mariei Callas că „la anul va cînta mult mai bine".

Florica Șelmaru

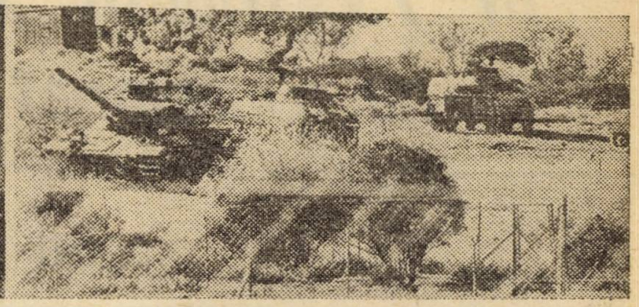

Atena, 25 noiembrie, ora 3,15 : echipajele carelor blindate ale unităților militare de la Goudhi, Haidhari și Dionyssos, din jurul Atenei, primesc ordin să pornească spre centrul capitalei. Ora 4,00 : acțiunea de preluare a puterii este definitivată. În seara aceleiași zile, în fața președintelui Gyzikis (stînga) depunea jurămîntul un nou cabinet (18 membri), sub conducerea lui Adamandios Androutsopoulos.

O strîngere de mînă în cortul de la km. 101 (stînga : generalul israelian Aharon Yariv, dreapta : generalul egiptean Mohammed Yammasi), după semnarea (11 noiembrie) a acordului în șase puncte pentru consolidarea încetării focului.

Conferința arabă la nivel înalt de la Alger : Anwar Sadat (Egipt), Houari Boumediene (Algeria), Hafez Assad (Siria) și regele Feisal (Arabia Saudită).

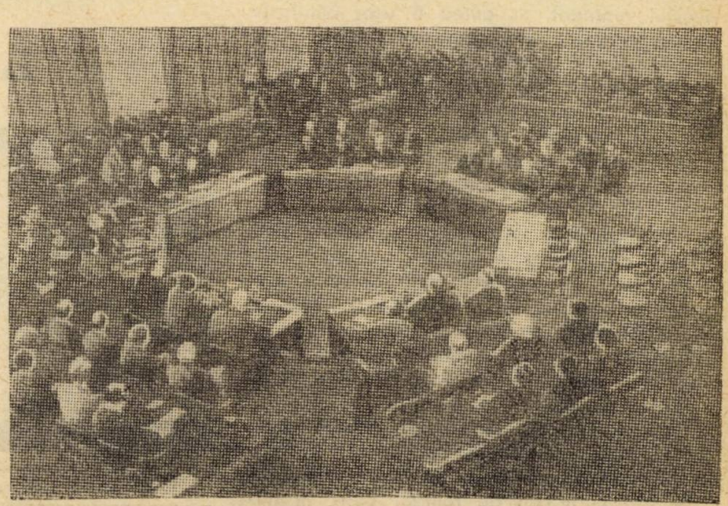

21—22 decembrie, Geneva — Sala consiliilor din Palatul Națiunilor : Conferința de pace pentru Orientul Apropiat. La mesele așezate în formă heptagonală au luat loc secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, și delegațiile Egiptului, Israelului, Iordaniei, Statelor Unite și Uniunii Sovietice. Scaunele goale — ale delegației siriene.

În '73, trimișii „LUMII" au consemnat și...

...un revelion la 6000 metri

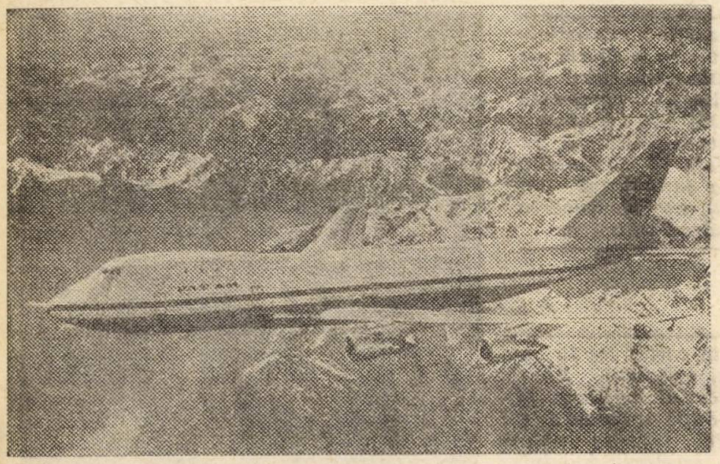

O cupă de șampanie deasupra munților...

Este lucru cunoscut că popoare diverse – imens, uneori chiar antagonic depărtate în parametri geografici, de tradiție sau cultură – se întîlnesc în momente calendaristice comune pentru a celebra ocazii în care istoria, filozofia vieții, sau chiar pura întîmplare le-au alăturat la bine și la rău.

Există însă și momente cu totul aparte, de unicitate exemplară, cînd spațiile dintre indivizi și chiar dintre popoare întregi par a se topi, a dispare cu totul, în favoarea unei clipe de unison universal, în care toate gîndurile, în toate limbile, speranțele cele mai intime și mai adînc încrustate în natura omului exprimă dorința lui de a trăi un „mîine" mai bun, mai cert, mai bogat. Un astfel de moment, dacă nu cumva chiar unicul, e cel ce încheie un an calendaristic la 31 decembrie, cu a 12-a bătaie a ceasului și cînd, pretutindeni pe glob, pe deasupra diferențelor de societate, obiceiuri sau generație cărora le aparținem, ne sintetizăm aspirațiile mentale și sufletești în laconicul „La mulți ani".

Știu că, susținînd unicitatea universală a acestui moment, aș putea fi ușor contrazis de cei care, cu enciclopediile în mînă, mi-ar riposta că 31 decembrie ora 24 sau 1 ianuarie ora 0 nu înseamnă sfîrșit de an decît pentru o parte, și nici măcar cea mai mare, a populației globului, că filozofii pluri sau monoteiste cu rădăcini milenare sau multiseculare se conduc după cu totul alte împărțiri ale timpului și spațiului.

Și, totuși, în noaptea de 31 decembrie 1972 aveam să trăiesc o împrejurare care, departe de a-mi modifica propriile mele concepții și cunoștințe despre lume și legile ei, mă îmbogățea, printr-un aparte concurs de împrejurări, cu o experiență care-mi justifică, mie cel puțin, afirmațiile „neștiințifice" de mai sus.

Erau citeva ore înainte de miezul nopții celei „mari", cînd la Karaci, la mii de kilometri de țară, mă despărțeam cu regret de cele citeva familii de români care, în misiune permanentă acolo, se pregăteau să întîmpine după tradiție Anul Nou. Obligații profesionale, graficul de apariție necruțător al revistei noastre mă sileau să mă grăbesc spre patrie cu materialul strîns la capătul unei scurte călătorii documentare în Pakistan, în preajma vizitei oficiale a președintelui Nicolae Ceaușescu, așteptat acolo în primele zile ale lui ianuarie 1973.

Singura soluție : să mă folosesc de unicul zbor existent spre Europa într-o împrejurare care anulează traficul aerian normal, un Boeing-707 al companiei pakistaneze P.I.A. care, în drum spre Atena, conform orariului, avea să treacă pragul noului an undeva deasupra munților Iranului. Neavînd alternativă, m-am încadrat cu un sentiment ciudat din care nu pot omite tristețea, șirului pestriț de pasageri în care aveam să identific, cercetînd ulterior lista celor 75 de călători, nu mai puțin de 30 de naționalități europene și, mai ales, neeuropene, toți obligați din motive diverse să-și petreacă în văzduh, printre necunoscuți, noaptea în care te dorești mai mult ca oricînd aproape de cei dragi.

Instalat în fotoliu, mai mult sau mai puțin comod, între Georges Leduc, reprezentant în Pakistan al firmei I.B.M.-France, și Henry Best, student la Melbourne, amîndoi în călătorie de vacanță, unul spre Paris, altul spre Dublin, făceam schimb de impresii dar și de regrete cu privire la situația în care ne aflam, privindu-ne neîncetat ceasornicele. Deodată, prin microfoanele Boeing-ului, echipajul mahomedan a transmis pasagerilor ce sărbătoreau în acel moment trecerea în noul an felicitări și urări de bine, însoțite de explicațiile de rigoare pentru cei care, dintr-un motiv sau altul, nu realizaseră în primul moment semnificația aparte a mesajului. (La București era, în acel moment, abia ora 9 seara). Ceea ce a urmat poartă pentru mine semnificații de neșters, confirmă unicitatea esențială a adevăratei naturi umane, a posibilității de dispariție a resentimentelor bazate pe idei preconcepute și rigide despre diferențele politice, rasiale sau religioase dintre oameni. Dacă, cu peliculă și bandă de magnetofon, s-ar fi putut înregistra îmbrățișările și schimburile multilingve de urări de bine, stropite cu ce s-a găsit prin bagajele unora și prin contribuția echipajului, cu nedogmatice încălcări de cutume pentru un mare procentaj de pasageri de rit antialcoolic, s-ar fi realizat un „ciné-verité" feeric de mare substanță, într-un decor neobișnuit și cu o distribuție greu de asamblat chiar și într-o coproducție multinațională.

Oricum, pentru mine, pentru cei trei funcționari arabi de la Kuweit Oil Co. care-și încheiaseră tranzacțiile la Rawalpindi, pentru cele două misionare din Ceylon în drum spre centrala din Londra, pentru cei doi directori ai firmei japoneze „Sanyo" călătorind spre biroul din Roma al companiei, pentru doctorul israelian venit de la Manilla și tranzitat la Karaci, pentru cei doi vecini de fotoliu de care vorbeam mai sus, cred că pentru toți cei 75 + 11 oameni prezenți în cursa P.I.A. – 323, Karaci-Atena-Londra, revelionul '73 nu va fi regretat.

Cu aceste gînduri, coboram pe aeroportul din Atena la braț cu Spiros Vanghelis, inginer la o uzină din capitala Greciei. Era 1 ianuarie 1973, ora 5 dimineața, ora locală, dar și ora Bucureștiului. Unii dormeau, alții nici nu se culcaseră încă, iar noi inspiram adînc aerul blînd al iernii mediteraneene, după o călătorie neobișnuită.

Cornel Răducanu

...o călătorie printre stele

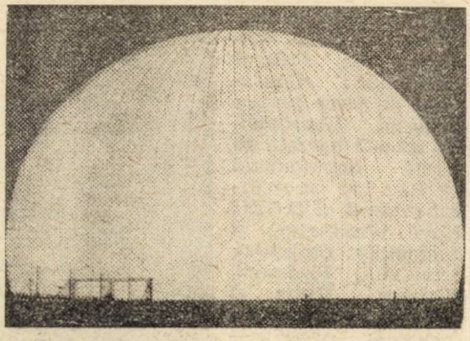

O sferă privește spre Univers

1 iunie 1973. Burnița a încurcat anotimpurile. Cade rece și monotonă, aducînd miresmele toamnei la care, cel puțin acum, în pragul verii, refuz să mă gîndesc. Tentația de a compara imensa calotă de plastic a Observatorului astronomic din Bochum, situată pe o colină măruntă, în apropiere de întretăierea arterelor Hattinger Strasse și Blankensteiner Strasse, cu un O.Z.N. poposit, în fine, pe Terra este anihilată. Strălucirea vie pe care i-o conferă fotografiile color ale prospectelor turistice s-a stins sub mormanul de cenușă lichidă al ploii. Regret, aș fi dorit și eu să văd un O.Z.N...

Încerc, totuși, un moment cosmic, cînd păsesc pragul acestei veritabile porți sferice. Un fel de trecere din capsula spațială în

modulul lunar. Printr-un coridor metalic de presurizare. Necesar, după cîte îmi dau seama, nu atît pentru vizitatori, cît pentru calotă. O scădere a presiunii în interiorul ei ar face-o să se dezumfle ca un balon înţepat. Dar, grijulii, ne presurizăm noi şi coridorul. Dincolo de el, „urechea spaţială", uriaşa antenă parabolică a Observatorului. Dincolo de ea, Universul...

Rog să fiu iertat. Pentru că nu voi vorbi în această însemnare despre prestigioasa instituţie a Observatorului din Bochum, despre ţelurile propuse şi activitatea sa. Am făcut-o, de altfel, în numărul 25 al revistei. Aş dori însă, stimaţi cititori, să vă descriu de această dată interiorul a ceea ce n-am putut lua, de afară, drept o misterioasă navă extraplanetară, dar care, văzută dinăuntru, are, fără exagerare, capacitatea de a ne arunca cu uşurinţă imaginaţia în aventuri cosmice uluitoare...

Construită pentru a proteja de intemperii şi, mai ales, de oscilaţii parazite antena parabolică, Radomul – cum este numită la Bochum calota de plastic – are o suprafaţă de 2 979 metri pătraţi şi un diametru de 39 metri, „containerizînd" 26 750 metri cubi de aer, sub o presiune cu 40 pînă la 150 milimetri peste cea normală. Deşi grosimea acestei huse sferice este de... un milimetru, greutate totală cu care apasă pe patrulaterul de beton al bazei se ridică la 3,5 tone. Interiorul Radomului dispune, ziua, de lumină naturală. Aici, în afara pulturilor electronice ce controlează şi dirijează presiunea din Radom, precum şi mişcările spre obiectivul ales ale antenei parabolice, au fost amenajate o serie de laboratoare ale Observatorului. Ele prelucrează informaţiile – sunet şi fotografie – transmise de obiectele lansate de om în Cosmos, în beneficiul omului, şi recepţionate de antena parabolică din calotă.

Întrucît, după cum aflu de la amabilul meu însoţitor, într-unul din laboratoare tocmai se recepţionează imaginile transmise de un satelit meteorologic, încerc să aflu cum este vremea în patrie. Şi, după cîteva minute, sînt omul care priveşte cea mai proaspătă fotografie a Europei, luată din Cosmos. Mi-o „interpretează" un tehnician. Ud încă de burniţa rece de afară, reţin din noianul explicaţiilor doar una : deasupra ţării mele, acum atît de departe, străluceşte, dezlănţuit, soarele.

Vasile Crişu

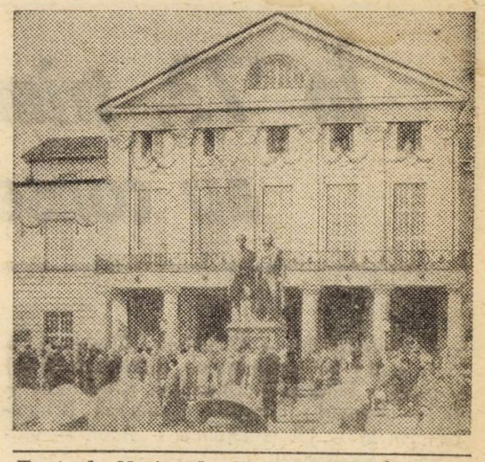

Teatrul Naţional din Weimar. În faţă, dubla statuie a lui Goethe şi Schiller, simbolul oraşului.

...geografia poeziei

Între aşezările din Thuringia, şi nu numai din această parte a R.D. Germane, Weimarul ocupă un loc cu totul aparte. Oraş muzeu – depozitar de renumite creaţii culturale şi continuator de tradiţii spirituale – el este, deopotrivă, un oraş viu, plin de viaţă, creator de valori materiale. Aici, cunoaşterea omului se realizează, parcă, din contrastul dintre liniştea muzeelor şi tumultul vieţii citadine.

Am poposit la Weimar în primele zile ale lunii decembrie. Căzuseră primii fulgi de zăpadă din acest an, iar oraşul îmbrăcase haina veselă a apropierii sărbătorilor de iarnă. Animaţia străzii căpăta proporţii îndoite în frumosul şi originalul orăşel al copiilor.

Păşeam prin oraşul aproape milenar cu satisfacţia descoperitorului. Căci, nu e puţin lucru ca, într-un spaţiu relativ restrîns, să găseşti înmănuncheate atîtea comori de cultură. Acest mic oraş, cu cei 60 000 de locuitori ai săi – pe vremea lui Goethe avea doar 6 000 –, este un centru unic de cultură germană datorită faimoasei moşteniri lăsate de poeţii şi ginditorii umanişti, datorită întregii bogăţii de artă care a prins viaţă aici. Eram conştient că întreprindeam o încercare temerară : în timpul scurt ce-l aveam la îndemînă, să-mi creez, chiar şi printr-o privire fugară, imaginea acelui tezaur de artă şi tradiţii cu pioşenie păstrate de Weimar.

Fiecare pas îţi dezvăluie calma lume a artei şi a slujitorilor ei : Casa lui Goethe – din piaţa Franenplan, Casa lui Schiller – de pe Schillerstrasse, muzeul Herder, Casa Liszt, locurile în care Johann-Sebastian Bach a compus şi a prezentat, pentru prima oară, principalele sale piese pentru orgă, casele în care au locuit şi au creat scriitorul Wieland şi pictorul Lucas Cranah cel bătrîn etc.

Instituţii actuale de cultură completează imaginea şi sugerează continuitatea : Şcoala superioară de arhitectură, Şcoala superioară de muzică „Frantz Liszt", Centrul naţional de cercetare a literaturii clasice germane, Biblioteca centrală a clasicismului german (peste 750 000 de volume), Teatrul Naţional, unde, cu 170 de ani în urmă, Goethe conducea punerea în scenă a marilor drame ale lui Schiller.

Oraş al literaturii, al artei şi al muzicii, al învăţămîntului, al ştiinţei şi al cercetării, Weimarul are, totodată, o intensă activitate comercială şi industrială în plină efervescenţă. Iar, dacă viaţa culturală trăieşte astăzi o nouă înflorire sub impulsul contemporaneităţii, viaţa cea de toate zilele se scurge, aici, parcă în alte coordonate : s-ar părea că a împrumutat, la rîndul ei, ceva din profunzimea şi solemnitatea muzicii lui Bach, ceva din forţa picturilor, gravurilor şi stampelor lui Cranah, ceva din puterea şi impetuozitatea muzicii lui Liszt şi, mai ales, din adîncul umanism al operei celor doi titani ai literaturii universale : liniştea, pacea adîncă a spiritului şi seninătatea, profunzimea gîndirii unită cu fecunditatea imaginaţiei lui Goethe; spiritul neliniştit, căutător şi aprins al lui Schiller.

M-am desprins de oraş cu un gînd simplu, o parafrază în care găseam adevărul cuvintelor lui Goethe pe meleagurile sale de azi : Weimarul se cere înţeles, înţeles precum poezia. Mica geografie a oraşului trăieşte cuprinsă în graniţele de aur ale poeziei.

Radu Dobre

...Pandj – Chambeh, 6 Dey, 1352

Nu, n-am fost la Suza. Şi nici la Ispahan sau Meched. Aşa cum n-am ajuns să contemplu emoţionantele pelerinaje la mausoleul lui Firdusi ori la mormîntul lui Omar Khayyan de la Neychabur – monumente şi spectacole despre care s-au scris şi se vor mai scrie cu siguranţă atîtea. Dar, azi, regretele ori nostalgiile după imagini şi oameni din Teheran, Abadan şi, mai ales, Şiraz – căci există şi sînt multe – nu-şi au locul.

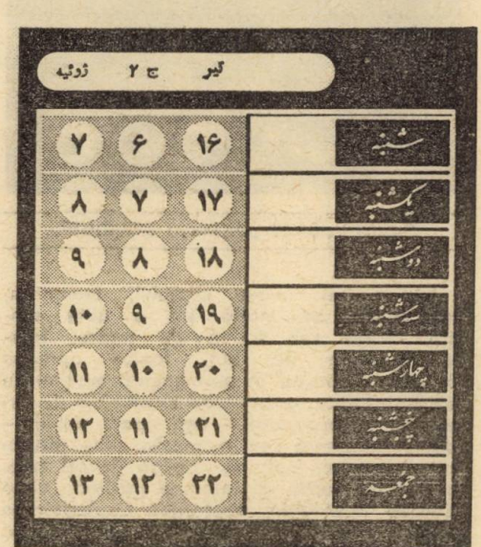

Farvardine, Ordibehecht, Khordad...

Cum, de regulă, timpul nu-şi uită eroii dar ei se confruntă cu el într-o superbă şi invizibilă luptă, m-a interesat cum, în felul său propriu, poporul iranian a conceput şi organizat măsurarea acestui timp. Deci, pe scurt, despre calendarul iranian.

Anul persan începe primăvara, la 21 sau 22 martie (după ani), iar primele sale şase luni au 31 de zile, în timp ce următoarele cinci sînt de 30 de zile. Ultima lună are 29 de zile, sau 30, dacă anul este bisect.

Lunile iraniene sînt – în ordine – Farvardine (21 martie – 20 aprilie), Ordibehecht (21 aprilie – 20 mai), Khordad (21 mai – 21 iunie), Tir (22 iunie – 22 iulie), Amordad (23 iulie – 22 august), Chahrivar (23 august – 22 septembrie), Mehr (23 septembrie – 22 octombrie), Aban (23 octombrie – 21 noiembrie), Azar (22 noiembrie – 21 decembrie), Dey (22 decembrie – 20 ianuarie), Bahman (21 ianuarie – 19 februarie) şi Esfand (20 februarie – 20 martie). În Iran timpurile moderne se calculează începînd cu data de 25 iunie 622, era creştină.

În sfîrşit, să numim şi zilele săptăminii iraniene : Chambeh – sîmbătă, prima zi a săptăminii ; Yek – Chambeh (Chambeh + 1)

În '73, trimișii „LUMII" au consemnat și...

– duminică ; Do – Chambeh (Chambek + 2) – luni ; Sé – Chambeh (Chambeh + 3) – marți ; Tchahar – Chambeh (Chambeh + 4) – miercuri ; Pandj – Chambeh (Chambeh + 5) – joi și Djom'e – vineri – ultima zi a săptămînii.

Ziua în care apar la București aceste rînduri – joi 27 decembrie 1973 – este, după calendarul iranian, Pandj Chambeh, 6, luna Dey, anul 1352.

Dumitru Constantin

...zidurile Babilonului

La acest sfîrșit de an, la acest început de an, în momente cînd trecerea timpului ne apare mai limpede, amintirea restituie locuri dintre cele mai încărcate de istorie, locuri în care secolele și mileniile au fost mai dens populate cu evenimente, eroi, semnificații. Am putut privi, anul acesta, într-o țară fierbinte – Irakul, într-o lună fierbinte – iulie, ruinele vaste ale unuia dintre cele mai vechi, mai glorioase și mai tulburătoare cetăți ale lumii.

Am fost la Babilon.

Sub arșița care decolorează cerul și dilată orizontul. Babilonul impune vizitatorilor un ritm de parcurgere lent, pe drumurile de cărămidă și bitum, printre zidurile groase de pămînt ars, pe care se înșiruie, într-un mers care nu a încetat de milenii, lei, tauri și grifoni. Sub trecerea, nu totdeauna îngăduitoare, a vremii, cetatea s-a înălțat și a apus în mai multe rînduri, a fost părăsită, a pierdut mult din semeția zidurilor și din podoabe : s-ar putea stabili, poate, cîte muzee ale lumii se mîndresc cu reliefurile din pămînt ars și smălțuit ale Babilonului, dar cine ar putea ști în pereții cîtor case umile din apropierea Eufratului se află cărămizi desprinse din edificiile superbei capitale de acum trei mii de ani ? Mai rezistente s-au dovedit a fi istoria și, în vecinătatea ei, legendele : aici a dat legi Hamurabi, aici au domnit Nabuchodonosor și Belsazar, aici a murit Alexandru cel Mare. Aici au fost grădinile suspendate, templele zeilor Marduk, Ishtar, Gula și Ninurta. Aici a fost – și Herodot, se pare, l-a văzut intact – „Ziggurat", templul-turn cu terase care s-a numit, mai tîrziu, Turnul Babel.

Chiar neconfirmată de istorie, legenda ambițioasei construcții merită să fie rememorată. Așadar, oamenii erau pe cale de a înălța un edificiu grandios, care ar fi sfidat atotputernicia, dar incomparabilul efort a fost, în cele din urmă, inutil. Pentru că au constatat că sînt diferiți – și pentru că nu au reușit să se înțeleagă – turnul care ar fi putut să ajungă pînă la cer și să asigure supraviețuirea fiecăruia a rămas neterminat și a căzut în ruină.

De la epoca de mărire a Babilonului au trecut mii de ani. Cetatea de pe Eufrat, alte cetăți și civilizații au crescut și descrescut, de-a lungul frămîntărilor istoriei. Istorie care nu a încetat să sugereze, tot mai clar, că, într-o lume adesea înfrumusețată de diversitate, oamenii trebuie, chiar vorbind limbi diferite, să se înțeleagă. Pentru că, înțelegîndu-se, pot construi monumente care să reziste. La mulți ani...

Mihai Matei

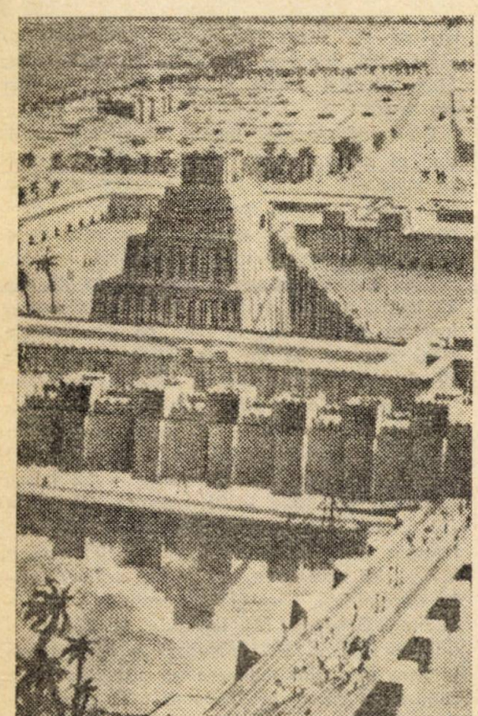

„Ziggurat", templul-turn cu terase numit mai tîrziu Turnul Babel

...der Dom

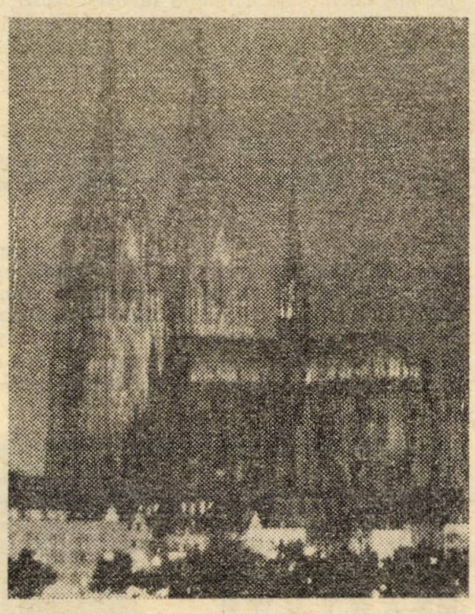

Șapte veacuri pentru o catedrală...

Într-un fel inima orașului, monumentul acesta se înalță pe o abia simțită colină sub formă de terase, foarte aproape de Rin, foarte aproape de gara revărsînd în permanență mulțimi de oameni, foarte aproape de toate căile de circulație. Impresionant – așa apare privirii – dăltuit în piatră cum e, masiv, uriaș, întunecat de vreme, înalt cît apăsă pe cel care, așezat pe trepte, își întoarce privirea către vîrfurile dantelate, copleșitor la propriu și la figurat. Dar nu despre măreția fizică a Domului din Köln vreau să scriu acum, nu despre cei 144 m înălțime ai ansamblului, despre navele catedralei, despre coloanele săgetînd către bolțile arcuite, despre ciclurile de bogate sculpturi, despre vitralii sau atmosfera interioară impunătoare, aproape ireală.

Copleșitor e Domul și în alt sens : impresia colosală pe care o naște și impune e, mai ales, de măreție spirituală. Catedrala aceasta, începută puțin după zorii mileniului nostru și încheiată aproape șapte veacuri mai tîrziu, e un simbol pentru cultura și spiritualitatea germană. Un monument care a respirat prin secole – celebra gravură veche a lui Woensam îl înfățișează ca un tors uriaș la care se lucra încă – și care închide în el măreția unei culturi. Rece, dar acea răceală captivantă a cugetărilor marilor filosofi germani, a profunzimii goetheene, a muzicii wagneriene, adică bucurînd înainte de toate rațiunea, împreunînd imensitate și tensiune interioară. Nu știu cîți au scris despre catedrala din Köln – știu însă că numărul lor e foarte mare; nu știu cît s-a scris despre – simt însă că s-a scris foarte mult ; și înțeleg pentru ce. Impresia e cu adevărat colosală, urmărind liniile arcuite cățărîndu-se unele din altele către înalt și apoi prăbușindu-se spre pămînt, nu prelinse, ci parcă atrase de forța gravitațională, întrucît au și nu au greutate, asemeni unui gînd. Asemeni unui zbor uman frînt, întors, pornit iarăși. În fața Domului din Köln am avut înțelegerea, nu afectivă (ori numai într-un tîrziu afectivă), ci rațională, brusc rațională, a acelei Germanii în care au coexistat extremele, descoperirea unor intens umane valori și negarea, desființarea lor. Domul din Köln e, pe de o parte, un simbol pentru că apariția sa a fost martorul apariției, completării, formării spiritului german, prin secole ; pe de altă parte, pentru că, pus alături de oricare din valorile acestei culturi, le completează, ori, privit izolat, închide în el esența unui spirit.

Stelian Țurlea

...frumoasele anacronisme

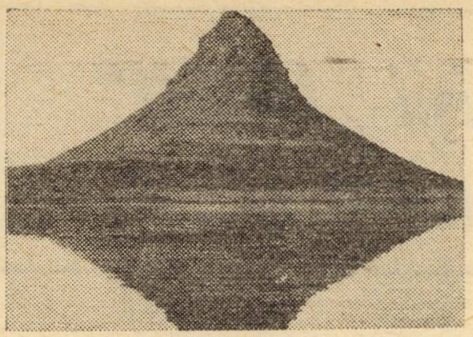

Simetrie islandeză, neanacronică

Reykjavik tălmăcit în graiul localnicilor înseamnă Golful fumegînd. Nici urmă de fum în această cea mai nepoluată țară din lume. Primenite de perpetuul duș scoțian al alternanței repezi dintre curenții reci din miază-noapte și undele calde ale gulf-streamului, apele mării trimit spre insulă efluvii de arome tari. S-a vorbit de atîtea miracole, nimeni n-a vorbit de miracolul islandez : unul din cele mai ridicate niveluri de trai din Europa, una din cele mai refractare atitudini față de sursele clasice ale „societății de consum".

Miracolul durează de veacuri. Cînd 80% din venitul național provine din pește, Islanda luptă cu toată energia celor 200 000 de inimi ale sale să-și păstreze, la acest procent, principala sursă de existență. Cel mai mic popor sfidează cea mai temută perspectivă contemporană : deteriorarea mediului prin excesele (și neglijențele) industrializării. Pînă cînd ? Fregatele lui Royal Navy au pătruns în apele sacrosante ale coastelor islandeze clătinînd nu atît o deprindere existențială, cît iluzia că se poate prospera și astăzi fără tributuri ca fumul, agenți chimici și deșeuri nocive.

Cine caută puritatea la superlativ, o găsește la Thingvellir. Este cîmpia pe care lava vulcanică a construit un amfiteatru ce a slujit lăcaș primului parlament al țării și al Europei, în anul 930.

De atunci și pînă în 1944, cînd islandezii și-au obținut deplina independență, au trecut peste zece secole. Forumul legislativ al țării s-a mutat la Reykjavik. Decorul a rămas același, încremenit între stînci și cer. Escaladînd treptele de rocă, te sfiești de zgomotul propriilor pași. Te oprești o clipă pentru a asculta cutremurătoarea tăcere a misteriosului lac în care erau pe vremuri înecate soțiile adultere. Și realizezi, brusc, cu ușurare, că obiceiul a dispărut.

Islanda înseamnă Țara de gheață. Fals. De milenii, ghețarii magnifici izbutesc o intimă și fascinantă coexistență cu acele obeliscuri fierbinți numite geysere. Pe această rocă arămie, desprinsă parcă din Lună, temperatura se refuză extremelor. Ezită, doar, modest, între minus 1 iarna și plus 15 vara. Acestui refuz i s-au integrat și oamenii : nici prea multă efuziune meridională, nici prea multă răceală nordică. Dar sînt și excepții și fericit e străinul care reușește a le cunoaște.

George Serafin

...alte ipostaze ale Romei

Columna lui Traian sau obsesia de piatră a romanilor despre cei ce le-au ținut piept la porțile vechiului Danubiu...

Roma, cetate ce se încăpățînează să supraviețuiască prin ea însăși în termenii prezent — trecut — viitor, conștientă de datoria Romei de a perpetua Roma, o conștiință pe care i-au impus-o secolele care au trecut deasupra ei ca aluviunile, sedimentîndu-se și suprapunîndu-se.

Ce a rămas ? Ce va rămîne ?

Ce a rămas ?

Au rămas...

... Statuile, acești visători în picioare, fantome selenare, popor somnambulesc.

... Forumul. Își încrețește capitelurile spre lumea bizară, formată din oameni și automobile, ce i se zvîrcolește la picioare ca o coloană sonoră.

... Fîntînile, această obsesie mediteraneană, calme și lucii, nebune și învolburate.

... Capitoliul, mezina celor șapte coline romane, cu grandoarea-i trecută și senină de care pare a fi etern conștient.

... Strada romană, îngustă, lipsită de trotuare, răsărită nimeni nu știe cînd, nimeni nu știe cum, în orice caz ostenită de atîtea eforturi de a-și croi drum printre „palazzi" care, cînd au venit pe lume, n-au ținut seama de ea.

... Columna lui Traian, semeață și mîndră, ce are gravată adînc în memorie și piatră obsesia de libertate a unor dîrji de la margine de imperiu : dacii.

... Pinii, care își amintesc să apară din loc în loc pentru că sînt „pinii din Roma". Răsar pe Palatin : îi fură din gravitatea marmurei, îi împrumută, în schimb, ceva din prospețimea sevei.

... Lumina, altfel aici, printre coloane, decît oriunde altundeva : o lumină vegetală, ce-și alege parcă cu preocupare efectele.

... Bisericile-temple ale artei din toate epocile, de toate formele, măiestrit cizelate sau rafinat ornamentate de un Michelangelo, Bernini sau Boromini.

... Turiștii veniți la Roma din toate colțurile lumii să învețe istorie din perspectiva străzilor ei.

... Romanii din Roma, acești copii cu suflet de aur, pe care Fellini îi iubește „cu o tandrețe intransigentă".

... Zidurile înnegrite de smogul secolului XX, deși de pe acum a început lustruirea lor pentru posteritate.

... Sclavia absurdă față de un motor montat pe patru roți — zănaticul automobil roman ? E un răspuns pe care istoria de-abia se pregătește să i-l dea Romei.

Ce va rămîne ?

Va rămîne Roma.

Rodica Dumitrescu

...între două continente

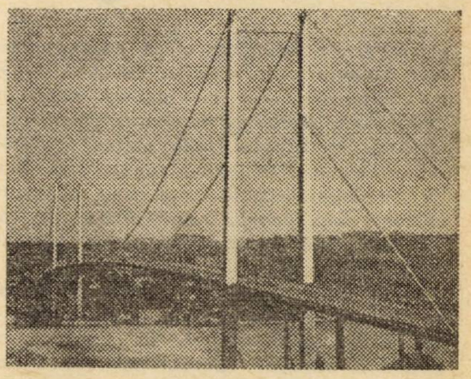

În 1973 — peste Bosfor

În 1973 a devenit fapt un vis îndrăzneț, datînd de secole, dacă nu de milenii, un proiect ce, se pare că a stat încă în intenția romanilor și care, în orice caz, a constituit o ofertă certă făcută de Leonardo da Vinci : podul peste Bosfor, o a doua punte de legătură — sudică și artificială, față de cea nordică și naturală — între Europa și Asia, continentele celor mai străvechi leagăne ale civilizației. Posibilitatea de a fi martor la acest eveniment, de a fi printre primii care, parcurgînd puntea cu proprii pași, au putut trece din Europa în Asia și înapoi în numai cîteva zeci de minute, reprezintă, judecînd din punct de vedere istoric, un privilegiu. Autoritățile turcești s-au îngrijit să faciliteze unui important număr de ziariști, din cele mai diverse țări ale lumii, posibilitatea de a asista la inaugurarea oficială a podului peste Bosfor care, prin semnificațiile sale, depășește simplele reușite tehnice, devenite atît de uzuale în zilele noastre.

De altfel, și de o însemnătate deosebită pentru economia turcă, podul peste Bosfor a fost în mod simbolic terminat și dat în exploatare cu ocazia celei de-a 50-a aniversări a republicii, constituind, într-un anumit fel, și o ilustrare sintetică a progreselor economice și industriale ale țării în cursul ce-

În '73, trimișii „LUMII" au consemnat și...

lor cinci decenii de la întemeierea statului turc modern.

„Încărcătura istorică" nu ar trebui să estompeze cu ceva realizarea tehnică. Probabil, actuala formulă constructivă ar fi devenit oricum necesară, chiar dacă aceasta ar fi însemnat înlocuirea unei formule mai vechi, în cazul în care podul ar fi fost realizat în epoci trecute. Pentru că, oricît de măiestrit ar fi fost executat, un pod „clasic" (cu picioare) ar fi fost de natură, la un moment dat, să îngreuieze sensibil navigația maritimă tot mai intensă în strîmtoare, impunînd și limite de gabarit în circulația navelor de mare tonaj. Soluția constructivă actuală elimină aceste limitări. Podul suspendat plasează banda de asfalt lungă de 1 074 m ce traversează Bosforul, la o înălțime de 64 m deasupra nivelului apei, suficientă pentru a permite circulația nestingherită a tuturor tipurilor de nave. Arc simplu, aproape ireal, zvelt și semeț, podul aruncă o notă fascinantă de inedit în peisajul încărcat al strîmtorii, pe ale cărui brațe secolele au lăsat, unul cîte unul, urme ornamentale. Este poate cel mai simbolic și semnificativ „vestigiu" pe care secolul nostru îl putea adăuga Bosforului.

Ilie Șerbănescu

...tangoul la Buenos Aires

Intrăm, pe întuneric, într-o sală cu mesele ocupate pînă la refuz. Oamenii îi bănui după răsuflarea mai adîncă, după un pahar care strălucește în drumul spre o gură însetată. În mijlocul sălii, scena, luminată sub reflectoare orbitoare, contrastează brutal cu întunericul în care stau cufundați oamenii. Este pauză. Instrumentele abia lăsate din mîini îmi sugerează comparația cu nave abandonate în plin soare.

Începe spectacolul. Bandoneoanele — acordeoane sau, mai curînd, armonici mici — par jucării în mîinile care le pliază cu îndemînare, sacadat. Tangoul pătrunde brutal printre scaune, cade în revărsări abrupte și-ți dă senzația că intri într-un gol de aer. Te ridici și cazi, ca în visele cu prăpăstii și prăbușiri fără pămînt. Armonicele se strîng în ritm inegal, apoi își dau drumul în evantai și melodia răsuflă adînc. Aerul tremură, se descompune pe durata cîtorva note, dintr-o zvîcnire își revine și totul reîncepe.

Anibal Troilo, cel mai mare cîntăreț de tangouri. Apare zîmbind, cu statura voluminoasă, trăgînd spre pămînt. Are vocea răgușită, groasă, puternică. Tangoul, în versiunea lui originală, nu este un cîntec blînd. Mă gîndesc că se potrivește bine cîntărețului „neșlefuit", care cîntă pasiuni răscolitoare.

Aerul este încins de ultimele note, cînd intră puternic pianul. Cîteva zeci de secunde este solist. Apoi, aceeași voce răgușită și rudimentară reia, patetic, melodia. Anibal Troilo, nu face niciun gest, stă drept, se leagănă pe un picior, pe celălalt. Îl simți obosit de atîta concentrare, o oboseală muzicală, care se lipește ca o mănușă pe gîfîiala melodiei, ajunsă cu sufletul la gură. Bandoneoanele cîntă, însă, neostenite. Între viață și moarte, melodia agonizează treptat. Cu o ultimă răsuflare, smulge orice urmă de rezistență : sîntem, toți cei care am venit să ascultăm tangoul argentinian, învinși, prinși sub roțile lui grele.

Seamănă cu o frescă de catedrală, dar e o efigie „închinată" tangoului... pentru că sîntem pe strada „Caminito"

Vine rîndul unei femei blonde, îmbrăcată în negru. Aud, pentru prima dată, o „milonga". Din „milonga" s-a-ntrupat tangoul argentinian. Ritmul este altul, monoton, dar apăsat. Notele parcă n-au nici o ordine, se prăvălesc toate odată, nu se mai opresc. Înțeleg, din cînd în cînd, cîte un cuvînt. Numai atît : doamna tangoului, ridată și machiată puternic, cîntă în argou, în „lunfardo", în limbajul italienizat al lumii de port de pe malul estuarului La Plata.

În argou este și dansul perechii cu eșarfe roșii la gît. Fiecare mișcare înseamnă un gînd : contorsionat, frînt, nedeslușit. Mă mir cum nu se împiedică în această înfruntare de mișcări dezordonate, care fac, de la început, din partener un adversar.

— Fără muzică, ar putea fi o corridă...

Anca Voican

...amurg la Szentendre

Rezerva pe care o impune de obicei impresiilor forma lor scrisă — interzicînd exclamația admirativă, extazul beatificat sau revărsarea în fraze pripite a prea-plinului inimii și retinei, apanaje ale turistului lipsit de griji și liber să se exprime cum va voi el — m-a determinat atunci să-mi spun că nu voi scrie niciodată nimic despre cele 35 de minute petrecute la Szentendre.

Deci : nu voi scrie despre reflexele arămii ale unei seri de vară căzînd peste întinderea acoperișurilor plate, rotunjite, ascuțite, cu olane grele, roșii, deasupra caselor — rămase de la oameni din secolul trecut, adăpostind oameni de azi. Nici despre petele de culoare ale florilor — multe, foarte multe, năvălind pretutindeni, printre pietrele mari ale piațetelor, la ferestrele ovale, lîngă porțile grele de lemn, la marginea drumurilor medieval înguste dintre șirurile de case sau, în lădițe, pe acoperișuri. Nici despre liniștea Szentendre-ului — grea, tulburătoare, gazdă a creației unora din cei mai mari pictori unguri din veacul ce s-a scurs și cel contemporan. Nici despre muzeul din centru ce le conține operele. Nici despre ce înseamnă pe acest fundal de liniște sunetul de vecernie al unui clopot îndepărtat, estompat de comanda : „Motor !" — țîșnind dintr-un colț al orașului — unde, speculînd autenticul decor în aer liber, cineaștii turnează un nou film „de sfîrșit de secol".

Nu, nu voi scrie nimic despre Szentendre, fiindcă rezerva impusă impresiilor de forma lor scrisă ar desființa... inefabilul.

Liana Enescu

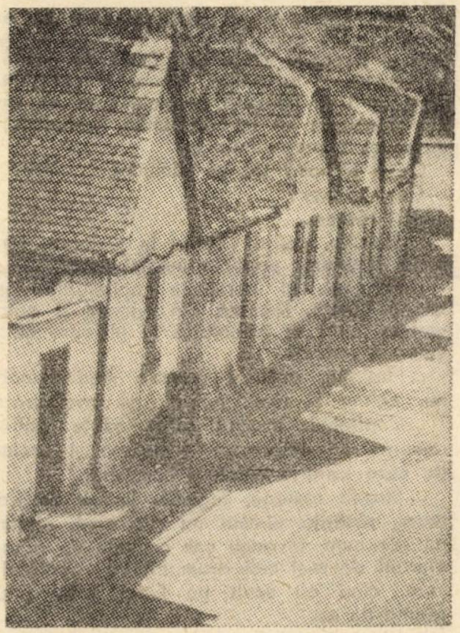

În liniștea unui astfel de decor au creat mari pictori unguri din veacul ce s-a scurs și cel contemporan

Personalități politice europene ne răspund la întrebarea:

Ce așteptați de la anul internațional 1974?

Prof. dr. DALIBOR HANES

președintele Camerei Națiunilor și vicepreședinte al Adunării Federale a Cehoslovaciei

Pentru că publicați răspunsul meu în numărul de Anul Nou, nimerit ar fi să spun, în primul rînd, ceva stimulativ și vesel. În prognozele politice, însă, trebuie să fim foarte lucizi. Oricum, răspunsul meu va fi optimist, deoarece are la bază dialectica materialistă a evoluției sociale în Europa și în lume. Și această evoluție este plină de speranță, chiar dacă nu exclude peripeții.

În fața noastră se află un an neobișnuit de promițător și tot atît de important. Promițător, cu atît mai mult cu cît în politica mondială rațiunea și interesele întregii omeniri încep să capete preponderență asupra emoțiilor și intereselor egoiste ale unei pături puțin numeroase, dar influente, de adepți ai fetișului proprietății particulare. Anul șaptezecișipatru este promițător prin succesele prin care se impune în politica mondială linia îndreptată spre înțelegere și colaborare, bine desfășurată de Uniunea Sovietică și de toate țările socialiste, o linie care, în actuala constelație din lume, nu poate fi ignorată de nici un politician realist. Întreaga această perioadă este plină de speranță prin realitatea pe care o trăim, realitatea în care socialismul desfășoară o grandioasă transformare a însăși bazei relațiilor internaționale, în care scade neîncetat coeficientul eficienței acțiunilor agresive, ca și prin perspectiva viitorului organizării pașnice a lumii, care pare acum a fi atît de reală și apropiată. Vremea noastră este însă și importantă, și va fi astfel și în anul care vine. Este importantă, pentru că în ea continuă să se ciocnească antagonismele celor două orînduiri social-economice — capitalismul și socialismul. Ne aflăm pe aceeași Planetă și trebuie să trăim împreună. Aceasta este o realitate de neclintit, unicul punct de plecare realist, a cărui expresie o reprezintă politica de coexistență pașnică și întrecere între state cu orînduiri sociale diferite. Tocmai această perioadă a demonstrat că acest lucru este necesar și, în același timp, posibil. Superioritatea unui anumit mod de viață nu poate fi dovedită cu arme termonucleare. Dintr-un război purtat cu aceste mijloace, nimeni nu mai are vreun folos, nici măcar cercurile cele mai agresive. Riscul este absolut și consecințele unei asemenea confruntări sînt, de asemenea, absolute. Toți politicienii realiști și majoritatea absolută a omenirii au înțeles această logică teribilă.

Pe talgerele viitorului omenirii se află interese incomensurabile. Interesele majorității populației acestei Planete — și egoismul unui mănunchi format din cei mai rapace magnați ai capitalului. Dar, astăzi, omenirea nu mai are doar năzuințe. Ea are o puternică avangardă, sistemul socialist, care reprezintă expresia social-politică, economică și, deci, și de forță a acestor năzuințe ale omenirii. Și, de aceea spre anul care vine, ca și spre viitorul mai îndepărtat, privim cu optimism, un optimism izvorît din menirea istorică a clasei muncitoare și a celorlalți oameni ai muncii, un optimism realist, avînd la bază rezultatele obținute pînă în prezent în aceste eforturi.

Sînt convins că tratativele țărilor europene, S.U.A. și Canadei, din 14 ianuarie anul viitor, se vor baza pe desfășurarea cu succes a conferințelor pentru securitatea și cooperarea europeană de la Helsinki și Geneva și că aceste convorbiri vor fi încheiate rodnic, prin adoptarea și înfăptuirea acordurilor corespunzătoare. În principalele puncte — cu privire la securitate, la colaborarea economică și culturală — se scontează deja pe elaborarea proiectelor corespunzătoare de acorduri. Aștept ca negocierile de la Viena, care se desfășoară promițător, chiar dacă nu fără probleme, să determine în anul viitor primii pași spre reducerea forțelor armate și înarmării în Europa.

Republica Socialistă Cehoslovacă, în unitate fermă cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste, va contribui din toate puterile sale ca și anul viitor să se desfășoare sub semnul dezvoltării continue a colaborării și înțelegerii între popoarele Europei și ale întregii lumi. Sîntem convinși că și anul viitor se vor lărgi granițele interesului reciproc pe baza coexistenței pașnice.

Permiteți-mi ca, în aceste eforturi comune, să urez noi succese poporului român în noul an.

Dr. BRUNO PITTERMANN

președintele Internaționalei Socialiste

Privind situația europeană, în momentul trecerii dintr-un an la altul, cred că sîntem îndreptățiți să fim în genere optimiști. Cînd spun aceasta, mă gîndesc, evident, înainte de toate, la evoluția Conferinței general-europene. Referindu-ne, de pildă, în domeniul relațiilor dintre state, la imperativul nerecurgerii la forță, consider că acesta poate fi considerat ca un bun cîștigat în cadrul lucrărilor conferinței. Este necesar ca acest principiu de bază al relațiilor internaționale să fie aplicat oricînd și de către toate statele și în raport cu toate statele, indiferent de structura lor socială și politică, indiferent dacă fac parte din aceeași alianță militară sau din alianțe militare diferite sau dacă sînt neutre din acest punct de vedere. Este un principiu general pe care conferința europeană va trebui să-l afirme cu claritate : neamestecul în afacerile interne ale statelor. Din acest punct de vedere sînt, repet, optimist.

Sînt indicii și în ce privește posibilitatea de lărgire a cooperării din Europa. Și aici, însă, ca și în domeniul politic, lucrurile nu se desfășoară liniar, de la sine, fără probleme și dificultăți. Găsesc că important este, însă, să se pornească de la situația de fapt în Europa. Mai precis de la existența unor țări în care modul de organizare și conducere a economiei naționale este diferit, în care forma de realizare a schimburilor comerciale ale diverselor state este diferită.

Probleme similare întîlnim în abordarea sferei „coșului al treilea" al conferinței — cooperarea în domeniul culturii, informației și cîmpului contactelor umane. Esențial mi se pare să concepem orice progres în această arie de probleme ținînd seama, de asemenea, de realitățile Europei de azi. Orice om politic realist nu poate să nu se gîndească la faptul că este necesar ca lucrurile să avanseze treptat. În cadrul unei viziuni de perspectivă, oamenii trebuie să fie pregătiți din punct de vedere spiritual, pentru a se putea avansa cu succes în acest domeniu.

Personal, dezaprob orice încercare de a forța lucrurile, orice recurgere la diverse metode de presiune.

Faza a doua a Conferinței pentru securitate și cooperare se va încheia curînd ; în anul ce vine, se va desfășura și faza a treia. Bineînțeles că de aici nu putem conchide că aceasta va coincide cu rezolvarea tuturor problemelor cu care sînt confruntate țările Europei. Tocmai de aceea cu atît mai logic mi se pare necesară crearea unui organism permanent al statelor europene, care să asigure o continuitate preocupărilor noastre, ale tuturor, organism pe care l-aș dori cît mai eficace.

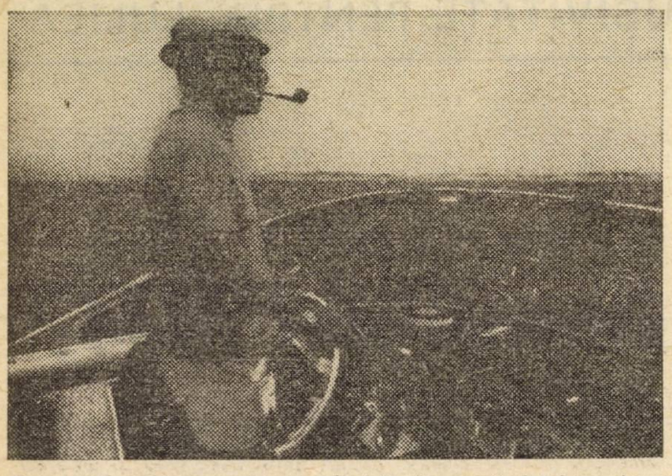

Pescar de performanță, președintele Anwar Sadat își petrece week-end-ul pe malul mării, lîngă Alexandria

Alia învață să conducă elicopterul. Instructor: soțul său, regele Hussein al Iordaniei

Tenisul, sport căruia nu-i rezistă, deși invalid, nici George Wallace

„...într-o ambianță neoficială“

Noaptea Anului Nou: președintele Iosip Broz Tito și soția, Iovanka Broz

Golda Meir este de... cinci ori bunică

Exerciții lîngă cartierul general Patet Lao: prințul Sufanuvong

Richard Nixon : Sonata lumii

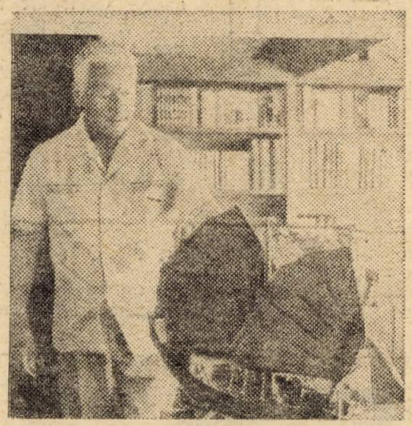

Pentru premierul francez Pierre Messmer satul de vacanță de la Saint-Gildas înseamnă și colecția sa de vapoare în miniatură

Fostul președinte al Oficiului național francez al pădurilor : Michel Jobert, actualul ministru de externe

„În vacanță ca în... vacanță", ar spune Willy Brandt

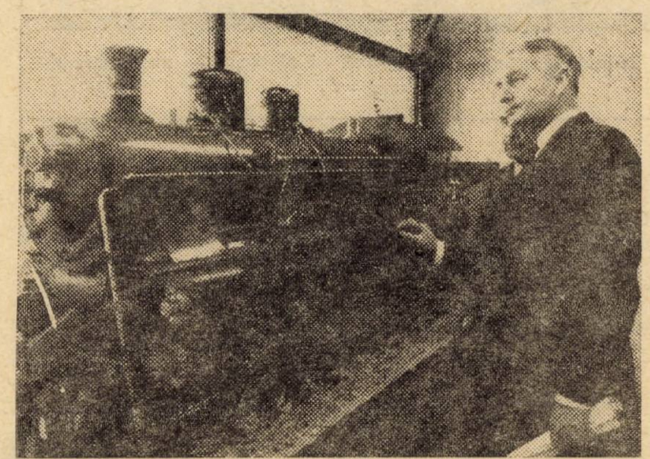

Noul președinte al Confederației Elvețiene, Ernst Brugger, și un hobby adecvat crizei de energie

Vînătoare în pădurea de mesteceni : Leonid Brejnev

Sosirea (primire cu fanfară), meciul, odihna la vestiar și, în sfîrșit, decernarea cupei pentru cel mai bun centru înaintaș : ministrul francez al finanțelor, Valéry Giscard d'Estaing

1000 +1

Profesor

Jean Chessex, laureat al premiului Goncourt 1973 („Căpcăunul"), va trebui să lucreze ore suplimentare. Direcția liceului cantonal de la Lausanne, unde este profesor de franceză, consideră că va trebui să acopere orele de curs pierdute cu interviurile acordate radioului și televiziunii franceze.

Spațiu

12 femei sînt dispuse să plece în spațiu și, se pare, vor reuși, întrucît „costă" mai puțin decît parțin aviației). Unele sînt locotenenți, altele căpitani. De la 23 octombrie, trec cu succes test după test la „Mountain View", în California.

Condoleanțe

Autoritățile kuweitiene au remis Organizației pentru Eliberarea Palestinei pe autorii atentatului de la Roma, a declarat Abou Moatassi, șeful comandamentului militar al O.E.P., după o audiență la regele Hassan al II-lea. Moatassi face parte dintr-o delegație palestiniană sosită la Rabat, pentru a prezenta oficialităților marocane condoleanțele O.E.P. în legătură cu decesul celor patru personalități marocane.

Engleză

La Bruxelles, în timpul unui dineu la care participau Henry Kissinger și miniștrii de externe ai Marii Britanii, Franței și Germaniei federale, sir Alec Douglas Home s-a adresat interlocutorilor într-o engleză foarte elegantă. Henry Kissinger, se spune, ar fi șușotit: „Britanicii adoptă stilul și accentul acesta deosebit ca să-i impresioneze pe americani. Dar dacă îi trezești din somn la 4 dimineața, vorbesc engleza ca toată lumea".

Înregistrări

Discuri noi: „Fericit, sus pe o trăsură de poștă" și „Ce frumoasă este lumea", două cîntece înregistrate de Walter Scheel, 54 de ani, ministrul vest-german al afacerilor externe. După o apariție într-o emisiune TV de varietăți, a anunțat că va ceda toate onorariile unor opere de caritate.

Horoscop

În 1974, Tricia Cox, fiica președintelui Nixon, va avea gemeni, Elizabeth Taylor și Richard Burton se vor împăca, iar Jane Fonda va renunța la principiile sale de stînga. Așa pretinde un astrolog american devenit celebru: prezisese demisia lui Spiro Agnew.

Factură

Prințul Rainier al Monaco-ului a achitat suma de un milion de franci (vechi) cunoscutului coafor parizian Alexandre. Artistul aranjase pieptănăturile păpușilor din colecția prințului.

Afaceri

Părăsind (prin demisie) Casa Albă, ca urmare a unor acuzații de fraudă fiscală, fostul vicepreședinte Spiro Agnew a plecat la Chicago, unde s-a întîlnit cu cel mai bun prieten al său, Frank Sinatra. Împreună, intenționează să-și plaseze banii în fotbalul profesionist.

Tot energia umană...

Cele 12 astronaute — locotenenți și căpitani — antrenate de N.A.S.A.

Personaj

Viața Goldei Meir, va fi subiectul unui film muzical care se va juca pe Broadway în 1975. Realizat de Jules Stein („Gipsy" și „Funny Girl"), filmul se va intitula „Cîntecul deșertului".

Pian

Gilbert Bécaud s-a instalat într-un apartament la etajul 40 al unui bloc turn. Acoperișul imobilului n-a putut fi, însă, terminat: trebuie introdus pianul cu coadă al cîntărețului, care nu încăpea (pianul) pe fereastră...

Vîrstă

Caroline Kennedy a pierdut, odată cu împlinirea vîrstei de 16 ani, dreptul de a fi sub protecția serviciilor secrete americane. Acest privilegiu îi fusese acordat în mod excepțional de către Congres.

Pălărie

Tanfa'ahan Tupon IV, regele Tongăi, a trebuit să-și scoată pălăria (formă înaltă) pentru a putea intra în automobilul împăratului Hirohito al Japoniei, care îl invitase la Tokio: prințul are 1,90 m înălțime și peste 130 kg.

bărbații. N.A.S.A. a calculat că o astronaută consumă mai puțin oxigen și mai puțină hrană decît un astronaut. Economia realizată este de 10 000 de franci pe zi și pe... kilogram. Ca urmare, N.A.S.A. a selecționat 12 „A.F.A.T." (auxiliari ai armatei terestre, deși tinerele a-

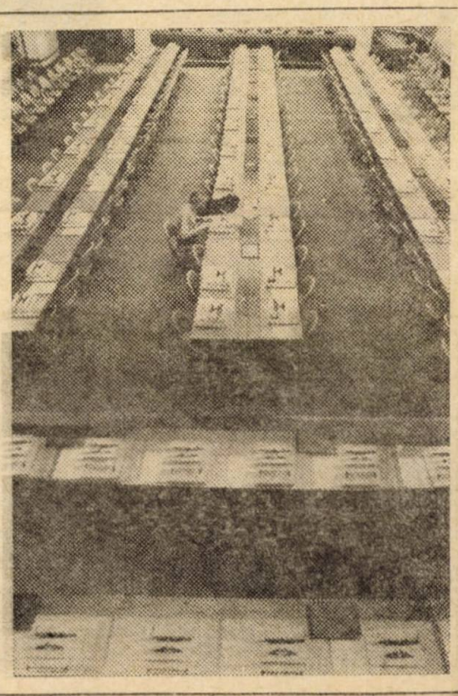

Conferința de pace de la Geneva: sala presei era gata să transmită știri încă de la 18 decembrie

Joe Kroese (dreapta), căpitanul de pe Boeing 737 al companiei Lufthansa, deturnat săptămîna trecută, dă presei detalii suplimentare

De pază la prețioasele șepci ale generalilor N.A.T.O., cu prilejul uneia din periodicele lor conferințe

Arheologie

Khalifa bin Hamad, emir al Qataru-lui a decis să deschidă un muzeu de arheologie națională. Dificultatea constă în faptul că între epoca de piatră și cea a petrolului nu se știe nimic precis despre Qatar. Emirul a invitat o echipă de savanți, care vor face săpături în deșert în căutarea vestigiilor trecutului. Șanse aproape sigure sînt ca, în perspectivă, să se descopere... petrol.

Audiență

Pentru prima dată, Papa Paul al VI-lea a primit o reprezentantă a Mișcării de eliberare a femeilor : americana Betty Friedan, 52 de ani. Audiența a durat cinci minute. După un schimb de medalii – una, papală, iar cealaltă, simbolizînd egalitatea dintre sexe – Papa a salutat combativitatea interlocutoarei.

10 000

Președintele tanzanian Julius Nyerere a interzis minijupele, perucile și machiajul. Pentru femei. Cît îi privește pe bărbați — părul lung, pantalonii strimți, cămășile ajustate. Testul pentru verificarea lărgimii pantalonilor este cel mai simplu. Președintele a ordonat celor 10 000 de soldați ai săi să aibă întotdeauna asupra lor o sticlă goală de bere. Cînd cineva devine suspect de încălcarea disciplinei, patrula de control utilizează sticla de bere drept etalon pentru măsurarea lărgimii pantalonilor. În cazul unei ținute necorespunzătoare, impricinatul este bun de închisoare.

Limba diplomaților — eventual, engleza. Un dineu, chiar și la Casa Albă, are, însă, lista de bucate conform bucătăriei... franceze

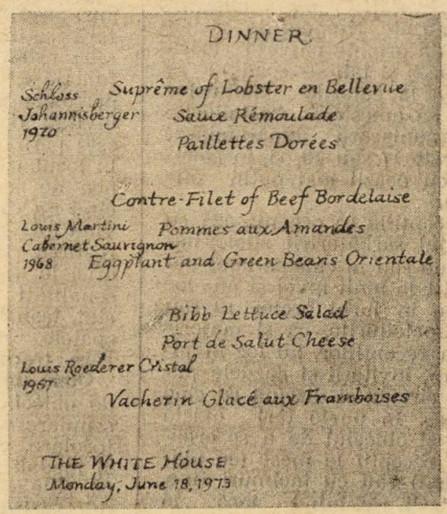

Recorduri

Cel mai mare tablou din lume? „Bătălia de la Gettysburg", pictat în 1883 de Felix Philippoteaux și 16 asistenți : 125 pe 21 metri. „Cartea recordurilor", scrisă de Norris și Ross McWhrister, care furnizează asemenea exemple, a bătut, de departe, recordul britanic de librărie cu cele 10 milioane de exemplare vîndute.

Ghinionist

Erich Segal pare urmărit de nesănsă. Noul său roman „Poveste imaginară" a fost respins cu brutalitate de critică. Amărît, autorul foarte cunoscutului „Love story" a refuzat să-i fie tradusă ultima carte : „Este o poveste cu zîne. Prea americană ca să fie înțeleasă în străinătate". Universitatea din Yale a anunțat, pe de altă parte, că „s-a despărțit", încă de la 30 „iunie, de profesorul său de literatură clasică. Era prea contestat de studenți. În sfîrșit, după ce a ieșit al cincilea la maratonul de la Boston de anul trecut, Erich Segal a încheiat abia al 487-lea cursa de anul acesta, la care participaseră 887 de alergători.

Felicitări matrimoniale pentru Mogens Glistrup, liderul Partidului progresului, care a avansat pe locul doi la recentele alegeri din Danemarca

Consum

Forțele armate americane nu fac excepție de la regulă și încep să sufere și ele de criza de energie care s-a abătut asupra Statelor Unite. Secretarul adjunct al apărării, William Clements, a propus să se reducă cu 6 la sută consumul de energie al armatei americane, care reprezintă actualmente 2,5 la sută din consumul american. Astfel, o serie de măsuri au fost adoptate atît în Statele Unite, cît și pentru forțele plasate în afara teritoriului național. Marina a ordonat navelor sale aflate pe mări să-și reducă viteza de la 20 la 16 noduri. În sfîrșit, forțele aeriene au trebuit să-și reducă zborurile operaționale și de antrenament, făcînd apel mai frecvent decît de obicei la aparatele de simulare a zborului.

Oscar

Magazinul studențesc „Harvard Lampoon" a acordat — ca în fiecare an – cîteva premii „Oscar" după criterii proprii. Cel mai slab film al anului : „Ultimul tango la Paris". Cei mai slabi actori : Robert Redford și Ali MacGraw. Cel mai slab regizor : Sam Peckinpach. Cel mai slab film al secolului și cea mai slabă distribuție : „Aventura lui Poseidon".

De fapt, numai o iluzie optică intenționată a fotografului

POLEX

fișier de politică externă

Așadar, o nouă rubrică : Fișier de politică externă.

Se adresează tuturor cititorilor care ne-au solicitat, nu o dată, lămuriri asupra unor termeni ce au, în mai mare sau mai mică măsură, tangențe cu evenimentul de politică externă. Îl vom aborda tematic și, am dori-o, cît mai variat : Înarmare-Dezarmare, Protocol, Documente, Forme de guvernămînt, Parlamente, Organizații internaționale, Sedii guvernamentale, Agenții internaționale de presă etc.

Nu avem pretenția de a da definiții „definitive" și nici nu intenționăm epuizarea noțiunilor de politică externă. Lumea, și odată cu ea, fenomenul de politică externă se află într-o permanentă mișcare. Cuvinte noi apar, altele își îmbogățesc semnificațiile, se transformă sau, pur și simplu, dispar.

Sperăm ca prin rubrica „POLEX", „Lumea" să-și continue și să-și diversifice dialogul început cu dv., cititorii, de la care așteptăm propuneri și sugestii.

Să începem cu :

PROTOCOL

1. Proces verbal sau document cuprinzînd concluziile unor dezbateri sau consemnarea discuțiilor și declarațiilor verbale făcute în cursul unei reuniuni (parlamentare, comerciale etc.).

Protocol textual : reproducerea textuală a tuturor declarațiilor făcute în cursul unei ședințe, consultări sau conferințe.

Protocol final : proces verbal al desfășurării și rezultatelor unor negocieri și conferințe internaționale. Pentru a avea valabilitate, trebuie să fie confirmat și semnat de toți participanții.

2. Act, document ce conține hotărîrile luate la o conferință internațională și care are valoarea unui acord internațional.

Protocol adițional : supliment prevăzînd o reglementare specială adăugat unui acord. De pildă, **Protocolul de la Aix-la-Chapelle**, convenție din 1818 între Anglia, Franța, Rusia, Austria și Prusia privind completarea ordinii ierarhice a reprezentanților diplomatici cu funcția de ministru-rezident. Reglementarea ierarhiei diplomatice fusese făcută în 1815 la Congresul de la Viena și este valabilă și astăzi : 1) ambasador, nunțiu ; 2) trimis, ministru plenipotențiar, internunțiu ; 3) ministru-rezident (completarea adusă de Protocolul de la Aix-la-Chapelle) ; 4) însărcinat cu afaceri, precum și atașat și consul.

3. Ceremonialul ce trebuie respectat în cursul unor acte solemne sau al unor contacte diplomatice și consulare. Există, prin urmare, un ceremonial specific pentru fiecare acțiune protocolară în parte.

Să luăm cîteva dintre ele.

Cocteil și recepție : se organizează în diferite împrejurări, cum ar fi zile naționale, prezența într-o țară a unor personalități sau delegații străine etc. Numele de cocteil este de origine engleză (cock — cocoș și tail — coadă) ; se referă la culorile băuturilor care se amestecă. Cocteilurile se organizează după-amiaza, la orele 17 sau 18, și, în general, cu ocazii mai puțin oficiale.

Recepțiile se organizează cu prilejul sărbătoririi zilelor naționale sau în cinstea unor delegații la înalt nivel și au loc seara, în jurul orelor 19 sau 20. Cocteilurile, ca și majoritatea recepțiilor, au loc în picioare, invitații și gazdele putînd circula și discuta cu cine doresc. În unele țări există însă și obicelul de a se organiza recepții la mese (cu plasament) sau cu tacîmuri fixe, invitații rămînînd însă în picioare.

Mesele oficiale : dejun, dineu, banchet. Sînt mese date în cinstea unei personalități sau cu prilejul unui eveniment festiv. În general, mesele oficiale urmăresc un obiectiv precis, constituie o acțiune de lărgire a contactelor politice. În cazul invitării unei personalități importante, cînd se intenționează purtarea unor discuții concrete pe anumite probleme, masa are un caracter mai restrîns, la ea participînd numai cei care au legături strînse cu obiectul discuțiilor. Dacă, însă, masa are caracter de obligație protocolară, sînt invitate și persoane din alte sfere de activitate care au contingență cu problemele pe linia cărora are loc vizita respectivă.

Ordinea de precădere a plasamentului la masă al șefilor de misiuni diplomatice este determinată de ziua și ora prezentării scrisorilor de acreditare, iar a celorlalți diplomați, de ziua prezentării la post. Dacă, la aceeași masă, sînt invitați mai mulți diplomați cu același grad (consilieri, secretari etc.), care au sosit la post în aceeași zi, precăderea se stabilește în ordinea alfabetică a țărilor pe care le reprezintă, respectîndu-se alfabetul țării în care are loc acțiunea.

În cazul unei mese oferite în cinstea unei delegații străine, reprezentantul diplomatic al țării acreditate, dacă are un grad cel puțin egal cu al șefului delegației, este plasat în fața gazdei, iar șeful delegației în dreapta acestuia ; în caz contrar, gazda prezidează masa împreună cu șeful delegației, iar reprezentantul diplomatic al țării acreditate este plasat la dreapta gazdei. Dacă șeful delegației este singur, oaspeții sînt și ei invitați fără soții.

Translatorii sînt plasați în funcție de necesități, fie lîngă persoana pentru care a fost invitat, dacă intervenția sa este permanent necesară, fie la locul care rezultă din ordinea de precădere, în cazul cînd nu este necesar să intervină tot timpul (de pildă, la rostirea toastului). La mesele oficiale la care participă personalități din conducerea de stat, translatorii sînt plasați în spatele persoanelor pentru care traduc.

Cupa de șampanie. Se oferă, de obicei, la ceremoniile de semnare a unor acorduri protocolare, conferirea de ordine și medalii, conferințe de presă, gale de filme, prezentarea de felicitări sau alte acțiuni similare. În ultimii ani, s-a încetățenit tendința organizării de „cupe de șampanie" și cu ocazia sărbătorii naționale a unor state. Festivitatea are loc timp de 15—30 minute.

ABREVIERI

A — Bomba A sau bomba atomică, precursoarea bombei H.

A1 — Simbol desemnînd primul satelit francez destinat cercetărilor științifice, lansat la 26 noiembrie 1965.

AA — Anadoln Ajansi — agenție de presă turcă, fondată în 1920 la Ankara.

ABC — American Broadcasting Corporation (societate americană de radiodifuziune și televiziune) ; Australian Broadcasting Comision (societate australiană de televiziune) ; Cotidian spaniol de tendință monarhistă, fondat la Madrid la 1 iunie 1905 ; (arme) — denumirea armelor atomice, bacteriologice și chimice.

A.B.C. — (Pactul), pact încheiat în 1915 între Argentina, Brazilia și Chile pentru contrabalansarea influenței nord-americane în America Latină.

Madrid, 20 decembrie : un atentat minuțios pregătit împotriva amiralului Carrero Blanco, primul ministru al Spaniei. Inițial, generalul Diaz Alegria lansase versiunea unei explozii datorate unei pierderi de gaz. În realitate, explozia a fost provocată de o bombă cu explozie întîrziată. Organizația separatistă bască ETA și-a revendicat responsabilitatea atentatului

In ritm de „sirtaki" : colonelul Papadopoulos (stînga) și generalul Gyzikis, pe vremea cînd vederile lor politice coincideau

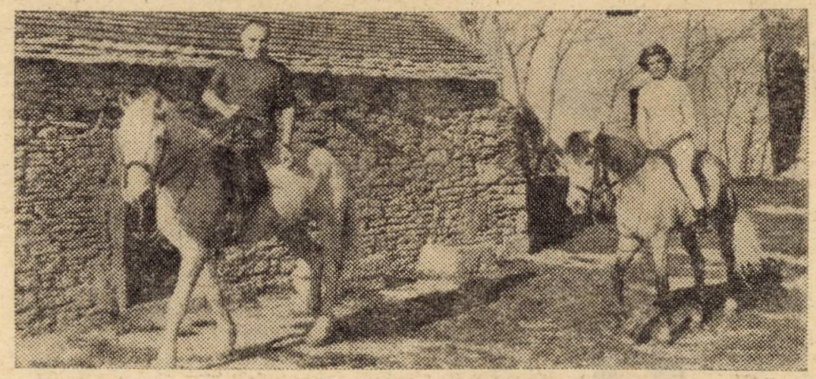

Claude și Georges Pompidou, la pas...

„...într-o ambianță neoficială"

Couve de Murville, diplomat chiar și pe teren

Ultimul fiu al președintelui libian Moamer Kaddafi (stînga) s-a împrietenit ușor cu președintele tunisian Bourguiba

La pupitrul unei orchestre de copii : premierul englez Edward Heath.

Timp acordat familiei : Margareta a II-a a Danemarcei

UMOR

Caricaturi din „Punch", „Paris Match", „Daily Mirror", „L'Express"

Politice

„— Nu uita să pui în sală un creion cu grafit moale și o gumă cît mai mare..."

Kissinger : „— Și dacă ar trebui să-mi schimb meseria, aș putea face avere apărînd în reclamele pentru companii aeriene, pilule împotriva răului de avion..."

După acordul franco-britanic cu privire la tunel : — Salut Ted...

— ...am pornit spre casă

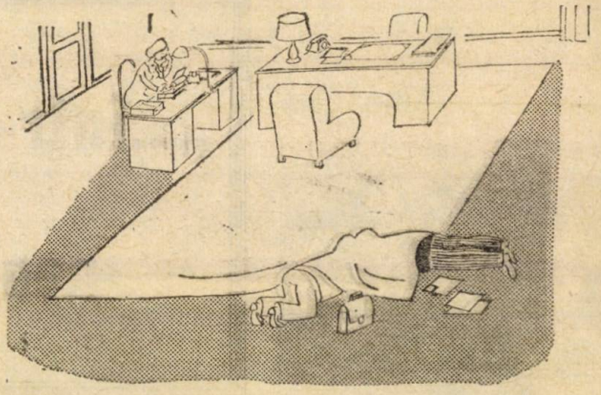

„— Se desfășoară o convorbire ultraconfidențială..."

Puncte de vedere

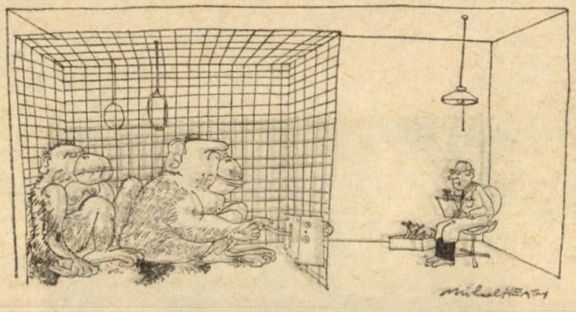

„— E foarte interesant : de cîte ori apăs maneta de 20 de ori, îl fac să vină și să-mi dea o banană"

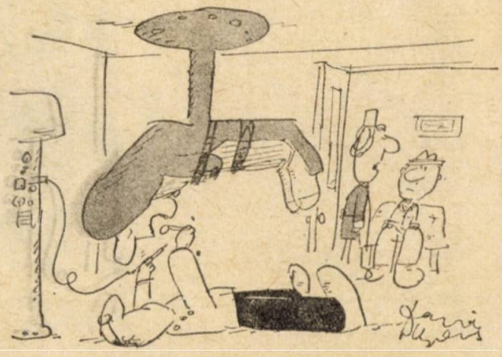

„— Înainte de a fi dentist, a fost mecanic auto..."

Cu ironie, despre penurie

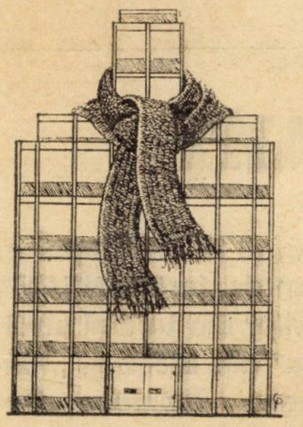

„— ...și nu vă trebuie priză, nu face zgomot, nu se defectează, nu aveți nevoie de mecanici, nu vă doare capul dacă se întrerupe curentul...

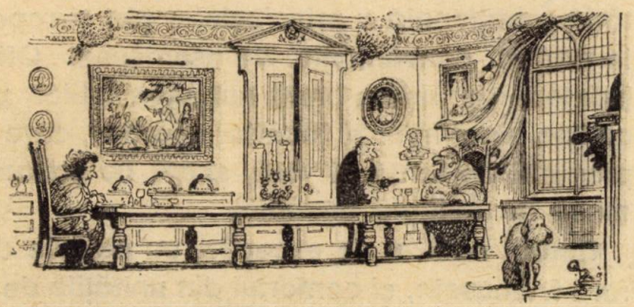

„— Vinul trebuie să fie foarte rece. Lasă-l în cameră două minute“

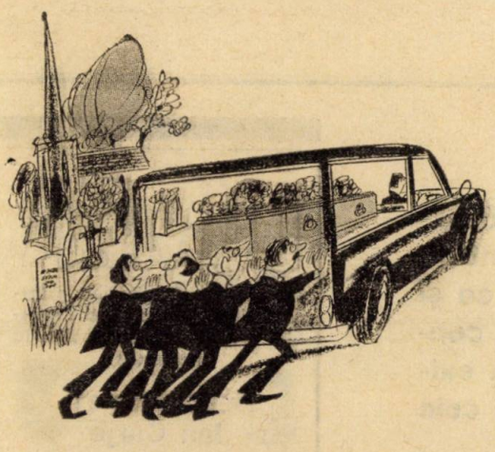

„— Dacă a cerut prin testament să facă ultimul drum în mașină...“

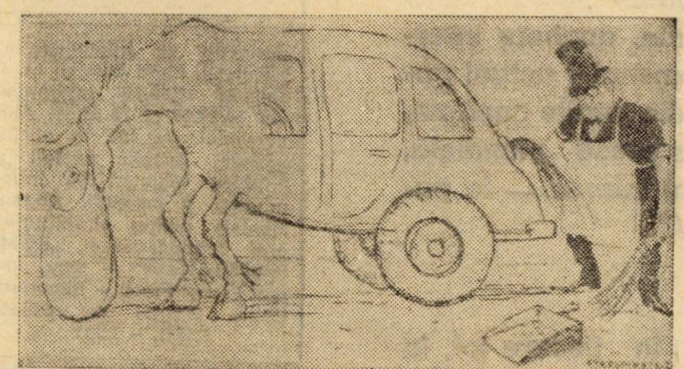

Un nou vehicul cu combustie internă, conceput de Kukrîniksi

Adio, rablă!

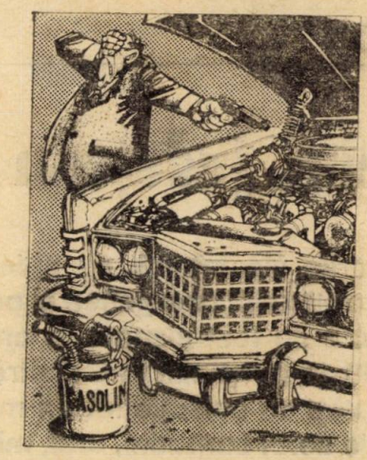

Ei, rablă, cred că trebuie să ne luăm rămas bun! Nu voi uita niciodată volanul tău special, transmisia ta turbohidramatică și frînele tale pe discuri, ca să nu mai vorbim de supersistemul tău de aer condiționat și de radioul tău stereofonic... Ai fost un prieten adevărat și am petrecut împreună multe clipe frumoase.

Ți-aduci aminte cînd am mers împreună pe autostrada Pennsylvania cu 90 de mile pe oră și poliția rutieră ne-a oprit și ne-a întrebat unde a luat foc, și eu am arătat o grămadă de gunoaie care ardea? Dar cînd am hotărît, șase prieteni, să plecăm în Oklahoma și tu ai avut o pană de cauciuc la St. Louis, tocmai în ora de aglomerație, așa că am oprit circulația pe o distanță de 20 de mile în ambele sensuri?

Orice s-ar fi spus despre tine, aveai șic. Erai numai piele din cap pînă-n picioare, covorul tău avea cinci centimetri grosime și puteam să-ți potrivesc temperatura după bunul meu plac. Oamenii se opreau și îți priveau curbele prelungi, aerodinamice, parbrizul strălucitor și parașocurile argintii cromate. La vremea ta, ai fost vehiculul cel mai frumos de pe șosea. Iar cînd motorul tău de 8 cilindri răgea, la demaraj, toată lumea scotea exclamații admirative...

Nu mă privi așa, rablă! Mă doare mai mult decît pe tine. Știu că gîndești: „De ce eu? De ce, după toate plimbările frumoase pe care ți le-am oferit, te porți așa?“

Cunoști răspunsul, la fel de bine ca mine. Îți place să bei. Te-am avertizat, acum cîtva timp. Ți-am spus: „Rablă, consumi prea multă benzină și, într-o zi, asta o să te dea gata“. Dar n-ai vrut să mă asculți. De cîte ori treceam pe lîngă o stație de benzină, trebuia să te oprești și să înghiți cîteva zeci de litri, așa, pentru drum. Nu știu cîtă otravă ți-ai pus în rezervor, dar ți-am atras atenția că, în cele din urmă, îți va fi fatală. Ai rîs de mine și mi-ai răspuns că poți să bagi sub masă orice automobil de pe șosea. Mi-ai spus că patima pentru benzină este, la tine, o boală ereditară. Dar n-ai vrut să recunoști niciodată că asta ți-ar putea crea probleme. N-ai vrut să privești niciodată în față faptul că îți trebuie de două ori mai mult combustibil decît oricărui alt vehicul. Pretindeai că bei doar așa, cînd ieși în lume, deși toată lumea știa că nu poți să trăiești fără să bei.

La început, te scuzam față de alții. Spuneam că te tot învîrți în jurul stațiilor de benzină, deoarece ai nevoie de compania altor mașini. Spuneam că, oricît de mult ai bea, reziști la băutură. Dar știam că mă înșel pe mine însumi. Știam că dacă vei continua să mergi pe aceeași cale, vei sfîrși în șanț.

Știu ce spui acum. Vrei să-ți mai ofer o șansă... Îmi promiți că nu vei bea mai multă benzină decît un Volkswagen. Îmi pare rău, rablă, dar nu mai ține! Ți-am oferit vreo 20 sau 30 de șanse, dar, totdeauna, cum am avut un moment de neatenție, te-a apucat din nou pofta de benzină.

Cred că, acum, zilele tale de plimbare s-au sfîrșit. Am încercat să te vînd, dar nimeni n-a vrut să te cumpere. N-am putut nici măcar să te dau pe degeaba. Așa că nu am altă posibilitate decît să pun capăt suferințelor tale... Nu, nu o să te doară, iar cînd vei ajunge în paradisul mașinilor, vei găsi o stație de benzină la fiecare colț și vei putea să bei după pofta inimii.

Adio, rablă, adio!

Art Buchwald

(Din **International Herald Tribune**)

Publicitate

Oficiul județean de turism NEAMȚ

Vă invită pe plaiurile Neamțului, cu splendidele păduri, rîuri, construcții energetice și peisaje încîntătoare, care au fost vizitate în anul 1973 de peste 250 000 de turiști din țară și străinătate. Vînători reputați au colecționat un mare număr de trofee de cerbi carpatini, urși, mistreți, căpriori și cocoși de munte, care au fost premiate la diferite expoziții internaționale cu medalii de aur.

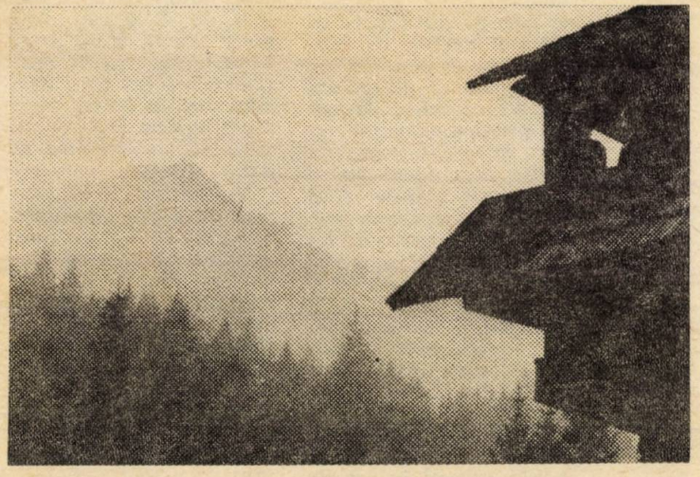

Pentru sezonul de iarnă, și în tot timpul anului 1974, Oficiul județean de turism-NEAMȚ pune la dispoziția vizitatorilor din țară și străinătate motelurile „Cristina" din Bicaz și „Plăieșu" din Tg. Neamț, cabanele montane „Dochia" „Izvorul Muntelui", „Ardeluța", „7 Noiembrie" și „Baraj-Bicaz" din masivul Ceahlău, precum și complexul turistic „Durău", care oferă cazare în camere mobilate de categoria I-a și preparate specific moldovenești și din bucătăria tradițională a principalelor țări europene, la prețuri convenabile. De asemenea, Oficiul județean de turism oferă automobiliștilor, pescarilor, vînătorilor și loturilor sportive, care fac pregătiri de iarnă și vară, spații de cazare și masă la unitățile amintite.

Cadrul natural de excepție, cu peisaje de o rară frumusețe, și confortul din unitățile de cazare sînt o garanție perpetuă pentru petrecerea unui concediu plăcut sau a unor excursii încîntătoare.

Stimați cititori,

Interesul dv. firesc pentru acțiunile de politică externă ale țării noastre, dorința dv. de a fi la curent cu ceea ce se întîmplă pe arena politică internațională, ca și pentru a cunoaște și aprofunda marile probleme ce confruntă contemporaneitatea pe plan economic și social, exigențelor dv. ridicate de informare în domenii dintre cele mai variate — le răspunde revista „LUMEA".

Interviuri cu personalități proeminente, anchete internaționale, articole și analize asupra fenomenului actual politico-economic și social, corespondențe din marile capitale, reportaje pe glob, puncte de vedere din presa mondială, documentare, fotocronici, seriale de mare interes — le puteți găsi, săptămînal, în revista „LUMEA".

REȚINEȚI !

Revista „LUMEA" o puteți cumpăra, în fiecare joi, la chioșcuri.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi, pentru a vă asigura continuitatea în primirea publicației.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 17.69.87 și 18.53.55. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001

C.P.C.S.

Decembrie 1973

„LUNA CADOURILOR“

Vizitînd chiar acum, magazinele comerţului de stat, veţi putea alege, fără dificultate, cadoul preferat care poate fi: Apele de colonie — EVA Perfect, TURIST, CRISTAL şi ADAM Matinal sau casetele Bucureşti şi Farmec care conţin cîte un flacon de apă de colonie şi un săpun de toaletă

Recom

Pînă la Revelion nu au rămas decît patru zile — suficient timp pentru a vă procura produsele de cosmetică ale fabricii MIRAJ

Lei 2

Nr. 2 3 ianuarie 1974

LUMEA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

MESAJUL DE PACE ŞI COLABORARE AL ROMÂNIEI SOCIALISTE

În acest număr:

1973 — repere economice

Ancheta internaţională a „Lumii“: CE AŞTEPTAŢI DE LA ANUL 1974?

CUBA Coordonatele dezvoltării

Un nou serial: biografia dramatică a petrolului

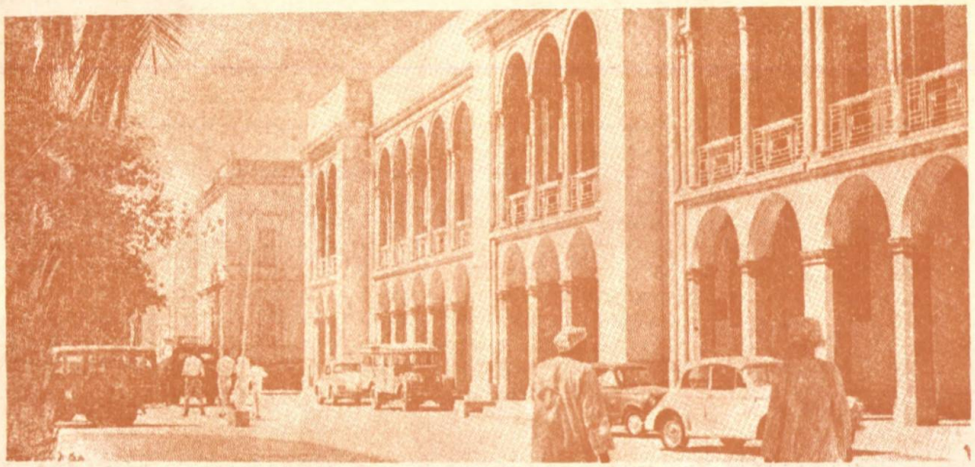

REPORTAJ PE GLOB

KHARTUM

CABINETUL JUDEȚEAN SIBIU

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou

Dragi tovarăși și prieteni,
Cetățeni ai României socialiste,

Peste cîteva momente încheiem anul 1973 și începem noul an animați de legitimă mîndrie patriotică pentru remarcabilele succese obținute în politica internă și externă a partidului și statului, în înfăptuirea mărețului program elaborat de Congresul al X-lea și de Conferința Națională și, totodată, însuflețiți de hotărîrea neabătută de a da viață obiectivelor făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul patriei noastre, de a realiza în cele mai bune condiții sarcinile planului de stat pe 1974.

În anul 1973 s-au obținut noi și însemnate progrese în dezvoltarea și modernizarea industriei și agriculturii, a celorlalte ramuri economice, în creșterea avuției naționale, în perfecționarea bazei tehnico-materiale a socialismului. Am realizat, de asemenea, succese importante pe calea înfloririi învățămîntului, științei, artei și culturii, a creșterii nivelului de trai, material și spiritual, al oamenilor muncii — obiectivul fundamental al politicii partidului, al întregii opere de construcție socialistă.

Toate acestea demonstrează, o dată în plus, justețea politicii marxist-leniniste a partidului, creșterea rolului său de forță politică conducătoare în toate domeniile de activitate, capacitatea creatoare a clasei noastre muncitoare, a țărănimii și intelectualității, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor care își făurește liber, în mod conștient, noua sa istorie, viitorul său fericit.

Pentru minunatele realizări obținute în acest an, pentru munca plină de abnegație consacrată edificării socialismului și comunismului în România, conducerea partidului și statului adresează tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, cele mai calde felicitări !

Întregul nostru popor pășește în noul an hotărît să facă totul pentru a îndeplini sarcinile trasate de recenta plenară a Comitetului Central, întîmpinînd a XXX-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascist și Congresul al XI-lea al partidului cu noi și remarcabile înfăptuiri în toate domeniile vieții economico-sociale.

Realizarea prevederilor de înaltă răspundere ale planului pe anul viitor impune unirea și organizarea tuturor forțelor societății într-o direcție unică, îmbunătățirea continuă a activității economice, valorificarea superioară, cu maximum de randament, a întregului potențial material și uman al țării, întărirea ordinii și disciplinei socialiste, dezvoltarea inițiativei maselor muncitoare, participarea lor tot mai activă la conducerea întregii societăți.

Realizările dobîndite în acești 3 ani, sporurile însemnate obținute în dezvoltarea economiei naționale demonstrează realismul prevederilor planului cincinal, faptul că există toate condițiile pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen, făcînd astfel un mare pas înainte pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, ridicînd România pe noi trepte de progres și civilizație.

Dragi tovarăși,

Desfășurarea vieții internaționale în cursul anului care a trecut a confirmat cu putere justețea orientărilor date de Congresul al X-lea privind procesele fundamentale ale lumii contemporane, justețea politicii externe a partidului și statului nostru de dezvoltare continuă a colaborării și prieteniei cu țările socialiste, cu statele care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare, cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Anul care a trecut se înscrie în analele vieții internaționale printr-o serie de succese importante în lupta forțelor progresului, democrației și păcii ; s-a pus capăt războiului din Vietnam, a început, cu rezultate bune, Conferința țărilor din Europa pentru securitate și colaborare, s-au făcut o serie de pași înainte pe calea destinderii internaționale, a normalizării raporturilor dintre state, a colaborării și înțelegerii între națiuni. Totodată, unele evenimente, și cu deosebire reizbucnirea ostilităților militare în Orientul Mijlociu, au demonstrat că în lume mai există focare de încordare, forțe reacționare care continuă să se opună proceselor progresiste ale dezvoltării contemporane, factori de natură să prejudicieze securitatea și pacea generală. Se poate spune că evoluția omenirii pe calea destinderii se află abia în faza de început. De aceea, este necesar ca popoarele să acționeze în continuare în mod ferm pentru lichidarea politicii imperialiste de forță și dictat, a colonialismului și neocolonialismului, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta.

Desfășurînd o vastă și intensă activitate internațională, România și-a amplificat relațiile cu celelalte popoare, a acționat consecvent pentru afirmarea pe arena mondială a unor principii noi, democratice, de egalitate deplină în drepturi și respect al independenței și suveranității fiecărei națiuni, pentru crearea unui climat în care toate țările, indiferent de mărimea lor, să poată participa activ la soluționarea problemelor spinoase care confruntă omenirea, pentru întărirea rolului Organizației Națiunilor Unite în apărarea principiilor dreptului internațional, în dezvoltarea conlucrării pașnice dintre națiuni.

Vizitele pe care le-am făcut în acest an într-o serie de state din Europa și de pe alte continente, contactele cu un mare număr de conducători ai unor țări cu orînduiri sociale diferite, declarațiile solemne și acordurile realizate au pus bazele unei colaborări largi și multilaterale între poporul nostru și popoarele respective și, totodată, s-au înscris ca un aport nemijlocit la afirmarea noilor principii de relații între state, la cauza destinderii, înțelegerii și colaborării între popoare. Toate acestea au făcut să crească și mai mult prestigiul internațional al României, să sporească numărul prietenilor ei pe toate meridianele globului.

Fie ca anul 1974 să intre în istorie prin noi și mari succese în lupta popoarelor, a forțelor progresiste pentru dezvoltarea colaborării între state, fără deosebire de orînduire socială, pentru promovarea unor relații noi, democratice în viața internațională, pentru dezvoltarea cursului destinderii și păcii, pentru încheierea cu succes a Conferinței general-europene, pentru realizarea unei păci drepte, trainice în Orientul Mijlociu, pentru lichidarea dominației coloniale și a oricăror forme de asuprire a altor popoare, pentru afirmarea dreptului fiecărei națiuni de a fi stăpînă pe bogățiile sale, pe propriul său destin, de a-și făuri o viață liberă și prosperă. Fie ca anul 1974 să ducă la întărirea colaborării și solidarității țărilor socialiste, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste, în interesul dezvoltării progresiste a societății contemporane, al făuririi unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

În acest moment solemn, îmi exprim convingerea că oamenii muncii din patria noastră — muncitori, țărani, intelectuali, bărbați și femei, tineri și virstnici, români, maghiari, germani și de alte naționalități — nu vor precupeți nimic pentru traducerea în viață a politicii partidului și statului — expresie fidelă a intereselor și aspirațiilor fundamentale ale națiunii noastre socialiste.

În numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și guvernului, precum și al meu personal, adresez tuturor cetățenilor României socialiste cele mai calde urări de succes în realizarea idealurilor lor de bunăstare și fericire, satisfacții depline în muncă și viață, împlinirea tuturor dorințelor, multă sănătate și fericire !

La mulți ani, dragi compatrioți !

LUMEA

2 (532)

3 ianuarie 1974

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ROSTITĂ LA POSTURILE DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE CU PRILEJUL ANULUI NOU 1

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Anul 1974 văzut din București. Ion Cârje 2

Orientul Apropiat. Negocierile de la km 3512 și pozițiile părților. Rodica Georgescu 3

Anul economic 1973. Puncte de reper. Ilie Șerbănescu 8

Marea Britanie. An electoral sau numai de dificultăți economice ? Stelian Țurlea 12

A 28-a sesiune — pledoarie pentru întărirea rolului și eficienței O.N.U. Victor Martalogu 14

Madrid. Împrejurările asasinării lui Carrero Blanco. Aurora Moianu 15

O dezbatere furtunoasă. Afacerea microfoanelor de la „Le Canard enchaîné". Michel Schifres 18

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Havana. Un bilanț pozitiv și cuprinzător. Mihai Fabian 5

U.R.S.S. „Soiuz-13" — un nou experiment spațial. Laurențiu Duță 6

R.D. Germană. Schwerin — orașul dintre lacuri. Constantin Varvara 7

ANCHETA NOASTRĂ

Personalități politice europene răspund la întrebarea : Ce așteptați de la anul internațional 1974 ? 10

REPORTAJ PE GLOB

Khartum — Omdurman. Ștefan Ianc 16

CONTRAPUNCT

Browninguri și dantele... Radu Budeanu 19

1000+1 20–21–22

SERIAL

Biografia dramatică a petrolului 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Le Monde, Trybuna Ludu, L'Unità, La Libre Belgique, U.S. News and World Report 26–29

PROFIL

Carlos Andres Perez, președintele ales al Republicii Venezuela 29

POȘTA REDACȚIEI 30–32

Anul 1974 văzut din București

Primul mesaj adresat pe acest an țării și lumii — Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou — ilustrează din nou viziunea optimistă și militantă a partidului și statului nostru asupra propriei noastre deveniri, asupra devenirii lumii în care trăim.

Anul 1974 ne așteaptă cu noi și mari victorii în opera de construcție a socialismului în patria noastră. După cum relevă Mesajul, întregul popor român pășește în noul an hotărît să facă totul pentru a îndeplini sarcinile trasate de recenta plenară a Comitetului Central, întîmpinînd a 30-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascist și Congresul al XI-lea al Partidului cu noi și remarcabile înfăptuiri în toate domeniile vieții economico-sociale. Anul în care am intrat va continua, așadar, pe o nouă treaptă marile progrese obținute de poporul român, sub conducerea partidului, în dezvoltarea și modernizarea economiei, în creșterea avuției naționale, în înflorirea învățămîntului, științei, artei și culturii, în creșterea nivelului de trai, material și spiritual, al națiunii noastre.

Văzut din București, anul internațional 1974 se profilează bogat și cuprinzător, într-o largă și luminoasă perspectivă. În viziunea partidului și statului nostru, el poate intra în istorie prin noi și mari succese în lupta popoarelor, a forțelor progresiste, pentru dezvoltarea colaborării între state, fără deosebire de orînduire socială, pentru promovarea unor relații noi, democratice în viața internațională, pentru dezvoltarea cursului destinderii și păcii, pentru încheierea cu succes a Conferinței general-europene, pentru realizarea unei păci drepte, trainice în Orientul Mijlociu, pentru lichidarea dominației coloniale și a oricăror forme de asuprire a altor popoare, pentru afirmarea dreptului fiecărei națiuni de a fi stăpînă pe bogățiile sale, pe propriul său destin, de a-și făuri o viață liberă și prosperă.

Desigur, un an nu poate fi mai bun sau mai rău decît acțiunile, evenimentele și fenomenele care-l compun, el nu poate fi mai bun sau mai rău decît voința politică și capacitatea de acțiune a forțelor care-i determină cursul, profilul. Anul 1973 a dovedit în chip strălucit că forțele progresului, democrației și păcii sînt în măsură să determine cursul evenimentelor spre o lume mai bună și mai dreaptă. În anul încheiat, s-a pus capăt războiului din Vietnam, a început cu bune rezultate Conferința general-europeană pentru securitate și cooperare, s-au înregistrat progrese pe calea destinderii, a normalizării relațiilor dintre state, a colaborării și înțelegerii între națiuni. Anul a înregistrat, în același timp, persistența unor focare de încordare, acțiunile forțelor reacționare împotriva proceselor înaintate ale devenirii lumii noastre, elemente de natură să pericliteze securitatea și pacea lumii. De aceea, este necesar — în viziunea noastră asupra anului 1974 — ca toate popoarele lumii să acționeze, în continuare, în mod ferm pentru lichidarea politicii imperialiste de forță și dictat, a colonialismului și neocolonialismului, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta.

Văzută din București, devenirea lumii contemporane este un proces dinamic și atotcuprinzător, în care fiecare țară, mare sau mică, are un rol important de jucat, are de dat o contribuție însemnată. Evenimentele dovedesc cu prisosință că participarea tuturor statelor la evoluția vieții internaționale, la consolidarea progreselor în cursul spre destindere și colaborare între națiuni, la soluționarea marilor probleme care confruntă încă omenirea constituie o lege a dezvoltării contemporane, o condiție sine qua non a edificării unei lumi mai drepte și mai bune.

România socialistă s-a manifestat ca un factor dinamic și activ în marile evoluții ale lumii contemporane, ea a înțeles să-și aducă întreaga contribuție la afirmarea pe arena internațională a principiilor noi, democratice, de egalitate deplină în drepturi și respect al independenței și suveranității fiecărei națiuni, pentru crearea unui climat în care toate țările, indiferent de mărimea lor, să poată participa activ la soluționarea problemelor spinoase care confruntă omenirea, pentru întărirea rolului Organizației Națiunilor Unite în apărarea principiilor dreptului internațional, în dezvoltarea conlucrării pașnice dintre națiuni. Așa cum relevam și în cronica din numărul anterior — consacrată viziunii Bucureștiului asupra anului internațional 1973 — un rol remarcabil în amplificarea relațiilor României cu celelalte țări, în afirmarea noilor principii de relații între state, în consolidarea destinderii, înțelegerii și colaborării între popoare au avut vizitele întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu într-o serie de state din Europa și de pe alte continente, contactele cu un mare număr de conducători ai țărilor socialiste și ai unor state cu orînduiri sociale diferite. Întreaga activitate internațională a partidului și statului nostru a făcut să crească și mai mult prestigiul Republicii Socialiste România pe arena lumii, să sporească numărul prietenilor ei pe toate meridianele globului.

Marile înfăptuiri dobîndite de poporul nostru în anul care a trecut au arătat din nou întregii lumi ceea ce este în stare să făurească un popor liber, stăpîn pe destinele sale, călăuzit de un partid puternic și clarvăzător, devotat trup și suflet intereselor supreme ale propriului popor, ale cauzei păcii și socialismului în lume.

Ion Cârje

Delegația egipteană la Geneva

Delegația israeliană

ORIENTUL APROPIAT

Negocierile de la km 3512 și pozițiile părților

Grupul de lucru militar egipteano-israelian, creat de Conferința de pace asupra Orientului Apropiat pentru a discuta dezangajarea forțelor de-a lungul Canalului Suez, și-a început lucrările la Palatul Națiunilor din Geneva. Miercuri, 26 decembrie, în jurul unei mese în formă de „U" au luat loc șase ofițeri și trei civili: reprezentantul O.N.U., generalul finlandez Ensio Siilasvuo, care prezidează denumita „reuniune la km 3512" (distanță ce separă km 101 de lacul Leman), este asistat de căpitanul irlandez Fallon și de James O.C. Jonan, adjunctul lui Robert Guyer — reprezentant personal al secretarului general al Națiunilor Unite, Kurt Waldheim; delegația egipteană este compusă din generalul Taha El Magdoub, colonelul Ahmed Fuad Howeidi și un expert diplomatic, dr. Nabil El Arabi ; delegația israeliană este condusă de generalul Mordekhai Gur, asistat de colonelul Dov Sion și un diplomat, David Ramin.

Declarații oficiale ale ambelor părți subliniază că deliberările grupului de lucru militar vor reprezenta continuarea convorbirilor de la km 101 și — adaugă partea israeliană — „se vor desfășura conform acelorași principii". Pentru moment, observatorii remarcă două elemente caracteristice: pe de o parte, intenția Egiptului de a urgenta lucrările reuniunii, ceea ce ar explica și prelungirea ședерii la Geneva a ministrului de externe Ismail Fahmi; pe de altă parte, dificultatea evidentă de a anunța rezultatele concrete pînă după desfășurarea alegerilor legislative din Israel și constituirea noii echipe guvernamentale. Grupul de lucru militar va trebui să-și termine activitatea „cît mai repede posibil" date fiind fragilitatea încetării focului și pericolul unei confruntări armate — aprecia Ismail Fahmi într-un interviu acordat agenției France Presse. „În cazul eșecului Conferinței de la Geneva — Egiptul dorește ca aceasta să reușească — guvernul egiptean se va sprijini pe art. 51 al Cartei O.N.U.... pentru a recupera teritoriile ocupate", declara el. Dacă negocierile consacrate dezangajării militare se vor încheia în același mod ca și cele de la km 101, dacă Israelul nu se va retrage din teritoriile arabe ocupate, în concordanță cu rezoluția 242 — sublinia în același sens Ismail Fahmi, înaintea plecării sale spre Cairo — partea egipteană nu va mai participa la convorbirile politice ale etapei a II-a a Conferinței de la Geneva.

Respingînd propunerea israeliană de dezangajare — care preconizează retragerea trupelor egiptene și israeliene la liniile pe care le ocupau înainte de 6 octombrie — la Cairo, purtătorul de cuvînt al guvernului definea astfel poziția țării sale în această chestiune: „Dezangajarea forțelor trebuie să se traducă printr-o retragere a trupelor la o distanță determinată, ceea ce ar permite ca acordul de încetare a focului să devină efectiv... Beligeranții urmează să fie despărțiți de o zonă de securitate, în interiorul căreia să staționeze contingente ale O.N.U., precum și de o zonă-tampon, destinată să prevină atacurile prin surprindere. Egiptul consideră problema dezangajării celor două armate ca un test al intențiilor Israelului la Geneva".

Surse din Tel Aviv precizează că Israelul este dispus la „concesii importante" care, potrivit purtătorului de cuvînt de la Geneva, presupun „mai mult decît o simplă degajare a forțelor de cîțiva km". Generalul Gur ar fi primit instrucțiuni să propună evacuarea pungii israeliene de pe malul occidental al Canalului, cu condiția ca aici să fie instalate forțe ale O.N.U., forțe care ar urma să înlocuiască și trupele egiptene aflate pe malul oriental. Deși va fi extrem de dificil, negocierile de la Geneva pot duce la aranjamente de pace, se declară convins generalul israelian, Aharon Yariv, opinînd că Israelul ar putea să abandoneze o porțiune din Sinai — cu menținerea sub control a unui teritoriu deloc neglijabil —, să evacueze o mare parte din Cisiordania și eventual o parte, nevitală, din Golan. Ministrul apărării, Moshe Dayan, sublinia însă necesitatea ca dezangajarea să fie legată de „angajamente politice", respectiv ca „Egiptul să publice o declarație prin care anunță sfîrșitul ostilităților".

Fără a minimaliza importanța consensului înregistrat la Geneva (asupra căreia am insistat în precedentele numere ale revistei) pentru continuarea lucrărilor conferinței în cadrul grupului de lucru militar egipteano-israelian, trebuie spus că aceasta nu înseamnă încă angajarea unor negocieri asupra problemelor politice și teritoriale ale situației din Orientul Apropiat. Pare ,însă, tot mai cert că de succesul acestor prime discuții va depinde în mare măsură desfășurarea celorlalte faze ale conferinței.

Care sînt pozițiile părților direct interesate — așa cum reies ele din ultimele luări de poziție — asupra principalelor capitole (evacuarea teritorilor arabe ocupate; recunoașterea statului Israel; problema poporului palestinian ; statutul Ierusalimului) ale complexului dosar conflictual din această zonă a lumii, dosar ce ar putea fi abordat în etapele viitoare ale negocierii ?

Expunînd poziția Egiptului față de o reglementare echitabilă și durabilă a situației din Orientul Apropiat, ministrul afacerilor externe, Ismail Fahmi, a prezentat următoarele linii directoare ale concepției egiptene privind „normele esențiale" ale instaurării păcii: „retragerea totală a forțelor israeliene din teritoriile arabe ocupate după 5 iunie 1967; eliberarea părții arabe a Ierusalimului și respingerea oricărei situații care ar aduce prejudicii exercitării suveranității arabe asupra întregului oraș ; exercitarea dreptului poporului palestinian la autodeterminare și la o viață în pace și demnitate ; dreptul fiecărui stat din zonă de a se bucura de inviolabilitate teritorială și independență politică ; existența unor garanții internaționale ale marilor puteri sau ale Națiunilor Unite, sau ale ambelor, ca o precauție în plus pentru pacea internațională și securitatea în regiune".

Iordania este, înainte de toate, preocupată de recuperarea totalității Cisiordaniei. „Iordanul este frontiera noastră naturală", afirmă regele Hussein. Discursul ministrului afacerilor externe iordanian la Conferința de la Geneva, Zeid Rifai, a fost consacrat, în cea mai mare parte, problemei poporului palestinian și statutului Ierusalimului. Care sînt condițiile pe care Iordania le consideră necesare realizării unui acord ? „Retragerea completă a forțelor israeliene care poate fi progresivă și programată; recunoașterea frontierelor internaționale. dacă nu exis-

tă frontiere; refuzul liniilor fixate prin forță; dreptul fiecărui stat de a trăi în frontiere sigure și recunoscute; dreptul legitim al arabilor din Palestina de a se repatria sau de a primi o compensație; Ierusalimul arab este inseparabil de celelalte teritorii, locurile sfinte trebuind să fie protejate, ca și liberul acces pentru adepții celor trei religii". După cum se știe, Iordania condiționa participarea sa la Conferința de la Geneva de „recunoașterea de către țările arabe a faptului că țara sa reprezintă pe palestinienii din teritoriile ocupate". Suveranul hașemit a reamintit în numeroase ocazii cererea sa ca retragerea israeliană de pe malul apusean al Iordanului să fie urmată de un plebiscit, sub supraveghere internațională, „prin care cei 900 000 de palestinieni din Cisiordania să decidă dacă vor sau nu să rămînă în cadrul regatului". Reunit la Damasc, la sfîrșitul săptămînii trecute, comitetul central al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, afirmă ziarul libanez „L'Orient Le Jour", ar fi votat, cu 9 voturi pentru și două împotrivă, o moțiune care prevede intensificarea luptei armate, respingerea proiectului privind crearea unui stat palestinian, opoziția față de orice revenire a Cisiordaniei la regatul hașemit și boicotarea Conferinței de la Geneva, chiar dacă O.E.P. este invitată oficial să participe.

În ce privește poziția Siriei, după cum se știe, ea a refuzat să participe la prima fază a Conferinței de la Geneva. În declarația prin care anunța această hotărîre, guvernul de la Damasc declara că nu vede utilitatea unor discuții care, îndepărtîndu-se de probleme fundamentale — recuperarea tuturor teritoriilor arabe și consacrarea drepturilor poporului palestinian — se va axa aspura unor „aspecte de ordin secundar". Siria a insistat permanent asupra necesității și priorității aplicării de către Israel a rezoluțiilor Consiliului de Securitate. Observatorii politici nu exclud, totuși, posibilitatea ca Damascul să participe — într-o fază ulterioară — la Conferința de la Geneva, avansînd chiar eventualitatea unei negocieri în problema demilitarizării Golanului.

Definind poziția Israelului față de actuala conferință de pace, Abba Eban, șeful diplomației israeliene, declara în alocuțiunea pronunțată la 21 decembrie, că scopul acestei conferințe este realizarea unui tratat de pace „care să definească termenii coexistenței noastre în decursul anilor viitori", tratat de pace „care să fie negociat cu fiecare stat vecin cu Israelul și care să conțină un acord asupra frontierelor". Șeful diplomației israeliene a propus ca „Egiptul și Israelul să-și ia angajamentul de a respecta încetarea focului pe baza reciprocității". „Menținerea încetării focului, a spus el, este condiția indispensabilă a oricărei negocieri". Arătînd că Israelul nu intenționează „să se retragă la liniile de armistițiu din 1949—1967, Abba Eban sublinia, în același timp: „Sîntem gata să acceptăm un compromis teritorial care să țină cont de interesele legitime ale tuturor statelor semnatare", fără a furniza detalii în acest sens. Din declarațiile membrilor delegației militare israeliene, aflate acum la Geneva, reiese — așa cum s-a văzut la începutul articolului — că Israelul ar accepta o serie de concesii teritoriale în Sinai, ca de altfel și în Cisiordania, dar cu condiția „menținerii prezenței israeliene într-o serie de puncte-cheie". În ce privește Golanul, este greu, deocamdată, de definit care ar putea fi poziția Tel Aviv-ului.

În discursul său la Conferința de la Geneva, Abba Eban s-a limitat a aborda „problema refugiaților palestinieni", respingînd ideea creării unui stat palestinian în zonă. Referindu-se la statutul orașului Ierusalim, ministrul de externe israelian declara: „Israelul nu dorește să exercite o jurisdicție exclusivă sau o responsabilitate unilaterală asupra locurilor sfinte creștine și islamice, care ar putea fi plasate sub administrația celor ce le consideră drept sacre".

Obiectul primelor două ședințe (26 și 28 decembrie) ale grupului de lucru militar egipteano-israelian a fost examinarea a o serie de principii privind dezangajarea forțelor de-a lungul Canalului Suez. Asupra unora din aceste principii se pare că s-a ajuns deja la un consens. Potrivit ziarului „Al Ahram", s-ar pune un accent deosebit asupra următorului principiu: „Obiectivul dezangajării forțelor trebuie să fie retragerea trupelor israeliene pînă la o anumită linie pe malul răsăritean, forțele egiptene și israeliene trebuind să fie separate de o distanță de circa 30 km". Viitoarea etapă a lucrărilor Comisiei militare de la Geneva, care a început în ședința de miercuri 2 ianuarie, va fi consacrată, în principal, discutării aspectelor concrete ale dezangajării forțelor.

Rodica Georgescu

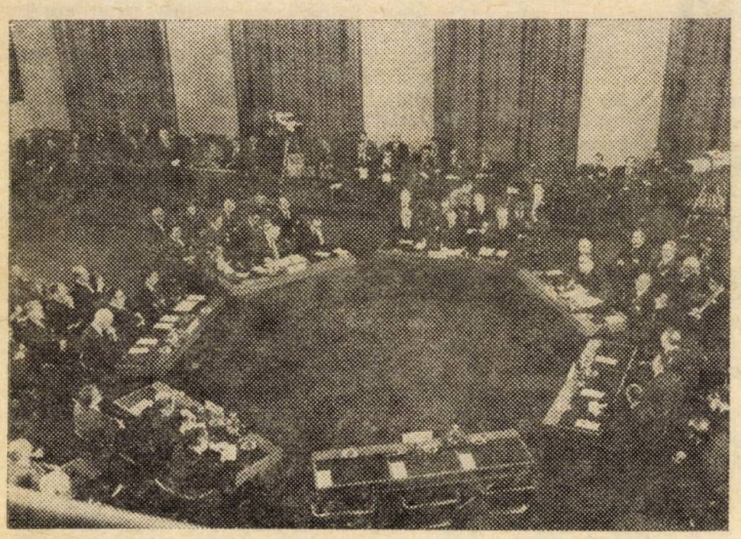

Geneva. Palatul Națiunilor: sala Conferinței de pace în problema Orientului Apropiat (în prim-plan — masa delegației siriene, rămasă goală în urma hotărîrii Damascului de a nu participa la prima fază a Conferinței)

Sala presei: la Geneva au fost prezenți la deschiderea Conferinței aproximativ 1 000 de ziariști

Alegerile din Israel

Rezultatele provizorii (pînă la apariția revistei) ale alegerilor legislative din Israel — desfășurate la 31 decembrie — confirmă previziunile și analizele făcute la o oră după închiderea scrutinului: o deplasare de cinci locuri, pierdute de laburiști și cîștigate de dreapta. În urma numărătorii parțiale a voturilor, se pare că Partidul Muncii va obține 51 de locuri în Knesseth (față de 56 în vechiul parlament), Blocul naționalist „Likud" (dreapta) — 38 de locuri (față de 31), Partidul Național Religios — 11 locuri (față de 12), la care se adaugă un loc cîștigat de unul din membrii săi disidenți. Se constată, astfel, că din 1968 — anul cînd Golda Meir a preluat conducerea guvernului — partidul său a pierdut în cursul a două alegeri succesive (1969 și 1973) 12 locuri, fiind reprezentat în parlament de 51 de deputați în loc de 63.

Noul parlament israelian va ține prima sa sesiune la 21 ianuarie, adică, potrivit dispozițiilor legale, la o săptămînă după publicarea rezultatelor definitive ale alegerilor, care se va produce la 14 ianuarie. Președintele țării poate da însă dispoziție liderului majorității să constituie guvernul chiar înainte de această dată. Observatorii indică tot pe Golda Meir pentru îndeplinirea sarcinii formării noii coaliții guvernamentale care, după părerea cvasigenerală, va fi mai mult sau mai puțin similară cu echipa care și-a încheiat mandatul. Primele consultări între partenerii actualei coaliții în vederea definirii noii sale structuri au și avut loc. Ele vor dobîndi însă un caracter sistematic de la sfîrșitul acestei săptămîni.

Este justificat interesul viu cu care a fost urmărită desfășurarea alegerilor legislative din Israel. Așa cum afirma un corespondent al agenției France Presse, „importanța evenimentului depășește granițele țării, deoarece continuarea negocierilor de la Geneva depinde în mare măsură și de rezultatul acestor alegeri".